FLORIAN - ALEXANDRU CHIHAI

PSIHOLOGIE ECLATIVĂ

2006

MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE

CASA CORPULUI DIDACTIC MEHEDINTI

ISBN 978 - 973 - 771 - 35 - 1

Referent Ştiinţific:

Prof. Univ. Dr. COSTEL PETCU

Descrierea CIP

BIBLIOTECA NAŢIONALĂ a ROMÂNIEI

CHIHAI, FLORIAN - ALEXANDRU

Psihologie Eclativă / Chihai Florian – Alexandru

MINISTERUL EDUCAŢIEI NAŢIONALE

& CERCETĂRII ŞTIINŢIFICE

CASA CORPULUI DIDACTIC - MEHEDINŢI

Bun de tipar: 15.01.2006

Apărut: 15.03.2006

ISBN 978 - 973 - 7711 - 35 – 1

Tipărit la Editura ``Şcoala Mehedinţiului``

Str. Calomfirescu Nr. 94

Drobeta - Turnu Severin 1500 România

Tel: + 40 252 321 537 Fax: +40 252 321 537

E-MAIL: ccdmehedinti@go.ro

SITE: http://ccdmehedinti.ro/

RECOMANDARE

Psihologie Eclativă este o carte deschisă spre inedit cu rădăcinile puternic ancorate în sintaxa domeniului de competență specific. Psihologia Manipulării este asiduu reflectată și amendată în exegeza psiholog. FLORIAN - ALEXANDRU CHIHAI.

Modelele recrutate în prezenta carte convoacă unitar liniile sortite să articuleze expresia orizontului uman din perspectivă atavică / inatavică :

- Ectenic (religios)
- Ipseital (singular)
- Efabil (cuantificabil)
- Sidiar (principal)
- Hipsogen (elevat)
- Alohton (alogen)
- Inalohton (inalogen)

Publicul este invitat și nu rareori tentat să ia în custodie din variate unghiuri perspectiva solitară a omului - sumă de contradicții investite sinoptic în epicentrul semantic al Modelelor articulate seismic și pretențios pe liziera asertivă dar ori tocmai de-aceea apte să recruteze și să gestioneze limitele între care individul își caută și enunță proiecția în viitor (persoana). Drumul spre Eu trece inevitabil prin Tu și autorul este mereu altul . . . adică tot de atâtea ori - câte ceva din noi ceilalți.

Cartea pe care vă invităm s-o citiți are nevoie de Lumină.

Aveți în față un cărbune. Sau un diamant …

Data,
Ianuarie 2006

Prof.univ.dr.Costel PETCU.

M o t t o :

Trăim sub acelaşi cer, dar niciunul
nu avem acelaşi Orizont.

Konrad Adenauer

C U P R I N S

AVAN - LIMINARII ……. …… 4

MODELUL ECTENIC …….. 11

MODELUL IPSEITAL …… 26

MODELUL EFABIL …… 44

MODELUL SIDIAR ……... 50

MODELUL HIPSOGEN …….. 59

MODELUL ALOHTON …….. 73

MODELUL INALOHTON …….. 81

BIBLIO – MAPA ……. 88

AVAN - LIMINARII

Arhitectura cognitivă a psihicului uman - *totalitatea mecanismelor cognitiv impenetrabile, necesare şi suficiente pentru realizarea unui comportament inteligent* - permite sistemului psihic uman să înveţe din mediul habitual sau din propria experienţă. Schimbarea faţă de Sine [1] e o adaptare la ceilalţi sau identificarea cu altul. Experienţa aceasta s-a instituţionalizat fiind prinsă în conceptul de educaţie.

Conştiinţa - cel mai complex fenomen din univers - cere individului să-şi caute şi enunţe autentic persoana. *Mine este* - pentru Mead - *faza socială a Sinelui*. Spre deosebire de semnal, care se adresează reflexului şi inconştientului, semnul face apel la inteligenţă. Self-ul nu e un dat ci o construcţie, dovadă imbatabilă a faptului că arhitectul însuşi se descoperă în PROIECT din nevoia de-a se căuta şi investi sau câştiga. **Sistemul Biopsihic Uman** este deschis, realizând cu mediul său nu doar un schimb substanţial şi energetic (*biotrop*) ci şi unul informaţional (*psihotrop*).

SBU apare ca un sistem de procesare a informaţiei. Psihologia cognitivă este ştiinţa care studiază mecanismele acestor prelucrări, modul în care un anumit *Input* induce un *Output* specific. **Sistemul Cognitiv Uman** posedă 2 proprietăţi - de reprezentare şi de calcul, ambele necesare şi suficiente pentru ca un sistem fizic să posede inteligenţă.

Nivelul cunoştinţelor

Cea mai mare parte a comportamentului cotidian mnezic surprinde tmezic în varii circumstanţe amprenta conjuncţiei dintre scopuri şi cunoştinţele de care dispunem. Evident, cunoştinţele şi scopurile nu epuizează toată complexitatea comportamentului uman, dar constituie un factor esenţial în exploatarea acestuia. În special deciziile pe care le ia subiectul sunt dependente de intenţionalitatea şi cunoştinţele sale. Informaţiile de care dispunem survin din mai multe surse - enunţul problemei, experienţa imediată sau de lungă durată cu acest tip de sarcină, deprinderile dobândite, socializarea. ***Pasarea forţată de împrejurări escortă a termenilor argumentării în percepţia identităţii e asumată iniţial din anonimat.***

➢ Comportamentele sau mecanismele psihice care se modifică în funcţie de cunoştinţele pe care le are subiectul se numesc *cognitiv - penetrabile*.

[1] Apare ca nume propriu de vreme ce reprezintă o instanţă psihică

De exemplu, recunoaşterea unei litere se realizează mai repede dacă se etalează într-un cuvânt cu înţeles decât printr-un aliaj lingvistic privat de sens. În general orice obiect sau figură sunt recunoscute mai uşor într-un context familiar decât într-unul incidental pentru obiectul sau figura respectivă.

➢ Comportamentele sau procesările cognitive care nu sunt influenţate de cunoştinţele de care dispune subiectul sau de intenţiile sale se numesc *cognitiv - impenetrabile*. De exemplu, extragerea contururilor unui obiect pe baza variaţiei intensităţii luminii nu depinde de cunoştinţele pe care le are subiectul.

Prelucrarea stimulilor de către SCU se realizează pornind de la caracteristicile sale fizice ori de suprafaţă spre cele semantice sau funcţionale.

Sunt 2 tipuri de procesări:

➢ Vectoriale de jos în sus - de la periferia sistemului cognitiv spre epicentru - **analiză ascendentă** a stimulului. **AA** sau *Bottom - Up* este impregnată de caracteristicile fizice ale sistemului precum şi de proprietăţile modulelor cognitive periferice.

➢ Vectoriale invers - de la baza de cunoştinţe a subiectului spre datele fizice ale stimulului - **analiză descendentă** a stimulului. **AD** sau *Top - Down* este generată de baza de cunoştinţe a subiectului. În recunoaşterea unui cuvânt, concură AA - prelucrarea contururilor literelor, a mărimii şi a formei lor, a ralierii acestora într-un Gestalt unic pe baza proximităţii spaţiale. AD ne explică de ce recunoaşterea cuvântului respectiv se face mai uşor dacă el este plasat într-o propoziţie cu sens, decât într-una lipsită de semnificaţie sau de ce caracteristicile feţei umane sunt recunoscute mult mai repede dacă sunt plasate în contextul figurii antropofile, decât dacă sunt reprezentate secesionar.

Nivelul computaţional

Una dintre modalităţile de analiză ale sistemelor cognitive porneşte de la analiza sarcinii pe care acestea o au de executat. Analiza sarcinii vizează componentele simple şi stabilirea relaţiei dintre datele de intrare şi datele de ieşire. Stabilirea exhaustivă a procesărilor la care sunt subjugate datele problemei pentru a obţine soluţia - este principala finalitate a abordării sistemului cognitiv la nivel computaţional. Analiza computaţională caută să identifice care anume sunt prelucrările ce permit transformarea Input - ului în Output. Aceste prelucrări sunt constrânse în mediul fizic de sistemul cognitiv uman care nu este un PC universal ce procesează informaţia insensibil la mediul amfitrion. Prelucrările pe care el le realizează sunt erijate de caracteristicile naturale ale universului nostru fizic.

Analiza computaţională a sistemului cognitiv pasează în vinclul evidenţei procesările tandemizate

- modulare - nu pot fi influenţate de arsenalul cunoştinţelor subiectului fiind cognitiv – impenetrabile, realizându-se automat.
- non - modulare - acele tratamente la care e supusă ori docilizată informaţia şi care pot fi influenţate de baza de cunoştinţe a subiectului.

Nivelul algoritmic - reprezentaţional

Priveşte problema algoritmului care realizează funcţia Input - Output şi a modalităţilor de reprezentare a corelaţiei Open - Exit. Un algoritm este o secvenţă de calcule pe baza căreia, printr-un număr finit de paşi din datele de intrare se obţin datele de ieşire (soluţia problemei). Analiza de acest tip se referă la modul de codare a Input - ului, cum este el reprezentat în sistemul cognitiv - semantic, eidetic, serial.

Reprezentările şi algoritmii îşi impun şi validează reciproc constrângeri.

Nivelul implementaţional

Orice sistem cognitiv este un sistem fizic, fiind format din celule nervoase (creierul), din cipuri de siliciu (calculatoarele clasice) sau neocipuri pe bază de ADN uman (PC-urile ultraperformante, futuriste). Să facem mai întâi o analogie survolară cu funcţionarea electronică abordată, cum s-a intuit, altitudinal:

- ce cunoştinţe posedă
- ce servicii Input - Output poate cunoaşte ori satisface
- cum realizează şi etalează aceste funcţii
- ce se întâmplă la nivel de hardware atunci când execută o anumită sarcină

Similar, putem analiza Sistemul Cognitiv Uman (SCU)

- ce cunoştinţe şi intenţii are
- care sunt cerinţele / prelucrările indispensabile rutei datele problemei - soluţie
- cum îşi reprezintă sarcina şi cum o realizează efectiv
- ce procese neurofiziologice au loc în momentul efectuării sarcinii respective

Cutumal, prin reprezentare se înţelege imaginea mintală a unui obiect, care nu presupune prezenţa acestuia, o reflectare a realităţii antrenate pe drumul dintre percept şi concept. Din punct de belvedere al psihologiei cognitive, reprezentările sunt expresii simbolice, în care ***sistemul cognitiv forează în profunzime datele*** pentru a extrage informaţia despre realitatea standard sau virtuală.

Principalele tipuri de reprezentări reclamă imaginile, expresiile lingvistice şi conţinuturile semantice. ***O imagine reprezintă informaţia despre o configuraţie spaţială, nu şi mărimea absolută a acestei configuraţii***. De exemplu, figurile geometrice de mărimi diferite sunt considerate asemenea. Un pătrat cu latura de un centimetru e asemenea unui pătrat cu latura de 3 metri.

E codată poziţia relativă a obiectelor dintr-o configuraţie nu şi mărimea lor. Codarea iconică antrenează sau exersează în mod implicit, pe lângă informaţia figurală pe cea categorială - ambele prelevate din şi pe baza prelucrării imaginilor. ***Deşi reprezintă direct ceea ce se află în lume, imaginile mintale nu sunt pure, semn pentru care se enunţă contaminate***. Diferenţa rezidă din organizarea ierarhică a Shot - urilor mintale. Ierarhizarea şi clasificarea neosidiară determină aglutinarea Under - Picture.

Reprezentarea iconică nu are o sintaxă. De exemplu, un cerc se poate circumscrie unui pătrat sau poate fi înscris într-un pătrat fără persiflarea vreunor reguli combinatorice. Nu spunem despre un pătrat că este fals sau despre un cerc că este adevărat. Imaginile nu au valoare de adevăr pentru că nu asortează nimic. Ele nu reprezintă cunoştinţe, căci cunoştinţele au valoare de adevăr. Numai prin prelucrarea imaginilor obţinem cunoştinţe pentru a califica informaţiile.

Expresia lingvistică a informaţiei noastre despre lume este un fapt curent. Problema este dacă nu cumva repertoriul de cuvinte pe care îl avem la dispoziţie într-o limbă influenţează fundamental natura cunoştinţelor noastre despre lume.

În lucrări de vastă influenţă, Whorf a susţinut *Teza Realismului Lingvistic* potrivit căreia structurile limbajului determină structurile gândirii, iar folosirea unor varii limbaje ne obligă să gândim în chip diferit, deci să avem cunoştinţe parasimilare despre lume. Cu alte cuvinte, inaderenţele de cod lingvistic induc diferenţe în informaţia codată. Se cunoaşte însă din logica elementară că exemplele nu pot justifica nimic, ele pot doar să ilustreze sau să infirme o propoziţie generală. Cercetările experimentale de resort au invalidat TRL. Eficienţa codajului lexical şi a celui iconic este contextual specifică în funcţie de scopul urmărit. Uneori e mai eficient să codăm informaţia printr-un cuvânt, alteori printr-o imagine. Eficacitatea reprezentărilor apare în raport cu scopul propus de urmărit sau spionat. Reprezentarea iconică, la fel ca cea lexicală nu constituie prin ea însăşi o dată validă. Informaţia e generală la momentul prelucrării reprezentării lexicale în baza cunoştinţelor anterioare ale subiectului.

Posibilitatea translatizării codului iconic în cod lexical şi reciproc i-a făcut pe unii psihologi cognitivişti să postuleze existenţa unui al treilea format sau mod de reprezentare a obiectelor cunoaşterii - *codul semantic*.

Cât timp recunoaştem că oamenii fac sau realizează deci conştientizează naveta *imagini mintale - cuvinte* suntem nevoiţi să admitem că trebuie să existe o reprezentare mult mai abstractă şi care le cuprinde sau depăşeşte ori absolvă pe amândouă - un format comun sau un cod interlingual.

Aceste reprezentări vizează semnificaţia obiectelor şi nu detaliile lor fizice. ***Reprezentarea semantică este pansinuativă.*** Ea nu reflectă direct structura realităţii asediatoare ci abstracţia unui eveniment fiindcă este independentă de ordinea etalării stimulilor şi identifică doar câteva elemente ca fiind capitale în geografia semiotică, ignorându-le topic pe toate celelalte.

Reprezentarea semantică este rentabilă faţă de celelalte forme pentru că nu cunoaşte exclusiv referentul real ci mai ales pe unul posibil. Ea este minată însă de seria puseurilor fatigabile fiindcă nu explică de ce fenomenul de interferenţă afectează mai mult reprezentarea verbală decât cea iconică şi de ce memoria paleosertivă este esenţială pentru secvenţialitate iar pentru memoria vizuală - structura spaţială sau mapa geonică.

Reţeaua semantică este o schemă de organizare a conţinuturilor semantice propusă de Quillian. El porneşte hotărât de la reprezentarea semantică a realităţii. Orice obiect este reprezentat prin conceptul său general sau individual. Între concepte există relaţii de ordonare semantică. Fiecărui concept care codează un stimul îi sunt aferente anumite proprietăţi determinante pentru stimulul respectiv. În constituirea modelului, Quillian aplică *Principiul Economiei Stricte*, pe temelia căruia *o proprietate este stocată o singură dată în reţea, în dreptul unui concept sinoptic şi ale cărui atribute irigă datele care-l servesc şi exprimă*. Pe parcurs s-a renunţat la PES şi s-a considerat că unele proprietăţi sunt administrate foileton memoriei noastre. Într-o succintă evaluare vom spune că modelul reţelelor semantice surprinde adecvat pedantarea cunoştinţelor bine structurate dar este static şi descriptiv. ***Reţeaua eritabilă se traduce prin faptul că trăsătura aferentală e câştigată de toate nodurile reverente infratopic.***

Unele dintre dificultăţile cu statut de rezident afrontate în reţelele semantice l-au convins pe Mowrer să propună un nou mod de organizare a reprezentărilor semantice prin trăsături. Conceptele nu sunt integrate într-o reţea semantică ci se consideră că în mintea noastră fiecărui concept îi este asociată partizan liga de atribute sau proprietăţi.

Un exemplar reprezentativ al unei categorii se numeşte prototip. El ne vine primul în minte atunci când trebuie să dăm (seama) de un exemplu privind clasa respectivă. De aici se vede că reprezentările noastre despre stimulii din realitate se structurează pe baza prototipurilor. Nucleul unei categorii este un prototip, ceilalţi membri ai categoriei fiind structuraţi în jurul acestui nucleu şi-n funcţie de gradul lor de tipicalitate.

Teoria prototipurilor a fost elaborată de Rosch - *categoriile nu sunt codate în minte, ci mai degrabă în termeni de prototip sau membru tipic al unei categorii*. Schema cognitivă a prototipului se bazează pe reprezentarea imaginistică a obiectelor deşi la formarea unui prototip se confirmă emulativ codul lexical şi reprezentarea semantică. ***Formarea prototipului precede formarea categoriei.*** Ontogenetic, copilul învaţă, prin justă urmare, mult mai repede numele prototipului decât al categoriei.

S-a observat că, deşi folosim aceleaşi cuvinte, gândirea noastră formează și parcurge diverse traiectorii. E posibil ca acest fenomen să se explice prin faptul că indexăm cu aceleaşi cuvinte prototipuri diferite apte să genereze inferenţe eterogene. ***Funcţia principală a schemelor este de a reţine, compatibiliza şi oportuniza informaţia în raport cu fezabilitatea memoriei sistemului cognitiv.*** Ele participă indirect dar susţinut la prelucrarea informaţiei. ***Există şi scheme însă a căror prestaţie la prelucrarea informaţiei este amediată.*** Dintre acestea cele mai studiate sunt scenariile apărute ca o concretizare a noţiunii de cadru - structură ierarhică a datelor ce prezintă o situaţie stereotip. ***Olimpul cunoştinţelor inexpugnabile se bazează pe variabile - agent sau de constituţie. Cadrul este o structură de tip protofag.*** El asimilează o situaţie prin punerea ei în corespondenţă cu un nucleu tare de cunoştinţe adevărate ale căror variabile cunosc posologia valorilor. Un scenariu constă în particularizarea unui cadru pentru o mulţime de evenimente organizate foileton.

Frame - Stages se enunţă ierarhic şi asigură inteligibilul replasând informaţia în vederea teleportării itemilor comportamentului în spectrul analizei de Sine. Repertoriul operaţiilor cognitive este foarte vast iar cunoaşterea lui este incompletă. O parte din aceste operaţii e studiată la Site-urile alocate memoriei sau gândirii. Cele trei tipuri de reprezentări antrenează ranguri diferite de prelucrare a informaţiei. La primul nivel, reprezentarea iconică favorizează prelucrarea caracteristicilor fizice ale obiectelor. Pentru cel secund se prelucrează expresia lingvistică ce desemnează stimulul, iar la ultimul - semnificaţia sa. Cele 3 nivele de prelucrare a informaţiei corespund conceptelor de memorie de scurtă durată (MSD), medie durată (MMD) şi memoriei longevive - de lungă durată (MLD).

Miller spune că cea mai elevată modalitate de pedantare a informaţiei de care dispune un subiect la un moment (aleatoriu sau partizan) dat se convoacă în conceptul de Chunk. Informaţiile nu intră iniţial şi automat în MSD după care o parte din contingent se transferă în memoria pancronică ci din folderele senzoriale este pusă în corespondenţă direct cu datele arondate sau specifice MLD. Formarea Chunks-urilor e rezultatul procesărilor descendente amorsate de cunoştinţele din memoria perenă. Modul de organizare în cognopixeli şi categorizarea, căutarea în spaţiul problemei, organizarea informaţiei sub formă de reţele propoziţionale sau scenarii cognitive, recunoaşterea obiectelor sunt promise şi influenţate de cunoştinţele subiectului. Viziunea ameliorată a *Sistemului Cognitiv Uman* nu este omogenă. ***SCU are o arhitectură dual - conexionistă sau neuromimetică (procesările periferice) şi simbolică (procesările centrale).***

Stimulii pe care îi recepţionează subiectul uman pot fi categorializaţi:

* stimuli alogeni - cu care sistemul cognitiv nu s-a mai confruntat
* stimuli inalogeni - asimilaţi deja în structurile cognitive ale subiectului

Cunoştinţele şi procesările ce se pot activa prin reguli de producere formează şi autentifică memoria explicită. Celălalt tip de memorie, implicită, imună la amnezie, pare să se activeze conform regulilor specifice reţelelor conexioniste refuzând să facă obiectul testelor sau reactualizărilor intenţionate fiind estimată prin amorsaj - mediul habitual e suficient de stabil pentru a fi predictibil - respectiv prin condiţionare. Prezintă fiabilitate mare ceea ce o face inexpugnabilă la interferenţe. Filogenetic şi ontogenetic se declară protopsihică. ***Locaţia cerebrală a memoriei implicite priveşte pentru a denunţa ariile variate şi disipate ca dovadă a existenţei unui Topos Federal pe când memoria explicită e configurată prin Topos Lagunar - structurile limbice si 2encefalice, prevalent enunţându-se hipocampul.***

Sinoptica Mnezicului Uman - perspectiva PC

Tipuri de memorie Sisteme mnezice	Memoria de lucru Memoria hypodistală Memoria de scurtă durată (MSD)	Memoria hyperdistală Memoria de lungă durată (MLD)
Memoria explicită (asertivă)	Episodică Semantică	
Memoria implicită (sertivă)	Deprinderile şi habitudinile Amorsajul Condiţionarea clasică	
Memoria senzorială	Unknown	

Organizarea cunoştinţelor nu este un proces strict intern ci culisează la interfaţa dintre mediul intern şi cel extern al subiectului. Categorizarea, procesarea imaginilor vizuale, rezolvarea de probleme, decizia şi raţionamentul se desfăşoară fie în planul atenţiei, fie în memoria de lucru (importă propensiunea spre automatizare). Adesea creaţia văzută ca cea mai percutantă formă de răspuns la nevoia de intelectualizare a circumstanţelor (textul devine pretext) este - observă Mircea Miclea - *un antidot sau o modalitate de rezolvare a unei nevroze*.

MODELUL ECTENIC

Fringenţa Mintală se enunţă sintal prin Modele de Adaptare interumană la care persoana tinde să se raporteze eligibil într-o serie de circumstanţe ineligibile.

Personalitatea de grup e o sintagmă frumoasă dar tristă pentru că ea suscită fără să convingă interesul general. Impedimentul a devenit (raliat) cu timpul - atu. Bourdeau afirmă că-n evoluţia societăţii *Habitus-ul reflectă principiul transformării raporturilor de forţe în raporturi de semnificaţie* (legitime). Voinţa socială - pentru Ferdinand Tonnies - se explică prin *Gemeinschaft* - Comunitatea (Voinţa Organică - *Fiecare apare de la Sine*) şi *Gesselschaft* - Societatea (Voinţa Reflexivă - *Fiecare se afirmă pentru Sine*).

A defini societatea ca un ansamblu de sisteme de relaţii impune - după Alain Touraine - excluderea posibilităţii ca ea să fie considerată produs al unei idei / intenţii / valori. ***Panteismul stipulează un Dumnezeu metascient iar deismul promovează raţiunea neoceptivă (Raportul Inceptiv / Deceptiv).*** Pavel - constata Jean Delumeau - este apostolul păgânilor. Cu el începe prin renunţarea la postul negru elenizarea creştinismului sau procesul de afiliere a credinţei la gândire. Ipostasul revendică persoana în sens teologic şi nu psihologic. E interesant faptul că englezii au fost cei care au creat cuvântul Hinduism şi că termenul Confucianism nici nu există în chineză.

Böhme a fost primul filosof gnostic ce a abordat religia antropologic - *natura omului este divin - lumească*. Dumnezeu şi Omul sunt un chip unic şi indivizibil în Hristos - noul Adam. *Dumnezeu răstignit a fost pentru o clipă ateu* - Antonie de Suroj. Singurul cu adevărat osândit este propriul fiu al lui Dumnezeu aşa cum insistă Barth - *Un NU pronunţat în predestinare nu se referă la om.* Prin Cristos ontologia a recapitulat şi ispăşit filocronia. Soloviov ştie că omul e teurg pentru că aglutinează Cosmosul în Absolut.

Berdiaev din perspectiva teantropologiei admite o inferenţă de maximă recenţă - *nu credinţa se naşte din minune - ar fi aici una din ispitele majore respinse de Cristos - ci minunea este dată credinţei.* Iisus se ridică deasupra tuturor prin Cuvântul răstignit pe crucea Lui.

Religia apare - observă Feurbach - *ca o înstrăinare a omului de el însuşi.* James a fost primul psiholog care a studiat experienţa religioasă pornind de la 4 revelatori fenomenologici (realist - subiectiv - genetic - axiologic). Creştinismul prin Bitomia de la

1054 a emancipat catolicismul în raport cu ortodoxia. *Religia se descoperă nu ca dogmă ci ca experienţă paleoştiinţifică ce admite fideismul. Marxismul* - constată amar Berdiaev - *nu cunoaşte personalitatea şi libertatea respectiv creaţia - sinonim pentru iubire*. Sigmund Freud pune-n hățuri perspectiva psihopatologică - *religia este un joc al sublimării*. Agresivitatea precede faza proprietăţii private şi necesităţile materiale nu explică pulsiunile. Pulsiunile inconştiente (Libido-ul) filtrate dremic via Supra-Eu au o dublă origine - congenitală - *tensiunile auctoriale* respectiv socială - *tabuul*. Individul respinge departe de el însuşi şi de societate gradientul acestui Super-Ego. Pentru a se schimba prin el însuşi şi prin jocul sublimării individul caută morala şi religia pentru ca Sinele să fie pătruns (deflorat) chiar de ele. Nietzsche vede-n religie *nevroza umanităţii*. Istoria omului nu e decât istoria reprimării lui. Jung abordează poliflanctiv şi profund credinţa religioasă. Dumnezeu - Arhetip e descoperit ca realitate psihică proiectată pentru a realiza matricea externă. Prin individuare ca tendinţă asimptotică de realizare a Sinelui (arhetip al totalităţii) şi pulsiune de centrare - ordine şi sens - se explică apodictic summit-ul opuselor – Coincidentia Oppositorum.

Oamenii - constata Emil Cioran - *n-au înţeles că împotriva mediocrităţii nu se poate lupta decât cu suferinţa*. *Întreaga nelinişte ce urmează suferinţei menţine pe om într-o tensiune în care nu mai poate fi mediocru.* **Anatemele Exilului provoacă apariţia dureroasă a conştiinţei între Dumnezeu şi Sine pe Culmile Disperării acolo unde adevărul se strigă înainte de-al scrie.** Căderea în timp ne explică şi traumatizează. Logosul ne e mai intim decât ne suntem noi înşine. Negaţia ateismului - absolut chiar - e în esenţă tot religie. Animus (Hristos) şi Anima (Fecioara Maria) se convoacă unitar levitând opusele în simbolul crucificării pentru ca Eul să poată trăi prezenţa şi realitatea suverană a Sinelui. Simbolul filonează ritul la care aderă Fiinţa doar potenţială din nevoia de-a accede la Fiinţa actuală. Dacă la Freud avem un Dumnezeu - distinct de Eul uman - ce apare ca divinizare a tatălui primitiv (idealizat de fiii săi culpabilizaţi de a-l fi ucis pentru a-i confisca puterea) în cazul lui Jung - dimpotrivă - Dumnezeu (imanenţa Sinelui) reprezintă Prototipul Arhetipului şi Arhetipul Prototipului. ***Copilul este natural religios. În forul inconştient al ateului circulă pe rute anonime (virgine) tendinţe teiste.*** Suntem marcaţi de stigmatul creştinismului dar purtăm în aceeaşi măsură semnul a ceea ce l-a precedat. Creştinismul e o catedrală edificată pe un templu păgân. Asupra noastră apasă ca o povară etatea universală a creştinismului şi nu vârsta noastră personală. Simbolurile pacifiste - Mandale - itinerează credinţa prezumată în inconştientul ancestral şi autonom.

3nitatea şi sufletul (reprezentat de Pitagora ca un pătrat) percepute infratopic se distribuie după logica paleosferei (cercul rotit în jurul propriei axe cu viteza luminii - divizat îşi poartă astfel crucea). Hristos nu a creat ci a absolvit din vina Inconştientului celorlalţi prin clipa inumanei osânde arhetipul sacrificiului suprem care precede şi transcende persoana din orice om.

Creştinul suportă trăirea interioară a Golgotei aşa cum peştera e semnul că Muntele îşi plânge discret caverna din propria devenire.

E necesar să evidenţiem prezenţa procesului de sublimare a unui conţinut numinos corespunzând arhetipului Mamei Primordiale, puternic refulat în primele secole creştine, proces care a culminat cu ceea ce nu fortuit s-a numit Religia Stăpânilor şi a avut drept corolar estetic stilul romanic. ***Sublimarea a permis trecerea de la stilul romanic la stilul gotic în artă şi estetică, acestea fiind înţelese însă ca expresii ale procesului transceptiv care s-a împlinit mai întâi prin alchimie - apare o nouă orientare în religia vremii şi-n arta poetică ectenică, semnul distinctiv al noii ordini fiind Lumina.*** Asistăm astfel la apariţia rădăcinilor stilului gotic - teologia şi poetica Luminii (Sedlmayer). Iniţiatorii lor au fost numiţi ei înşişi Copiii Luminii (Fulcanelli), adică ai Sophiei / Mamei Divine refuzată - ca identitate spirituală - la detenta mileniului I. Această ejectare apare ca un fenomen firesc de apărare a Eului împotriva unei realităţi alogene. Deşi Iisus a vorbit despre Terra - Mama în termeni de egalitate faţă de Tatăl Ceresc (Szeckely), foarte puţini au avut şansa experienţei manifestării acestei Mame Divine. Aspectul lui Vishnu încarnat via Iisus a fost acela de fiu. Dar având Fiul şi Tatăl era firesc să existe şi o Mamă. Reprimată, această realitate nu a fost însă redusă la completa latenţă. Vizionarii nu sunt deloc puţini şi multe dintre aserţiunile lor au fost consemnate în analele primelor biserici. La nivelul conştiinţei populare s-a realizat un transfer de credinţă asupra Fecioarei Maria. Astfel apare cultul pentru zeiţa creştină (Mariologia) ca replică neoliminală la imaginea domului romanic, expresie puternica a unui Dumnezeu Judecător şi intransigent, singurul în măsură să controleze erezia afirmării unui Dumnezeu feminin egal. ***Stilul romanic apare ca un apogeu al reprimării Principiului Feminin universal. Stilul gotic este şi poartă expresia reacţiei la stilul romanic - puternic amprentat de potenţa Tatălui. Reacţia estetică invocă pentru a-şi asuma un By-Pass în inima Europei cu vaste implicaţii psihologice. Este o revoltă împotriva Tatălui dar şi o depanare a imaginii totale a divinităţii prin recunoaşterea Mamei.*** În culisele acestei revolte a glisat permanent un conflict inconştient de cea mai înaltă valoare spirituală.

Ca orice conţinut reprimat, Mama Divină încearcă să se exprime pe o altă cale decât cea tutelată de critica imediată a Eului. Întâi prin alchimie, care ajunge la revelarea Animei Mundi prin opera izonimă şi-nchide procesul sublimării energiei Mamei Divine în simboluri de un profund ermetism apte să transceadă Search-Room-ul pentru a se enunţa estetic, sub forma argoului catedralei.

Nu fortuit arta gotică este numită Arta Gota (Goth Art), adică arta cu limbaj secret, un limbaj ce conţine un mesaj taumaturgic prin Frames-Stage-ul cinetic al simbolurilor. Catedrala apare ca însăşi Mama Divină. Interiorul catedralei este corpul mamei, uterul, matricea. Lumina declară chiar esenţa divină, substanţa pură. Se observă aici o zveltă insinuare a conjuncţiei semiotice prin care aluzia inferenţei proscrise (*Crede şi nu cerceta!*) este predestinată (*Fericiţi cei săraci cu duhul!*) Trăirea sublimului nu este o stare abstractă şi indefinită. ***Inconştientul colectiv este răvăşit de informaţii directoare cu privire la atingerea stării de echilibru psihic, pe care anumite persoane din istoria umanităţii l-au atins şi a căror experienţă sublimă s-a înregistrat ca informaţie genetică în metaconştientul sintal.*** Scheldrake descrie procesul din perspectiva arondată teoriei evoluţiei speciilor pe baza amprentei informaţionale (*Teoria Câmpurilor Morfo - Genetice*).

Termenul de sublimare a fost ctitorit de Sigmund Freud, ca mecanism prin care anumite pulsiuni inconştiente detaşate de obiectele lor primitive sunt integrate în personalitate investindu-se în echivalente cu o valoare socială pozitivă.

Fiecare dintre Titanii Renaşterii - Leonardo şi Michelangelo - a cunoscut în experienţa de viaţă lipsa mamei, de la o anumită vârstă în copilărie. În arta renascentistă Madonele complete prin sublimul pe care îl respiră sunt tocmai cele pictate de Leonardo respectiv sculptate de Michelangelo. Operele în cauză nu reprezintă mama şi copilul, ci idealul suprem de Mamă, Fecioara, avatarul arhetipului Mamei Primordiale, în unitate cu principiul universal de copil divin (Fiul celest ipostaziat). Realizarea identităţii de principiu între mama personală şi Mama Universală, devine posibilă atunci când are sau câştigă loc transcenderea Eului şi împlinirea drumului spre centrul fiinţei, centrarea pe Sine. Depanarea sublimării e - după Klein - astfel desăvârşită, întrucât se produce la nivelul obiectului (conştiinţei) / subiectului.

Despre erezii mult timp s-a ştiut doar ceea ce au spus acuzatorii lor, dar după descoperirile de la Nag Hammadi (50 W-D) pentru prima dată ereticii vorbesc în numele sau prenumele lor propriu.

Evanghelia după Iuda (2006 - NG) provoacă un seism ontologic din perspectiva semiotică gestionată ectenic. Iisus pentru a-şi împlini misiunea avea nevoie de Iuda... Pe acesta din urmă Mesia l-a căutat şi dorit! Iisus a fost primul apostol … al lui Iuda!

Blamarea gnosticilor e ancorată în câteva idei inapostolice (tabu):

- există un Dumnezeu Mamă - Tată (Matro-Pater)

- suferinţa şi moartea nu se datorează păcatului omenesc (pus la îndoială în dimensiunea lui originară) Politica monoteismului creştin din primele secole după Christos se poate cuprinde în câteva cuvinte - Un Dumnezeu, un episcop. Această politică a fost adoptată (înfiată) atunci când susţinătorii ortodoxiei s-au confruntat cu ideea gnostică a existenţei celuilalt Dumnezeu în afara celui numit de Vechiul Testament. Textele gnostice descoperite arată că acest Dumnezeu ejectat de ortodocşi era feminin. (Sophia - Mama celor Vii). *Majoritatea* creştinilor, spuneau gnosticii, confunda imaginile lui Dumnezeu cu realitatea epicronă a Sinelui Celest.

Creaţiile artistice evocă Mama Divină, mesajul iconic fiind expresia nevoii imperioase de etalare a divinităţii feminine. Sursele gnostice arată că Dumnezeu nu este nici feminin, nici masculin, ci aceşti termeni trebuie acceptaţi funcţie de atributul sau calitatea la care se face referire şi care sugerează polarizarea (M sau F). Islamismul susţine aceeaşi teză a atributelor Jalal şi Jamal - feminin / masculin ale lui Allah.

O afirmaţie şocantă e cea din Evanghelia lui Filip - *Este îngăduit să rostim un mister? Tatăl tuturor lucrurilor s-a unit cu Fecioara care a pogorât. Duhul reprezintă elementul matern al 3-MII, fiind în acelaşi timp Mama şi Fecioara.* Unirea Tatălui cu Duhul descins - întrupat - trebuie înţeleasă simbolic: Adam a luat fiinţă din 2 fecioare - Duhul şi pământul virgin iar Cristos - prin urmare - s-a născut dintr-o Fecioară, adică din Duh. (Evanghelia lui Filip - Origene).

Autorul acestei Evanghelii ridiculizează pe creştinii panortodocşi - *Ei nu ştiu ce spun. Când a conceput vreodată o femeie de una singură?* Fecioara Maria nu era o femeie obişnuită, ci însăşi Duhul Sfânt, aspectul feminin al Treimii, Mama Divina descinsă în lume. (Filip)

Fecioara Maria a fost acceptată de Biserică drept Mama lui Dumnezeu, Mireasă şi Mamă a lumii abia mult mai târziu, spre sfârşitul mileniului I şi chiar şi atunci sub presiunea paremiogenă. Dincoace de Tăcerea Mistică, Eternă şi Duhul Sfânt, gnosticii sugerau o altă caracteristică a Mamei Divine - Înţelepciunea. Mama era Sophia, Sapienta care traducea de fapt termenul ebraic Hokhmah.

Rugăciunile începeau cu adresarea spre Mama Divină - Gratia, *Ea care a fost înaintea tuturor lucrurilor sau Înţelepciunea incoruptibilă. Mai mult, o mare parte din sursele gnostice îi atribuie Mamei Divine binefacerile primite de Adam şi Eva în Paradis - I-a făcut conştienţi de ei înşişi, i-a învăţat să-şi caute hrana. Mai târziu în vremea potopului, Ea a fost aceea care a cernut din Ea lumina şi Noe a fost salvat în Arcă şi astfel neamul omenesc a umplut din nou Pământul.*

Toate aceste surse citate până acum nu au fost incluse în lista celor care formează colecţia Noului Testament. Toate textele secrete venerate de grupările gnostice au fost omise din colecţia canonică şi calificate drept eretice de cei care se denumeau ei înşişi creştini ortodocşi, apărători ai credinţei adevărate. (Pagels) În momentul când procesul de selecţie a diverselor scrieri s-a încheiat - nu mai târziu de anul 200 - practic toate imaginile feminine ale lui Dumnezeu au dispărut din tradiţia creştină ortodoxă. (Evangheliile Gnostice - Pagels).

Tertullian era adeptul a ceea ce numea preceptele disciplinei ecleziastice privitoare la femei şi care susţineau că nu este îngăduit unei femei să vorbească în biserică, nici să predice, nici să boteze, nici să ofere împărtăşanie, nici să pretindă pentru Sine participarea la orice funcţie masculină - pentru a nu mai menţiona interdicția empirică a oficiului preoţesc. (De Virginibus Velandis).

Până-n anul 200 sursele istorice menţionează cel puţin 3 cercuri creştine care păstrau imaginea masculină a lui Dumnezeu şi care includeau în funcţii de conducere femei. Considerând existenţa Mamei Divine ca egală a Tatălui Ceresc, consecinţa socială era considerarea egalităţii între femei şi bărbaţi, ceea ce era o treaptă superioară a mişcării creştine timpurii faţă de tradiţia centrată pe imaginea paternă. Prin deschiderea remarcabilă spre femei, Iisus însuşi a încălcat flagrant cutuma evreiască. El a vorbit deschis cu femeile, le-a inclus printre însoţitorii săi şi le-a oferit iluminarea (Maria - sora Martei). Deşi în primii zeci de ani după Iisus femeile încă mai acţionau ca profetese şi evangheliste, apar chiar printre apostoli - Petru şi Pavel - atitudini misogine.

Simon Petru le-a zis discipolilor - *Femeile să plece de la noi căci ele nu sunt vrednice de Viaţă.* (Evanghelia lui Toma - NHL).

Bărbatul este chipul şi slava lui Dumnezeu, pe când femeia este sclava bărbatului . . . (Corinteni 11: 7 - 9) (Scroggs - Paul and the Eschatological Woman).

Zâmbetul Mona Lisei ascunde sau dezvăluie 83 % fericire, 9 % dispreţ, 6 % frică şi 2 % mânie. (Universitatea Amsterdam & Universitatea Illinois - Exegeza 2005)

Prin preajma anului 200 majoritatea comunităţilor creştine a aprobat drept canonică epistola pseudopaulinică a lui Timotei care subliniază elementul antifeminist din concepţiile lui Pavel - *Femeia să înveţe în tăcere cu toată supunerea. Femeii nu-i dau voie să înveţe pe alţii, nici să se ridice mai sus de bărbat, ci să stea în tăcere.*

Secolul al II-lea - exact în toiul conflictelor cu gnosticii - cunoaşte introducerea regulii separării femeilor şi bărbaţilor în lăcaşul de cult. Pe limanul secolului III, participarea femeilor la cult a fost condamnată explicit - grupările unde femeile continuau să aibă conducerea erau înfierate ca eretice. Savanţii propulsează o serie de argumente care a motivat aceasta atitudine - pe de o parte conflictul dintre Petru şi Maria Magdalena după moartea lui Iisus, în cadrul căruia Petru îi contesta autoritatea spirituală femeii despre care se ştie că a fost foarte apropiată de Iisus şi pe care ceilalţi discipoli o respectau profund, căci . . . *EA vorbea ca o femeie care a cunoscut Totul* (Dialogul Mântuitorului - NHL). Creştinismul pătrunde şi-n clasele sociale mijlocii, unde poziţia femeii era una de inferioritate faţă de bărbat.

Papa Paul al VI-lea a declarat la 1977 că *o femeie nu poate fi preot pentru că Domnul nostru a fost bărbat!* ***Considerat sub raportul psihanalizei artei şi-n special avem în vedere conţinuturile Psyche-ului colectiv sublimate în arta epocii, vom fi dacă nu surprinşi cel puţin interesaţi să constatăm cum nevoia psihologică de Mama Divina, acutizată prin contestarea dogmatică, se traduce via sublimare în secolul XI prin artefacte . . .***

Dogma creştină a exclus din viaţa socială şi din învăţăturile sale existenţa Mamei Divine, dar nu a putut opera în sfera adâncă a inconştientului colectiv, acolo unde îşi are lăcaşul Arhetipul Universal al Mamei. ***În epoca patriarhal religioasă, Poetica şi Teologia Luminii, arhitectura şi sculptura gotică apar ca depanare a imaginii feminine - a sufletului uman şi-a divinităţii.***

Poetica după sec. IX este printre primele dintre artele medievale în care s-a obiectivat nevoia omului de femininul divin, necesitatea raportării omului la divin ca la o Mamă. Apelativul de Mireasa lui Hristos acordat Bisericii a fost introdus de poetică. Biserica fiind o prezenţă obişnuită în viaţa socială faţă de care deja se crease o serie de atitudini religioase, a fost uşor identificată cu o prezenţă divină concretă, palpabilă şi mai ales înzestrată cu autoritate spirituală. Papa Leon a speculat licit conjunctura legată fedeleş de şocul pecuniar atunci când a emis Indulgenţele prin care se iertau păcatele oamenilor trecute chiar la timpul viitor! De fapt această experienţă trimite - în psihologia manipulării - la creuzetul

juridic al genezei reclamei. Imaginea Ierusalimului ceresc se concretizează în spaţiul catedralei, care se găseşte între sfera obiectivă a Scripturii şi sfera subiectivă a poeticii vremii. Dacă poezia descrie Paradisul ca pe Divinitatea feminina în care credinciosul îşi găseşte mântuirea, arta arhitecturală îi dă o formă concretă, magistrală şi impresionantă - catedrala gotică. Exegeţii stilului gotic afirmaseră că Dumnezeu se revendică prin poetică şi Teologia Luminii cu menţiunea că un Dumnezeu al Luminii îl înlocuieşte pe cel al fricii. Tot Dumnezeul accesibil, protector îl substituie pe cel incognoscibil şi intransigent.

Aspectul lui Dumnezeu care este simbolizat prin Lumina este cel feminin, pentru că Fiul şi Tatăl sunt deopotrivă simbolizaţi prin Soare, având în vedere că Iisus a spus în repetate rânduri - Eu şi Tatăl suntem una. O altă dovadă că Lumina se referă la aspectul matern al Trinităţii cu privire şi la identitatea între Mama Divina, Duhul Sfânt şi Fecioara Maria, ne este oferită de mesajul unui tablou gotic. Cuvintele înscrise pe bordura îmbrăcămintei Fecioarei vorbesc de la Sine - Ea este mai frumoasă ca Soarele şi mai presus de întreaga mulţime de stele. Comparată cu lumina, îi este superioară. Ea este strălucirea luminii eterne şi oglinda imaculată a majestăţii lui Dumnezeu.

Dogmatica o repudiază pe Fecioară din actul venerării, o exclude pe Mama Divină de lângă omologul său masculin, Tatăl, dar nu poate împiedica revelaţia individuală şi nevoia colectivă care ia - în Leasing - expresia prin artefacte.

Izgonită din religie, energia Mamei s-a retras într-un spaţiu mai puţin posibil de supus cenzurii - inconştientul individual şi colectiv, de unde irumpe la adăpost de critica dogmatică şi-n forme covârşitoare pentru conştiinţă. Aşa se explică vizionarismul şi procesiunile populare în memoria Fecioarei Maria. La fel ca şi un copil lipsit de propria mamă, comunităţile creştine trăiau cu aceasta penurie de relaţie non - mediată cu Mama colectivă, cosmică. Cum copilul sublimează nevoia de mamă pentru a evolua sănătos, la fel creştinii sublimează nevoia de maternitate divină în ideologii, în formule artistice, în imagini concrete, simbolice.

Dacă primele biserici creştine au fost dedicate Fecioarei Maria şi construite pe locul vechilor temple consacrate Zeiţelor Mame, domurile romanice, masive şi întunecate, sunt dedicate Tatălui Ceresc. Este o imagine grăitoare pentru evoluţia creştinismului. Imaginea sublimă a Mamei Divine este Catedrala Gotică al cărei prototip se revendică în Saint-Denis. Cum sugerează abatele Suger, pornind de la ceea ce vezi te poţi înălţa la ceea ce nu poţi vedea, pornind de la ceea ce simţi te înalţi la ceea ce este dincolo de simţuri.

Acest nivel al sublimării este foarte aproape de paşii individuării. Stilul gotic apare astfel ca expresie a sublimării nevoii de Dumnezeu ca Mamă.

Arhitectura romanică era o artă călugărească. Proiectanţii şi arhitecţii erau formaţi la mânăstiri, ceea ce a asigurat acestui stil anumite coordonate ale stării de spirit.

Domul romanic a fost expresia unei stări de spirit ancorată în moarte prin durere. Spaţiul domului câştigă infinitul remis de întunericul inevanescent şi din răceala zidurilor masive. E vorba aici de un Holocaust al Luminii devenită underliminal obiectul conştiinţei. Monumentalitatea impresionantă inspiră şi expiră teamă de judecata divină. Elementul patriarhal al domului roman este puternic - peretele vidanjat dar solid şi masiv are funcţia principală de susţinere a unor forme ce invadează spaţiul dintr-o raţiune superioară dar care pare a fi străină nevoilor omului asupra căruia se apleacă.

Catedrala devine centrul oraşului, este o prezenţă vie în viaţa comunităţii privită ca şi entitate unde fiecare se regăseşte.

Goticul - raportat la domul roman - aduce zvelteţe, graţie, spaţii goale şi Lumină.

Estetica luministă a goticului este o expresie a Mamei, ca o replică la estetica nocturnă şi misterioasă a domului romanic şi la ideologia patriarhală care l-a promovat.

Certamente aceasta este epoca în care demarează conflictul dintre artă şi religie, căci nu puteau exista în armonie o concepţie paternalistă asupra divinităţii, impusă de dogmatica creştină şi o concepţie maternalistă, propusă de artă şi noua teologie. ***Psihologia ectenică a fost Noua Arcadie pentru Mama Divină.*** La orizontul gotic, lumina nu este doar figură de stil, ci însăși realitatea divină care cuprinde în ea totul. Lumina absolută, fiinţa divină sălăşluieşte, mai mult sau mai puţin ascunsă, în orice făptură, în proporţii diferite. *Orice făptură conţine lumina, în măsura sa proprie şi dezvăluie, în faţa celui care vrea s-o observe cu dragoste, partea de lumină închisă în ea* (Duby - Arta şi societatea). Această concepţie este cheia de boltă a înţelegerii artei gotice din Franţa, o artă nouă a strălucirii estetice şi iluminării spirituale progresive. *Predilecţia entuziastă pentru lumină* - Claritas - *şi fast este ordinatoare în acest stil arhitectonic*. Divinitatea este matricea care cuprinde în Sine şi-n esenţă Cerul şi Pământul sugerând această includere prin elevaţia clădirii şi prin dispunerea vertical - orizontală a schemei arhitectonice - un spaţiu revendicat / cuprins în celălalt şi mai înalt a cărui boltă este Cerul însuşi. Marea noutate estetico - religioasă a stilului gotic este revelarea suprasenzorialului prin calităţile izonime ale catedralei. Cetatea de Lumină a lui Dumnezeu afirmă transcendentul în imanent.

Catedrala convoacă raţiunea şi credinţa, ordinea şi frumuseţea, la fel cum în alchimie Anima Mundi reunea tendinţele feminine şi cele masculine (Mercurius - Anima Mundi). Nimic nu este aleatoriu în acest stil arhitectonic. Ordinea urmăreşte - asiduu - sentimentul stabilităţii, siguranţei, echilibrului, dreptăţii. ***Când omul intră în catedrală el simte şi abia apoi gândeşte.***

Lumina şi formele transfigurate privesc :

- cunoaşterea dobândită prin raţiune şi validată prin credinţă
- scopul ultim al credinţei - Ierusalimul Ceresc
- substanţa divină

Spaţiul de jos al catedralei, scund şi robust, de dimensiuni pământeşti este mai întunecat şi corespunde tărâmului non - transparenţei materiale. De sus - un spaţiu delicat şi înalt, supraterestru, pare a fi pogorât asupra celui dintâi. Pereţii acestuia sunt din sticlă cromată. Este tărâmul transparenţei, al psihicului iluminat în care divinitatea - lumina transfigurată prin vitralii - se oglindeşte cu măreţie şi graţie. Lumina care trece prin ferestrele imense provine din spaţiul cosmic, este lumina lui Dumnezeu, este Dumnezeu însuşi. Am putea spune că lumina descrie relaţia dintre om şi divinitate din perspectiva celor 3 stări cosmice - lumină, transparenţă şi non-transparenţă.

O astfel de iniţiere nu rămâne mută sub raport psihologic. De la intrare, omul se găseşte într-un spaţiu care nu e Pământ şi nici Cer. Lumina conduce şi se oferă pe Sine ca formă sublimată a Mamei Divine, în baza marii similitudini cu Sophia gnostică şi cu Zeiţele Mame din alte religii precreştine şi non-creştine. Viziunea nouă a poeţilor nu se putea asocia cu toate construcţiile de o masivitate greoaie ale arhitecturii romanice şi cu obscuritatea spaţiului lor nocturn. (Sedlmayr - Epoci şi opere) Catedrala este urbea celestă. Acest paradis este zugrăvit concret, cu elementele tuturor artelor şi deţine atribute asupra cărora se deplasase mai întâi accentul prin poezie - plutirea, materialele preţioase, transparenţa clădirii şi - mai ales - Lumina. Ierusalimul ceresc descris de poezia luminii este transformat în catedrala cu mijloacele raţiunii. S-a intuit aşadar existenţa a 2 Edenuri. Catedrala devine pentru a restitui o imagine fidelă şi concretă, palpabilă a cetăţii paradisiace. Lumina este energia creatoare a Matricei, este un atribut al acesteia. Iar relaţia dintre sursa şi atributul sau principal este perfect surprinsa în arta luministică a catedralei - Ierusalimul Ceresc este creat de lumina ce iese / evadează din propriile tipare / limite. ***Pereţii de sticlă - despart fără a dezbina elementele spaţiului interior de cel exterior - sunt cromatizaţi şi par a iradia o lumina proprie.***

Matricea este creată de Lumina remisă de ea însăşi. De această - memorabilă - dată suntem în faţa sau profilul unei Divinităţi Feminine autocreate şi nu a unui Tată Creator. ***Catedrala gotică depanează imaginea divinităţii supreme (Matro-Pater) - şi a sufletului omenesc în care aceasta se proiectează la nivel de arhetip.***

Jung în pragul morţii cu privire (aţintită) la Dumnezeu a zărit şi deconspirat anticamera revelaţiei – *Credeam! Acum ştiu*…

Allport ajunge la concluzia că omul caută să înţeleagă acest cosmos ca un întreg pentru a se raporta pe Sine la această totalitate. Misticul poate fi imanent atunci când participă activ la viaţă sau transcendental dacă evadează din cotidian prin autonegaţie şi meditaţie. Religia implică mereu ceva mai mult decât procesele cognitive. Roger Garaudy percepe totul din raţiunea unică - *Dumnezeu ca metaforă a excelenţei umane gândeşte în mine când eu gândesc.*

Nae Ionescu vede în absolut atributul comun religiei şi metafizicii - *Pe când în metafizică eu caut să înţeleg anumite raporturi în religie tot eu caut să înlătur anumite dureri. Subiectul prin iubire nu se abandonează pe Sine. Conştiinţa fără a se părăsi pe ea însăşi devine obiectul din afară.* Rudolf Otto în Das Heillige dezvoltă o teorie despre elementul iraţional din ideea divinului şi despre relaţia lui cu raţionalul. Introduce conceptul de numinos definit eterogrediental (mysterium tremendum / majestas / energicum / augustum / fascinans). Mircea Eliade elaborează conceptul de Homo Religiosus în cadrul căruia sacrul reprezintă, în esență, endostructura conştiinţei căci *fiecare Om Adevărat imită pe zei*. Relaţia dintre sacru şi profan instituţionalizează asumarea unei umanităţi care are ca model transumanul sau transcendentul. Omul ectenic nu e niciodată singur fiindcă o parte a lumii trăieşte în el. Experienţa religioasă transformă fiinţa în simbol prin a cărui logică se reprezintă şi investesc coerent pe linia orizontului transconştient elemente de constituţie a profanului. Mounier îşi bazează teoria la periferia creştinismului pe convingerea că omul denunţă o Realitate Antitetică supusă experienţelor fantice asumate protogon. ***Pielea nu este a trupului ci a spaţiului dislocuit de trup.*** (Protodigma Andru)

Spiritul uman se simte - după Bacon - ameninţat de :

- idolii tribului (opiniile preconcepute şi iluziile simţurilor)
- idolii peşterii (factorii personali)
- idolii forului (expresiilor improprii şi controverselor sterile)
- idolii teatrului

Raporturile sociale - crede Wiese - se cer investite în relaţii interumane (unire / cooperare / emulaţie) şi complexe (masa / grupul / colectivitatea abstractă / instituţiile cu rol coeziv). Formele de socializare tind spre matricea coercitivă dar sunt funcţie de raportul valoric instituit între normele prototip şi cele de natură ercitivă (pozitivă / concordantă & pozitivă / discordantă) (negativă / concordantă & negativă / discordantă) Instituţiile Totale - constată Goffman - sunt medii de viaţă ce impun subiectului un mod de existenţă auster (armata) / penitent (puşcăria). Moreno - influenţat de Bergson şi Freud - afirma că spontaneitatea / creativitatea reflectă sursa relaţiilor dintre indivizi. Modelul comportamental are rol identitar pentru subiect însă provoacă acestuia frustrare deoarece nu i se acordă licit forme de exprimare a atracţiilor / repulsiilor. Copiii din medii eterogene stabilesc mai uşor raporturi alogene cu ceilalţi minori decât o fac adulţii între ei.

Müllman distingea 3 etape în constituirea sectei :

- ivirea unui profet (liderul de opinie)
- formarea grupului (mediul de recrutare / validare a conceptelor actant)
- adeziunea populaţiei (colportarea şi defensa ideilor)

Un rol important în proliferarea sectelor îl are criza sistemului de valori. Fenomenele Seekers (transectenicul) şi Zombi (gnoseopareza) sunt specifice psihologiei sectei. Adeziunea la sectă este facultativă dar în principiu ireversibilă. Viziunea proprie asupra lumii derivă dintr-un sistem religios anvergural. Primul sectant a fost însuşi Adam. Secta individualizată prin caracterul disident şi societatea se presupun pentru a se condamna reciproc. Interacţiunile umane - observă Winch - revendică modelul cultural / normativ pentru a facilita traducerea exclusiv prin idei / limbaj a relaţiilor sociale. Neoretorica se impune printr-un discurs juridic / persuasiv / epidictic (valorile care fac sau invocă subiectul asertiv sunt admise de emiţător şi receptor).

Legile psiholingvistice - după Zipf - articulează influenţa socială :

- numărul cuvintelor raportate la frecvenţă este invers proporţional pătratului acestei frecvenţe
- frecvenţa unui cuvânt este invers proporţională rangului său în ierarhia frecvenţei verbale
- cuvintele cele mai frecvente sunt cele mai scurte
- numărul de semnificaţii ale unui cuvânt se leagă printr-un raport constant de frecvenţa sa

Identitatea - crede Lipiansky - oscilează inefemer între alteritatea radicală şi similaritatea totală. Modelul deductiv - nomologic atestă cum unele noţiuni uşor de apropiat nu totdeauna pot fi privite împreună.

C1 C2 C3 . . . Ck (condiţiile antecedente) } Explanans

L1 L2 L3 . . . Lr (legi generale) }

E (concluzia şi descrierea fenomenului explicat) - Explanandum

Explicaţiile se validează contingental :

- non-ştiinţifice (subiective)
- preştiinţifice (reducerea la familiar) (analogia) (eliptoide)
- nomologice (legea e unul din termenii explicaţiei şi nu explicaţia însăşi)
- etionome (premisele unui raţionament nu sunt cauze ale unei concluzii)
- teleologice (condiţionarea nu mai e antecedentă ci postcedentă)
- genetice (fazele succesiunii)
- didactice

Argumentele privesc afabil raţionamentul demonstrativ (premise adevărate via deducţie) / dialectic (premise probabile via inducţie) / eristic (premise extrarealistice). Retorica privită ca antiteză a dialecticii depăşeşte şi apare din conflictul ideologic. Inferenţele inductive (fizica şi chimia) se autentifică prin cele deductive (matematica şi logica). Intuiţia e un raţionament cu premise inconştiente. Deducţia face diferenţa între exemplu şi ilustrare (atuul / confirmarea argumentului).

Caracterizăm laconic pe celălalt dar protestăm energic atunci când suntem asimilaţi circumstanţelor favorabile unui verdict lapidar remis de Alter la adresa propriei noastre persoane. Neutralitatea axiologică - remarca Weber - impune ca sociologia să renunţe la judecăţile de valoare. Legile sunt vectorul acţiunii conştiente / deciziei formale / deliberate. Prin urmare ele acceptă facil ameliorarea ori substituţia în raport cu tradiţiile şi moravurile societăţii. Normele care nu se confundă cu opinia comună sunt raţionale iar moravurile metaraţionale. Instituţionalizarea şi ritualizarea normelor se fac prin interiorizare / stabilirea unui sistem de sancţiuni.

Procesele anomice califică - după Szczepanski - *entropia unui sistem social.*

Taxonomia Hobhouse priveşte epivoluţia umanităţii :

- gândirea articulată / societatea preliterară
- protoştiinţa / Orientul
- reflecţia / Orientul
- gândirea sistematică şi critică / Grecia
- gândirea ştiinţifică modernă / detenta - sec. XVII

Producerea / difuzarea / acceptarea / exploatarea / consecinţele inovaţiei reflectă şi gestionează descoperiri ce privesc - pătrunzător - experienţa individului raportată la memoria sintală.

Gnosotaxia Spengler interesează cultura antică (obiectul solitar) / occidentală (infinitul 3-dimensional) / arabă (peştera sau bolta) / egipteană (labirintul) / chineză (natura) / rusească (infinitul). Omenirea la Răspântie a realizat că Eul nu operează niciodată direct asupra realităţii, ci - constată Mesarović & Pestel - prin intermediul unui model mintal în absenţa căruia acţionează doar tropismele şi instinctele.

Factorii biologici sau psihologici care intervin în declanşarea sau gestionarea comportamentului sunt produsul unui mediu care a modelat individul. Subiectul se enunţă prin Genotip dar se traduce sau investeşte prin Fenotip. Principiul Identităţii A = A atribuit lui Heidegger este magistral interpretat de Lazurca - a fi identic cu tine se traduce prin a da viaţă raportului apelând la o instanţă intermediară care implică prezenţa reală / imaginară a unui Alter.

Din inconştient, socialul traversează ferm intrapsihicul şi-l structurează. Mecanismele defensive convoacă realitatea cognitivă a persoanei în cea sintală prin proceduri de cinetizare / dislocare a datelor eventive ce fac sau restaurează obiectul conştiinţei. Efebul compostează o mare parte din durata vieţii lui ca subiect manipulat din raţiuni de adaptare / inadaptare în Sintaxa Fiinţei. Limbajul, structura acestuia şi relaţiile standard sau de conjunctură, învăţarea şi Winamp-ul mnezic sunt factori convocaţi în suma progreselor dezvoltării. Copilul suportă limbajul şi cultura societăţii - matcă fără o altă soluție decât de a le accepta sau de-a deveni alienat. În atare condiţii - concluziona Lacan - fiinţa autentică nu e niciodată de găsit în discursul şi conduita persoanei. Timpul interior ştie să-şi transforme martorii în eroi. Procesul de conştiinţă se vede împlinit prin Recurs - Detenta gândului apropie Factorii realităţii masaţi într-un Produs de conştiinţă.

MODELUL IPSEITAL

Psihoexegeza s-a oferit posterităţii pentru a evada din prezentul complexat şi absolvit de propria creaţie. Noţiunea Mana în protoclinica indiană denotă organul spiritual cu funcţii diverse în care se acumulează date ale inconştientului şi care constituie nucleul individualităţii psihice. Perlaborarea, simbolizarea prin limbaj erau deja prefigurate de valoarea cathartică pe care Breuer şi Freud o atribuiau exprimării verbale - omul găseşte în limbaj un substitut care permite abreacţia aproape identică a afectului.

Spiritul de emulaţie se explică prin sublimarea agresivităţii iar altruismul prin sublimarea instinctului sexual. Maladia mentală erupe din dorinţe antisociale sau perisociale oricum ineluctabile şi refulate din copilărie. Realitatea psihică nu se traduce prin experiment. Mostra de autentic inconştient se asertează în lapsus. Amneziile selective şi efemere sunt tributare unui obstacol asociativ - memoria refuză evocări penibile. Idiosincraziile proliferate via para-praxii rezultă din compromisuri între intenţia conştientă şi o tendinţă inconştientă de refulare. Gluma conservă un potenţial de inhibiţie şi comicul latentează o doză de efort mintal în timp ce umorul - travaliu narcisic care permite satisfacerea unor pulsiuni erotice sau belice inconştiente - rezervă Answer-ul emotiv cuantificat pe un sens xenogon şi ca atare plasat în contratimp.

Stimulii apar integraţi în visul transverosimil nu logic ci analogic prin capacitatea energiei de investiţie de-a se desprinde de anumite reprezentări pentru a se antrena liber în poligonul oniric al căilor asociative. Decorul dremic acceptă în regia nevoii de regresie impresiile la nivel primar. Activitatea nictimerală nu pretinde o extincţie a manifestărilor psihice dovadă că cenzura hipnopotentă suprimă coşmarul prin trezirea subiectului.

Se edifică Teoria Relaţiei Simbolice prin raportul hipnagogic latent - manifest tradus prin imanenţa respectiv expresia visului. Asociaţiile libere între cuvinte şi idei se dezvoltă onirotopic. Toate procesele psihice dispun de componente operaţionale cantonate inconştient ce interferează topogonic cu retenţii afective contingente spre somatic iar răspunsul lor ne declară conştienţi. Sublimarea eidetică reproduce un proces iteromnezic şi nu un efect aşa cum permite idealizarea pulsională. Diagrama simbolică via inconştient decriptează cuvântul şi mesajul iconic. Conflagraţia între principiul plăcerii asumat de Id şi principiul realităţii cantonat în Eu decodează frustrarea şi refularea originară din care provine inconştientul biologic ce explică fixarea sau asocierea inraptuală Eidhos - Ethos bazal prin contrainvestiţie rambursată în economia psihicului dinamic via reprimare. Fiziologicul a generat în consecinţă avanscient un conţinut protopsihic.

Preconştientul admite conduita reticentă ca obiect xenoscient şi diferă de inconştient prin energia legată a proceselor secundare asociative remise la nevoie conştientului - actualizarea amintirilor. Pulsiunile metaconştiente se califică în baza proceselor primare via condensare şi deplasare dar atunci când se vor exprimate în preconştient sau conştient sunt obligate să răspundă catenar la cenzură prin constituirea lor în Formaţiuni de Compromis.

Există un determinism psihic inconştient ancorat în toate tipurile de manifestări ale conduitei umane de vreme ce absurditatea e prezentă holotopic. Simptomul provine dintr-o moţiune pulsională compromisă sau anulată prin refulare ce faultează nu doar satisfacţia ci şi inamorsarea energetică exogonă. Formaţiunea de Compromis rezultă în baza principiului dinamic al inconştientului ce exercită şi solicită permanent o forţă antagonică - de interzicere a accesului la conştiinţă al unor conţinuturi psihice antrenate.

Narcisismul acuză ansamblul pulsiunilor orientate spre Sine ca auto-ataşament iniţial şi tardiv ce blindează Eul - interfaţă a psihicului cu realitatea.

Travaliul Doliului caracterizează categorial exclusiv umanul şi se consumă sau epuizează doar în şi cu timpul endogen. Lamentarea ranforsează plăcerea autistă fictiogenă - satisfacţia de moment nu poate avea loc în absenţa obiectului intens dorit decât printr-o substituire a partenerului dualist pierdut în echivalentul său narcisic.

Conştientul deşi situat la periferia aparatului psihic nu se resimte marginalizat ca Probă a Realităţii prin indicii de calitate - percepţie - realitate antrenaţi. Perlaborarea compare ca integrare a conţinuturilor refulate la nivel preconştient.

Freud a arătat că afectivitatea mai mult decât inteligenţa este factorul esenţial al vieţii psihice - idee preluată de la Nietzsche care a descoperit Sinele apersonal dar peremptoriu prin natură în fiinţa noastră - Ceea ce nu mă omoară mă face mai puternic. Pulsiunea morţii şi conceperea 3-gonică a personalităţii percepută ca Id / Ego / Super-Ego se enunţă în Topica neosidiară. Ferenczi & Rank nu acceptă instinctul tanatic.

Id-ul e instanţa contra căreia se exercită defensa şi e definit prin Sine ca pol pulsional al personalităţii. Eul apare Id-ului ca ceva modificat sub influenţa directă a lumii exterioare prin medierea sistemului perceptiv conştient. Supra-Eul survine în declinul Complexului Oedip la băieţi respectiv Electra la fete.

Energia Liberă vizează procesele primare din inconştient şi pretinde descărcarea ireconciliabilă. Energia Legată - de reprezentări sau tendinţe ori fantasme – tergiversează prin Cathexis (procese secundare nidate pe obiecte şi idei) dezamorsarea în preconştient.

Energia Mobilă de suprainvestire navighează în conştient. Principiul Locard este astfel magistral iterat - Orice coliziune între acte declară un proces de Transfer (teza contaminării).

Forţa cviscientă şi cea potenţială se enunţă holonergic. Afectul poate avea o semnificaţie şi un destin - independente faţă de reprezentare. Amintirile se dispun izocentric în foldere mnemocrone apte să reclame un nucleu - de regulă - patogen. Eul tinde spre plăcere - Lust - şi caută să evite disconfortul - Unlust din raţiunea opoziţiei primordiale Eros - Thanatos.

Preconştientul e clădit pe fante mnezice. Supra-Eul coboară adânc în Sine cu care e forţat să întreţină - pentru a dezvolta - relaţii interne în calitatea lui de moştenitor al Complexului Oedip. Ciudat e că-n limba greacă verbele trecute la viitor încep cu THA.

Eul - poligonul structurilor speciale prin care influenţa paternă şi maternă trec la aceeaşi persoană - trebuie să expulzeze Sinele (protomnezicul) speculând relaţia cu Supra-Eul (noomnezicul).

Refularea vorbeşte de la Sine prin mecanisme articulate exoscient :

- formaţia reacţională induce o contra-investiţie permanentă - conduite paragone
- identificarea agresorului prin iniţiere inconştientă
- introiecţia via fantasme endotopice inconştiente
- proiecţia – impută altuia procesele inconştiente proscrise
- anularea – negarea şi renegarea
- izolarea – clivajul reprezentărilor
- regresia – recul în economia psihicului
- sublimarea – deplasează tendinţa indezirabilă spre un scop dezirabil (prosocial)
- raţionalizarea – coerenţă şi acceptanţă

Prezenţa unei ambivalenţe faţă de obiect rămâne esenţială pentru constituirea tuturor identificărilor - subiectul asimilează prin altul un atribut şi se transformă total sau parţial în baza acestui model.

Omul cu Lupii reprezintă episodul care trădează cauza îmbolnăvirii de nevroză a unui tânăr de 22 de ani prin scenarizarea unui macabru oniric trăit de subiect pe când avea doar 3 ani. Traumatismul sexual a invadat şi de fapt s-a refugiat în domeniul hipnagogic al unui copil asaltat la 18 luni de xenovalenţa Scenei Primitive la care asistase involuntar dar cu toată fiinţa - câţiva lupi albi cu cozi mari ca de vulpe căţăraţi într-un copac şi stând pironiţi între crengi priveau cu atenţie la ceva pe fereastra camerei unde băiatul dormea.

Privirea din vis a fiarelor pădurii aparţine în realitate copilului al cărui intelect nu putea inferenta ci doar resimţi efectele colportate în regia actului sexual parental. Civilizaţia şi cultura sunt rezultatul sublimării instinctului sexual – Libido-ul este investit nu-n baza principiului hedonic ineist ci după cel al realităţii.

Nevroza ia naştere din conflictul Eu - Sine iar psihoza apare în contextul belic Eu - Lume. Nevroticul anxios pierde doar parţial simţul veridicităţii fiind interesat exclusiv de cantonul refulării personale în timp ce psihoticul ignoră realitatea pentru a edifica o altă lume axată pe ruminaţie şi delir. Limbajul nevrotic rămâne intact dar cel psihotic se denunţă adesea prin psitacism.

Lewin a elaborat teoria Dream White - Screan din convingerea că orice vis e proiectat de regulă pe 1 insesizabil suport blanc ce ar simboliza sânul matern. DWS solitar realizează o regresie la narcisismul primar.

Silberer arată că parabola ori mitul sau visul caută trecerea de la funcţional ca stare pulsional erotică la anagogic - proces alogon prin care complexul de adaptare e tradus sau deportat într-un simbol potent personificabil din raţiunea tipului psihic al evenimentului trăit. Adler respinge modelul energetic al Libido-ului şi l-a substituit cu un model orientat către viitor - al străduinţelor spre o poziţie sau stare semnificativă, determinată subiectiv, fiind astfel un model cu robuste valenţe teologice. El a respins structura 3-cefalică a personalităţii (Sine / Eu / Supra-Eu) substituind-o cu Modelul Holistic al Personalităţii pentru dispunerea accentului pe funcţiile Eului şi reducerea interesului axat pe pornirile sau impulsurile Sinelui.

Omul - combatant pe frontul sarcinilor vitale şi având nevoie de celălalt - se vede minat de propriile apercepţii sau valori eronate. Adler ignoră importanţa sexualităţii şi explică formarea caracterului şi restructurarea nevrozei exclusiv prin aspiraţia către putere a oamenilor concomitent prin nevoia acestora de a-şi compensa inferioritățile constituţionale, spulberând noile achiziţii ale psihanalizei.

Wilhelm Stekel a fost preocupat de influenţa numelor asupra indivizilor. Freud l-a considerat pe băiat ca insuportabil şi dominat de nebunie morală.

Ferenczi Sandor creează o breşă în cadrul psihanalizei via tehnica activă fapt ce conduce la tentativa de-a induce fantasme sau de-a cultiva atitudinile celor analizaţi. Memorarea unor amintiri traumatice nu este esenţială pentru modificarea unor Pattern-uri neurotice.

Dorinţa de revenire la experienţa uterală (confortul amniotic) simbolizează nevoia de-a itera circumstanţele apte să permită accesul la originile vieţii - Oceanul Planetar a cărui imagine plonjează în neoconştient.

Anna Freud crede că adaptarea copiilor la realitate nu trebuie văzută ca o revelaţie a conflictelor inconştiente. Melanie Klein a descoperit că un copil care se află într-o legătură mai strânsă cu o parte componentă a jucăriei decât cu jucăria întreagă se găseşte în aceeaşi situaţie în raportul deopotrivă cu sânul matern decât cu mama însăşi. Acest mod instabil şi primitiv de identificare a fost decelat şi botezat de către Klein – poziţia paranoidă respectiv schizoidă.

Jung dezvoltă Teoria Inconştientului Ancestral unde Persona în memoria colectivă se declară arhetip. Simbolul poartă o semnificaţie nu reproductivă ci prospectivă. Există o confruntare creatoare în om cu opusele sale dar ori tocmai de-aceea şi sinteza lor în Sine. Orice flanc al personalităţii anintegrat poate deveni în timp un complex. Jung & Wolfgang Pauli lansează Principiul Sincronicităţii în relaţia anetiologică dintre evenimentele care apar simultan printr-o coincidenţă semnificativă. Jung considerând opera lui Freud o erezie evreiască a încercat o interpretare în alt sens a faptelor pe care se baza psihanaliza (inconştientul colectiv - arhetipurile) in abstracto impersonală şi anistorică prin care spera să fie cruţat de recunoaşterea sexualităţii infantile şi a complexului Oedip.

Anima e principiul feminin pe care-l găsim la orice bărbat şi Animus - principiul masculin observat la orice femeie. Persona sau masca aparţine Colectivului şi astfel se explică liantarea cu lumea exterioară. Umbra este arhetipul fiinţei inferioare privit ca ansamblu de pulsiuni ce aparţin aceluia care nu vrem să fim dar care suntem. Doar în tinereţe şi la maturitate ne punem probleme căci în restul vieţii constituim o problemă pentru alţii. Ea va fi cu atât mai mare cu cât societatea e mai represivă în raport cu Sinele. Spre deosebire de Kretschmer, în extraversie Jung vede o refulare a introversiei.

Arhetipul apare în producţiile individuale normale şi patologice (vise sau delir) respectiv colective (mitologie şi religie). Visul exteriorizează complementarul - Animus sau Anima - a ceea ce suntem. Nu concepe Libido-ul ca pe o forţă psihică pentru că noţiunea de energie nu e ipostaziată ci folosită pentru a desemna intensităţi de valori. Conştiinţa apare ca achiziţie de dată recentă şi extrem de fragilă în opinia lui Jung - partizan al lucrării Mein Kampf scrisă de Adolf Hitler - Biblia Nazismului. Inconştientul arian dispune de un potenţial superior în comparaţie cu inconştientul iudaic.

Dezvoltarea psihică este adesea contradictorie în momente de organizare sau dezorganizare - fuga de idei / travaliul oniric. Organizările logice / schematice tind să se fixeze invariabil şi de-aceea pentru tasarea iterată a lor e nevoie de regresia eidetică. Catharsis-ul emoţional / informaţional - în vis cenzura conştientului suferă şi experienţa e baleiată - revendică şi gestionează inversarea semnificaţiilor în raport cu sursele de stimulare.

Conţinutul manifest e dorinţa ``travestită`` iar cel latent - intens afectiv – e antisocial / turpitudinar. Condensarea - integrarea stimulilor în vis nu e logică ci analogică realizându-se un compozit din Short-Cut-ul diurn şi liniile tensionale de articulare a acestora. Persoana visată - fizic - e adult dar prin şi după atitudine - copil. Reprezentarea unică se află / descoperă la intersecţia mai multor lanţuri asociative de tip etiogen branşate prin contiguitate / similitudine / contrast în timp şi spaţiu. Visul reţine / încarcerează doar punctele nodale. Conţinutul manifest e laconic.

Deplasarea - dislocarea sensului în vis - e realizată prin tangajul semnificaţiilor valorice într-un ocean abstract. Energia de investiţie declară secesiunea în raport cu reprezentările pentru a se distribui liber dar nu inaleatoriu ci de-a lungul căilor asociative.

Dramatizarea - migraţiile se articulează în Frame-Stage-ul oniric datorită unei necesităţi impuse de şi prin regresie. Posologia impresiilor se face prevalent - eidetic - la nivel primar. Elemente empirice / inempirice la modul catenar gravitează nictimeral în jurul unui pol ambasat de un scenariu originar modificat - în timp şi cu el - prin transfer asupra evenimentului psihic de maximă recenţă.

Umorul - deplasarea (dislocarea) sensului vine din contratimp. Accentul cade şi pe contrasensul elaborării mesajului. Inconştientul dinamic - sistem deschis spre Sine saturat afectiv - se poate manifesta oniric şi-n starea de veghe şi din această raţiune el se manifestă - paradoxal - iraţional, liber şi revendicativ în raport spontan cu legile de organizare ale funcţionării conştiinţei. Ey observă funcţia de ocultaţie (mascare şi travestire) pe lângă cea de negare. Basin preciza că inconştientul presupune o tensiune / forţă care se supune principiului Tot sau Nimic.

Metapsihologia constituie şi restituie un excelent instrument hermeneutic pentru logica inectogenă - Reîntoarcerea la Origini. Elaborarea under-sidiară califică accentul oniric pe inteligibilitate / comprehensiune - nevoie gestionată şi amendată logistic / psihodinamic prin cenzură.

Morala / pudoarea în somn pot fi aşadar relaxate dar nu abolite pentru că Eul trebuie protejat de inoportunitatea / agresivitatea unor tendinţe / pulsiuni infantile care s-ar putea manifesta ca atare - nude.

Activitatea nictimerală nu priveşte / declară extincţia manifestărilor psihice. Coşmarul este branşat la energia utilă din starea de veghe pentru ca subiectul să se trezească la realitate. Simbolizarea specifică deplasării şi condensării amorsează visul teligibil prin travestire la care se adaugă cenzura - de astă dată - modulată inteligibil - Ego se ascunde de Sine.

Jung atribuie simbolului semnificaţia prospectivă în ciuda sau detrimentul celei reproductive. Visele duse la extremă sunt determinate de pulsiuni erotice. Adler preciza că-n vise surprindem expresia confruntării tendinţelor masculine cu cele feminine existente în fiecare dintre noi.

Lewin a susţinut că orice vis cere / priveşte un suport de proiecţie - Dream Screen - aşa cum un copil caută sânul matern. Hipnagogic se instituie o regresie la narcisismul primar dacă ecranul nictimeral e solitar - Visul Alb.

Silberer - complexele de personalitate se traduc prin simboluri ce edifică şi impun o aspiraţie sau tendinţă etică la altitudine asaltată sinoptic în relieful mnezic. Visul e pentru memoria subiectului un Breaking-News livrat foileton în regia psihicului uman. Toate procesele psihice dispun de componente operaţionale cantonate inconştient iar efectul funcţionării acestora e aspectul de care omul devine conştient. Prin intermediul suportului energetic, actele mentale cantonate operaţional la nivelul inconştient nu posedă un domeniu net delimitabil sau rezumabil la activităţi cognitiv - abstracte şi se interferează cu retenţii contingente deschise afectiv către somatic.

Iluzionarea este o eroare care-n afara (Diaspora) condiţionărilor sugestibile faţă de stimulările perceptive răspunde la setul (montajul) valorificat prin fideism nuclear (credinţa Ego-ului) ancorat în amorsarea / satisfacerea unei dorinţe. Alienarea implică / exersează o relaţie de subiectivare a unei alte persoane idealizate sau asimilate realizând un subiect alogen în propria conştiinţă.

Idealizarea poate constitui la un moment dat (remis) o formă de iluzionare sau amăgire. Alienarea poate să aibă la bază o formă de idealizare a unor puteri alienate (Fanatismul) şi alienante (Diavolul). Sublimarea iterează - inconştient - un proces (cerinţa nu e pulsională ci ţine de conţinutul eidetic al amintirilor). Dislocarea e-n realitate o defulare. Idealizarea reproduce - în schimb - un efect.

Procesele morbide se investesc dismnezic prin idei valente / prevalente / obsesive / delirante. Autismul parvine facil. Uitarea histeriformă se traduce prin travaliul intrapsihic inconştient legat (fedeleş) de conţinuturi provenind de la evenimente traumatice în cronomneza individului. Expierea perioadei infantile prin uitare - fenomen necesar / util / natural - dacă nu reprezintă un deficit psihic atunci rezultă că există un travaliu intrapsihic inconştient ce ar putea explica această amnezie similar cu cel care determină / clarifică şi clasifică amnezia particulară ce stă la baza tuturor simptomelor nevrotice. Uitarea viselor - alocarea de memorie e posibilă prin exerciţiul inconştient / cenzură / ejectare via relaţii necesare (cauzale) / categoriale (incluziune) instituite între conţinuturi psihice aflate ori surprinse într-o dinamică depanată. Există un determinism psihic inconştient în toate tipurile de manifestări ale conduitei umane. Când o pulsiune sexuală vizând satisfacţia sucombă în refulare atunci atributele Libido-ului se transformă în simptome iar elementele agresive - în sentimente de culpabilitate. Loc al satisfacţiilor substitutive şi de refulare - expresia unei nevoi de satisfacţie şi puniţie - simptomul va apare ca o frontieră postumă într-o fiinţa asediată sau depăşită de împrejurări.

Simptomul provine dintr-o Moţiune pulsională compromisă / anulată prin refulare şi modifică o manieră habituală ataşată sau anexată / specifică unei funcţiuni.

Sevrajul e primul travaliu al doliului pe care noua fiinţă îl cunoaşte. Obiectul (partener dualist) e substituit / pierdut în echivalentul său narcisic. Relaţia cu alţi parteneri câştigă altitudine dar asemenea unui stindard ridicat în bernă!

Structurile inconştiente sunt plastice şi se traduc prin Fixaţii în structura de emergenţă a SPU. Atitudinile nidate inconştient neagă / surclasează prevalent ordinea impusă de conştiinţă determinând frustraţia, simptomul şi nevroza escortată de manifestări inexplicabile sui-generis dar justificabile prin dictonul latin Degustibus non Disputandum - Graniţa dintre conştient / inconştient e marcată şi itinerată prin fluiditate / permeabilitate.

Taxonomia Dwelshauvers:

inconştient ereditar / psihofiziologic / mnezic / afectiv / protoraţional (algoritmul şi euristica) / automatismele (stabilizări post-conştiente ale unor manifestări rulate actual ce au o cantonare under-conştientă fiind o rezervă pentru serviciile de acomodare / dinamica inserată în conduitele conştiente).

Taxonomia Bellak:

inconştient fiziologic (psihosomatica) / latent (automatic) / dinamic (afectiv).

Basin e dacă nu învins cel puţin convins de faptul că fenomenele metaconştiente sunt legate de gestionarea / manipularea în procesarea informaţională a montajelor (seturilor) apetitive / repulsive în plan epistemic şi pragmatic via Feed-Back respectiv Feed-Ahead. Artificiile inconştientului nu sunt permanent în contradicţie cu factorii de conştiinţă. Există din - raţiuni privind / servind adaptarea - o sinergie conştient - inconştient flancată protocron de Sinformaţie.[2] Inconştientul e insensibil la contradicţie şi se află / descoperă ancorat în paradox. Toate procesele psihice conţin sincron componente conştiente / inconştiente. Inconştientul dinamic solicită şi exercită permanent o forţă contrară de interzicere a accesului la conştiinţă al unor conţinuturi psihice. Tensiunile ntrenate în conflict se enunţă prin raporturi de forţe pulsionale pasate şi investite în diverse Formaţiuni de Compromis / Reacţie / Belice.

Inconştientul economic - procesele psihice viază prin circulaţia / posologia unei energii (Libido-ul) susceptibilă de augmentare / inaugmentare / echivalenţă. Orice investiţie poate aşadar să fie baleiată endogen şi prin detaşare faţă de lumea externă în contrainvestiţie ataşată formaţiunilor intrapsihice. Tangajul energetic exprimă - inevanescent - stările psihotraumatice prin transformarea energiei libere inconştiente (procese primare) în energie legată preconştient (procese under-sidiare) (dezamorsare / protostimulări) din raţiuni impuse de energia mobilă suprainvestită şi pasată conştient.

Energiile potenţiale se pot descărca sinoptic la nivel motric şi intelectual. Energiile vii (cvisciente) actuale permit o pertinentă recepţie a mesajelor externe şi favorizează asociaţiile de idei. Energia liberă se exprimă taumaturgic în raport cu cea legată de reprezentări / fantasme / tendinţe. Aceste excitaţii endogene / inendogene se definesc prin inerţie via stimulare / negentropie via eludare. Principiul constanţei - sistemul neuronal tinde să menţină imuabilă energia / suma excitaţiilor la nivel intrapsihic. Barierele inhibitive amendează dar şi instigă energia anexată / vehiculată de Arousal în emergenţa SPU. Plăcerea e descărcare (primară) iar căile inamorsării dobândesc funcţia de-a stabili contacte umane. Starea de energie liberă precede pe cea legată.

Procesele sidiare respectă principiul hedonic iar cele under-sidiare gestionează inhibiţii masive ale energiei primare prin energia legată de obiecte / idei (Cathexis) tributară unui act de investiţie psihică (ataşare eidetică) / fixaţie.

[2] Eduard Pamfil

Afectul poate revendica sau confisca o semnificaţie şi un destin - independente faţă de reprezentare. Această investiţie circulă dolent pe urmele mnezice ale propagării excitaţiei. Cantitatea fixă are şi o distribuţie diformă - evenimentul de viaţă e prezent şi-n acelaşi timp insuportabil de evocat. Simptomele isterice cu expresivitate parate prin abreacţie şi asociaţie eidetică somatică s-au născut prin conversia inversă - energia psihică inervează / pluvionează relieful mnezic. Investirea opusă ca destinaţie unei reprezentări e a unui obiect şi se distinge în raport mnezic cu investirea engramei personale. Energia de tip Cathex se repartizează intrapsihic. Investiţia recrutează şi expediază reprezentările investite spre conştiinţă într-un spaţiu psihologic unde profită de mobilitate şi prin forţa de coeziune via refulare dotează abisul iconic impunându-se protocron valoarea - sensul timetic (axiologic). Doliul reprezintă suprainvestirea obiectului pierdut. Bilanţul investiţional duce la hiat / dezinteres faţă de lumea exterioară aşa cum pentru narcisism aceeaşi altitudine se câştigă însă prin detaşare. Formaţiunile Cathex survolează tranşeele intra-psihice (inconştient / pre-conştient / conştient). Amintirile sunt centrate ipsocron şi cu sens ontic propriu pe orbita unui nucleu - de regulă - patogen. Inconştientul ancorat în biologic provine din refularea originară (primordială / primitivă). Pe seama şi-n contul acestui proces apare fixarea - asociere indisolubilă (Eidhos / Ethos bazal) ce rezultă dintr-o contrainvestiţie menită să reprezinte / ramburseze costul (economico - dinamic) permanent al aparatului psihic via reprimare aptă să garanteze / gireze inconştientului existenţa - fiziologicul a generat într-un moment sidiar - metacron - un prim conţinut psihic. Rădăcinile inconştientului sunt - cum s-a intuit - protogenetice. Conţinuturile inconştiente sunt tributare în manifestarea lor mecanismelor psihologice specifice proceselor primare - condensarea / deplasarea. Aceste foldere - investite puternic de energia pulsională - intrapsihic se convoacă în Formaţiuni de Compromis după ce au fost maltratate prin deformări impuse de cenzură via dorinţe infantile. Inconştientul explică / incumbă procese primare care dispun de mobilitate masivă de investiţie pasată de energia liberă (non-asociativă). Preconştientul via energia legată de informaţii baleiate la nevoie în conştient (amintirile) reflectă procese psihice under-sidiare. Reticenţa se exprimă - la nevoie - indubitabil. Conştientul - situat la periferia aparatului psihic / străin de orice traseu peren al excitaţiei amendează heterocron principiul hedonic. Refularea e un item al defensei ce itinerează pasajul conştient - inconştient pentru a fi integrate acele conţinuturi ejectate la nivel preconştient.

Traseele mnezice scanate cunosc o ranforsare a interconectării prin reflecţie (mediere selectivă comprehensivă) respectiv verbalizarea lor. Perlaborarea permite această integrare progresivă la nivel under-conştient.

Sinele (rezervor de Libido) cuprinde / surprinde pulsiunile vieţii / morţii exprimate antagonic în relaţia displezentă Eros - Thanatos. Faţă de ambele şi-n ciuda lor Eul - modificat sub influenţa directă a lumii exterioare prin medierea sistemului perceptiv conştient - se manifestă defensiv / negativ / antientropic. Ego e delimitat şi nu rupt de Id unde mişcările pulsionale sunt contradictorii şi autonome.

Super-Ego exacerbat domină Eul prin melancolie / doliu patologic. Personalitatea fiind clivată obligă subiectul să purceadă la autosabotare printr-o teribilă depreciere catapultată în imaginea de Sine - o enclavă a Eului se opune alteia asimilată intrapsihic ca obiect al criticii / revoltei. Mea Culpa se enunţă omnicron.

Super-Ego apare format în perioada de maxim declin pentru Complexul lui Oedip. Identificarea este cu instanţe specifice - reprezentanţe parentale.

Matricea Primordială în baza căreia se elevează Super - Ego (format predominant auditiv via precepte / interdicţiile tutorilor) recrutează 3 elemente:

- acţiunile impuse (controlul sfincterial)
- tentativa de control (stăpânirea de Sine)
- identificarea cu agresorul

Faţă de Eu se îndreaptă sistematic şi ireverenţios toate revendicările Id-ului şi imperativele pasate de Super-Ego uneori pe lângă sau de regulă în acord cu exigenţele societăţii. Ego este un mediator între aceste forţe interesând întreaga personalitate.

Prin urmare autonomia lui fără a fi pusă la îndoială rămâne una relativă. Ego se poate descoperi adânc modificat în baza unor similitudini de personalitate - prin identificare homocronă - cu Alter-Ego. Lapidar şi nu laconic Eul remaniat - după un prototip care a fost anterior obiect de investiţie electivă - devine un replicat intrasubiectiv al unei relaţii intersubiective. Obiectul pierdut al melancolicilor rătăceşte tocmai prin vinclul acestei teorii. Iniţial între pulsiuni există o relaţie primară sau de ataşament Anaclasis - Etayage (sprijin). Pulsiunile sexuale devin ulterior autonome în raport cu cele vitale şi de autoconservare. Ipserotismul infantil - copilul suge degetul aşa cum face şi cu sfârcul de care nu poate profita permanent. Alcoolismul şi sexul oral din experienţele homosexuale diverg protoempiric din sevrajul avan-liminar (decodarea nevrozelor de transfer) / absenţa sânului matern.

Un anumit organ de relaţie (ochi / mână / gură) este suportul funcţional al pulsiunilor sexuale şi de autoconservare. Dacă apare un conflict avanscient (penuria de Libido) respectivul organ devine sediul unui simptom nevrotic. Nivelul pulsional tangentează şi contingentul somatic dar stipulează exclusiv aspecte de ordin psihic. Libido-ul (ansexualizat via narcisism) stă la baza transformării pulsiunii sexuale în obiect pulsional prin deplasare de investiţie ori în scop pulsional (sublimare) sau în sursă de excitaţie. Pulsiunile de regentivitate şi ale morţii fiind dobândite tind metascient la asanarea tensiunii pentru a instaura entropic o stare anterioară chiar fiinţei umane - starea anorganică. Forţele centripete / centrifuge conduc la masochism / sadism.

Identificarea reprezintă un proces psihologic prin care subiectul asimilează un atribut al altuia şi se transformă total sau parţial în baza acestui model. Identificarea heteropatică e centripetă iar cea idiopatică - centrifugă. Prezenţa unei ambivalenţe - constatata Freud - rămâne esenţială pentru constituirea identificărilor - primare (avan-Oedip) / retenţie (alegerea unui substitut regresiv pentru a suplini absenţa unui obiect pierdut) / isterică (deplasarea). Un subiect poate asimila pe altul via introiecţie - obiectul adoraţiei e pus în locul unei instanţe (procesul invers). Identificarea proiectivă apare ca modalitate a proiecţiei având sensul de-a ejecta într-un Out - Side ori altul ceea ce subiectul refuză pentru Sine şi de-a interioriza obiectul conform principiului hedonic. Identificarea cu agresorul prin imitaţie fizică sau morală stă la originea formării Eului Ideal - proces psihic amorsat la 15 luni pe baza achiziţiilor de model non-verbal / gestual (reglaj sado-masochist). Browning precizează că raporturile sidiare se investesc între adult şi copilul din altă persoană. Cauzalitatea apare ca o raţionalizare A Posteriori a proiecţiei ce trimite - autoritar - la o defensă arhaică sanogenă (superstiţia) / patogenă (paranoia).

Plăcerea corespunde unei circulaţii libere a energiei iar constanta - unei legături. Freud se întreba legitim dacă plăcerea nu se află angajată în serviciul pulsiunii morţii. Principiul realităţii vizează taumaturgia - energia liberă ajunge legată. Doar un obiect drastic precizat interşanjabil (stadiul oral)) ori substitutul lui ce posedă caractere elective faţă de original sunt apte să procure satisfacţia. Atributele generate de raportarea la asemenea obiecte sunt ipseitale şi prin urmare converg ireconciliabil spre trăsăturile de personalitate ale subiectului amfitrion.

Obiectul - vector de maximă variaţie pentru moţiunea pulsională - e descoperit pentru a fi recuperat. De la autoerotism se trece la heterosexual şi de la narcisism către homosexual. Există un narcisism primar - prototip al alegerii Eului ca obiect al pulsiunilor

parţiale solitare şi care definesc şi foetal experienţa endouterină. Dacă obiectul total poate absenta (Ego / Alter-Ego) modelul parţial ideal sau fantasmatic nu poate dezerta fiindcă ipserotismul e definit ca o coerenţă ce pleacă / evadează din starea originară (iniţială) de clivare a pulsiunilor sexuale. Stadiul autoerotic constata Abraham coincide cu pedantarea Libido-ului - stadiul oral de sucţiune. Primul obiect al satisfacţiei pulsionale e sânul matern. Freud opune 2 modalităţi de alegere obiectuală (narcisismul / Etayage). Ambele sunt deschise / specifice oricărei fiinţe umane.

Stadiul oral (0 - 2 ani) implică sucţiunea / muşcarea (sadismul).

Lindner a captat semnificaţia masturbării (autoerotism) în timpul sugerii degetului de către copil. Dorinţa şi satisfacerea sunt marcate omnicron de această 1-a experienţă (prototip). Pruncul se vede ameninţat când e sărutat - activitatea de muşcare surprinde distincţia obiectului potenţial devorat. Stadiul oglinzii (6 - 18 luni) explică de la Sine - prin identificarea celuilalt - fantasmele clivajului propriului corp raportat la alţii. (Ego / Alter-Ego)

Stadiul anal (2 - ani) determină polaritatea activ (sadism)/ pasiv (masochism). Sadismul prin natura lui 2-polară vizează contradictoriu distrugerea / dominarea obiectului şi îşi găseşte corespondenţa în funcţionarea 2-fazică a sfincterului anal (retenţia şi evacuarea - controlate). Apogeul 2-valenţei e atins / lezat. Acest stadiu e decisiv pentru personogeneză fiindcă se dispun endotop bazele iniţiale ale conduitei elective pentru dragostea obiectuală (sanogenie) ori e amorsat clivajul determinant pentru regresia nevrotică / psihotică.

Stadiul falic - Brunswick inventariază perechile antitetice ca faze de evoluţie a Libido-ului (masculin - la ambele sexe) - avan-Oedip (pasiv / activ), Oedip (falic / castrat), post-Oedip (masculin /feminin). Declinul Complexului Oedip e condiţionat prin ameninţarea castrării. Băiatul prezintă / cultivă interes narcisic faţă de propriul penis în vreme ce observă dispariţia ``Tezaurului`` la fetiţe - inconştiente de prezenţa vaginului dar ca şi băieţii centrate pe o singură zonă de interes - falusul.

Invidia de penis poate conduce la forme patologice / sublimate. Ulterior sentimentul protuberal capătă atribute distincte însă corelate - femeia caută să rămâne gravidă (copilul e dovedit ca echivalent simbolic al unui penis cândva ``deţinut``). Bărbatul îşi etalează (licit / ilicit) dar ferm organul sexual. Mama e pentru fetiţă o castrată. Păpuşa este 1 surogat al identităţii dramatic percutate în circumstanţe ineluctabile.

Penisul - zonă erogenă directivă / obiect sexual autoerotic regent se valorizează logic în eşecul terifiant al copilului de a-şi reprezenta / apăra persoana cvasinomă prin raportare la Sinele distinct tocmai în această parte constituantă - esenţială pentru funcţia cenestezică. Dacă la fete invidia de penis amorsează Complexul Oedip - la băieţi, acest episod minează Holding-ul în cauză (embargo la incest). Angoasa de castrare e augmentată / reflectată prin pierderea sânului matern în timpul alăptării sau la momentul sevrajului. Rivalitatea dintre fraţi şi surori reflectă raportul de ambivalenţă imanent pentru Complexul lui Oedip / Holding-ul Electra.

Visul e realizare camuflată dar fermă a dorinţelor licite / pulsiunilor ilicite faţă de împlinirea cărora subiectul se simte ataşat / legat dar ori mai ales frustrat. Amorul genital alienat determină bărbatul să nu mai dorească ceea ce iubeşte (soţia) şi nici să mai iubească ceea ce doreşte (prostituata). Tandreţea emerge din relaţia protocronă (mamă / copil) asimilată ca obiect primar unde satisfacerea nevoilor vitale / sexuale se exprimă indisolubil via Etayage.

Mecanismele defensei :

- Refularea (acţiune radicală / definitivă)
- Identificarea agresorului
- Introiecţia (fantasme inconştiente amanetate / amorsate endogen) (modificarea priveşte scopul

şi nu identitatea pulsiunii fiindcă se vrea aducerea în catacombele Sinelui a obiectului de satisfacere a Libido-ului)

- Proiecţia (Ego impută unui Alter-Ego procese inconştiente reprimate / damnate vehement

dar non-lizibil de către subiectul amfitrion)

- Anularea (negarea / renegarea)
- Izolarea (depanarea eidetică via clivare / afabil - inafabil)
- Regresia (individul surclasează persoana din perspectiva ontogenetică) (infantil)
- Sublimarea (tendinţa indezirabilă ``deportată`` în scop social advertent)
- Raţionalizarea (explicaţia erentă / inerentă)

Perlaborarea revendică 4 faze:

- confruntarea / precipitarea / interpretarea / dezamorsarea

Fiecare Libido este împins (bruscat) de simptome în transfer şi se concentrează aici exprimând lapidar dar nu laconic emergenţa psihicului uman. Conflagraţia iscată dintr-o nevoie a dominării obiectului conştiinţei duce către un Libido autonom. Orice comportament integrativ afectat heterovalent sau fiecare latură a personalităţii abandonată (tegrată) poate deveni un Complex / Holding de Inferioritate. Paraconştientul inipseital / metaconştientul personal reprezintă şi apără un conţinut actual care nu mai face dar interesează / percutează obiectul conştiinţei. Complexele de maximă regentivitate sunt - de fapt - opoziţii.

Conduita integrativă surprinde / antrenează plezent (autoritar) contrariile pentru că ele - fără a deriva una din cealaltă - nu se mai opun fiind pertinent dominate. Subiectul simte că e depăşit pentru a fi abandonat de situaţie . . .

Arhetipurile metafizice (viaţa nu apare în absenţa lor) transcendente sunt elemente psihice impersonale cantonate protogenetic pe frontul eidetic (cinetic) al inconştientului sintal. Raportul M - F se traduce / exprimă homoflanc / nictimeral prin opusul a ceea ce suntem. (Anima - arhetipul feminin în bărbat) (Animus - arhetipul masculin în femeie).

Nevrozele / Psihozele apar dintr-un flagrant defazaj la nivel de arhetipuri.

Persona - fiind exterioară Eului - nu face parte din el. Melodiile folclorice baleiate în arii simfonice admit şi iterează faptul că inconştientul via arhetip cunoaşte permutarea - transpoziţia datelor ce privesc ori scrutează memoria umanităţii.

Travaliul hotomic:

- Nevroza ia naştere în urma conflictului dintre Eu şi Sine.
- Psihoza apare din conflagraţia Eu / Lume.

Nevroticul se axează conştient exclusiv pe enclava ce face obiectul refulării personale. Psihoticul neagă întreaga realitate şi trece la o lume nouă via ruminaţie / delir. Nevroticul acuză Sindromul Kosovo - nu vrea să fie depăşit de obiectul integrat via refulare în propriile structuri de recenzie a personalităţii. Psihoticul ratează simţul realităţii. Sentimentul e teribil - Marea se pierde în propriile valuri. Refularea apare - aici - spontan. Limbajul nevroticului (relaţii obiectuale) rămâne inteligibil pe când cel al psihoticului e formal şi lizibil (constatabil) dar incomprehensibil. Psitacismul absentează la nevrotic.

Opoziţia iscată / surprinsă între nevroze actuale (anarhia valorilor e asimilată în conduita erotică) şi psihonevroze (evenimente capitale / dramatice invadează geografia Fiinţei) cunosc fără a-şi disputa cauza unică - sexuală. Sursa de excitaţie pulsională este somatic reprezentată iar în isterie / obsesie - compare la nivel psihic. Nevroza anxioasă obligă subiectul - în absenţa / chiulul dezamorsării licite a excitaţiei sexuale şi-n neurastenie - la reacţii neolicite (masturbare). Mecanismele de formare sau derivare a simptomelor vor fi somatice (transformarea directă a excitaţiei în angoasă) şi nu simbolice. Anxietatea / neurastenia cunosc avanceptiv simptome psihonevrotice de tip narcisic / transfer.

Ipohondria nevrotică histeriformă conspiră la o relaţie asumată narcisic de Libido faţă de obiect (corp). Ipohondria autentică psihotiformă apare la schizofren (halucinaţie somatică - hebefren) sau la maniaco-depresiv (Libido emancipat / ridicat în bernă) drept lagună psihosomatică dominată prin asediu narcisic ca urmare infastă a unei refulări ce solicită sau amendează Libido-ul. ``Intrusul`` (organ / inferenţă) trebuie să dispară ... nu oriunde ci-n logica ipohondrului. Isteria face / rezervă loc (berechet) pentru conversie via excitaţia psihică aptă să amaneteze o cale falsă exclusiv către somatic (proiecţie). Angoasa cunoaşte / impune o hipertensionare fizică imanentă în plan somatic fiind parată psihic.

Neurastenia denunţă o nevroză prin angoasa robustă şi privată de obiect net precizat unde rolul factorilor actuali prevalează dar în nevroza fobică angoasa e fixată pe obiectul de substituţie. Anxietatea - după Rank - este de origine (traumatismul naşterii) / de secesiune (sevrajul) / de mutilare (Phalus ameninţat) / socială (intransigenţa lui Super-Ego se explică prin etho-fobie).

Nevrozele narcisice cunosc o repliere a Libido-ului pe Sine şi nu pe Eu ca-n cazul nevrozelor de transfer. Tendinţa emoţională - remarca Janet - apare ca unitate dinamică a psihismului ce se constituie / restituie fidel în conformitate cu istoria individului. Modelarea e - aici - nu doar proces ci şi mecanism.

Complexul lui Oedip - funcţii :

alegerea obiectului fixării (investirea / incestul - tabu)

accesul la erotica genitală (identificarea / primatul falic)

constituirea variilor instanţe (Ego / Ego Ideal)

Stările afective Back-Ground se transformă prin condiţionare / generalizare în dispoziţii atitudinale / de caracter elevate şi se dispun în relaţie endogenă prin joncţiune.

Complexul format în primii ani de viaţă se enunţă prin algoritm comportamental - tensiunea psihică dacă nu poate fi aplanată se cere fixată.

Un Sit compensat e acela pe care Eul l-a integrat în echilibrul său precar şi pe care nu-l consideră ca pe o sursă de boală sau disconfort. Eul s-a decis să pedanteze reacţia defensivă în termeni capabili să califice trăsăturile de personalitate. Compensarea - mecanism de contratangaj al deficienţei / insatisfacţiei.

Interdicţia masturbării e un fenomen clasic de ambivalenţă obsesivă. Semnul virilităţii e astfel interzis (castrat). Prin conversiune isterică Eul poate să se declare satisfăcut dacă impulsurile periculoase au fost aglutinate / turnate în simptome. Ontic - acolo unde lipseşte conştiinţa propriei capacităţi a Eului de-a refula diverse conţinuturi - dezertează şi ideea falimentului său. Psihopatul anancast are o puternică funcţie homosexuală şi dezvoltă fixaţia anală via tendinţa de perseverare / transformare (reţinut / parcimonios). Exagerări ale trăsăturilor pozitive de caracter sunt provocate şi explicate prin voinţa de pliere iterată - Eul e asediat şi invadat de Libido.

Binder observa cum de fapt Complexul obsesiv nu e refulat ci scindat / disociat de persoană. Exigenţele agresive nu rămân conştiente pentru că ele sunt izolate - refularea amorsată la debutul Complexului Oedip e catapultată apoi la nivel sadic-anal. Istericul nu face obiectul acestui travaliu defensiv specific obsedatului.

Introiecţia stă la baza tuturor normelor morale şi-n genere la temelia cutumei. Individul are tendinţa ca pentru obiectele pierdute / abandonate la nevoie să ridice un monument funerar în propriul său Eu afirmat / ridicat în bernă ca dovadă / consecinţă a sevrajului - expierea relaţiei primare. Empiric s-a validat faptul că orice despărţire iremediabilă - faţă de persoane dragi sau valori obligate să falimenteze - trimite la un cortegiu animat / articulat vehement de consecinţe ``avortate`` din sarcina ratată a introiecţiei (obiectul conştiinţei e-n doliu). Toxicomanul - obligând Eul propriu să ia în detenţie persoana care nu l-a iubit cum se cuvine în copilărie ajunge la autosabotare - imaginea de Sine şi valorile anexate propriei personalităţi intră în recesiune. Nihilismul atestă că-n spatele narcomaniei stă ori se perindă disperarea anonimă generalizată aporetic. Instatornicia sexuală e metanativă şi nu anomalie primordială pentru că lezată primar e pulsiunea de contact. Fenomenul patologic e developat - psihopatia reprezintă negativul nevrozei. Fetişistul e totdeauna ambivalent - Centura de Castitate ascunde penisul "femeii" dar şi certitudinea castrării.

Orice dependenţă amorsează latent o răzvrătire iar femeia face conştient sau nu din iubirea ei pentru bărbat o suferinţă la adresa propriei persoane. Hedonicul se oferă ``travestit`` în actul erotic.

Devianţa sexuală e un fel de alchimie care pune în acelaşi creuzet genetica şi obsesia, influenţele mediului blindate ferm de traumele psihice, obiceiurile infantile şi ideile fixe (Prouteau). Gelozia de natură sexuală prevalează la subiecţii născuţi avan-matur. Spitalizarea iniţială poate depăşi 8 luni şi astfel e minată apodictic ataşarea licită faţă de mamă. Aceşti copii nu vor putea să ofere dragoste pe măsura celei revendicate. E imposibilă existenţa unei aversiuni native faţă de raporturile incestuoase şi - ca atare - impulsurile refulate de adolescent joacă / tropăie un rol extrem de important ca forţe pulsionale în nevrozele de mai târziu. Comportamentul deviant fiind Centura de Siguranţă pentru circulaţia valorilor la care fiinţa aderă şi-n baza cărora se edifică / descoperă e logic să fie asimilat / fixat la extreme. Kheops şi-a obligat fiica să se prostitueze pentru a reuşi finalizarea Piramidei ce-i poartă în şi peste timp numele. Falusul era la ebraici comparat cu Axis Mundi - loc de echilibru între Cer şi Pământ şi-n consecinţă penisul reprezenta o importantă captură de război prelevată de la inamicii învinşi. David - cel care s-a luptat cu Goliat - a adus la Palat 200 de prepuţuri aparţinând filistenilor ucişi în luptă şi ca răsplată eroul s-a căsătorit cu fiica regelui. Cronos ultimul născut al lui Uranus a aşteptat ca acesta să se apropie de Geea (Pământ) ca-n fiecare noapte şi i-a tăiat mădularul pe care l-a aruncat apoi în mare punându-se astfel capăt creaţiilor monstruoase. Afrodita apare în consecinţă din ape roşii . . . Grecia Antică a cultivat relaţiile homosexuale şi considera o practică nobilă chiar atracţia maturilor către adolescenţi - efebofilia. Natura nu justifică nimic pentru că ea cuprinde totul (Goethe). Pornind - cu dreptul - de la o sexualitate infantilă pervers polimorfă Freud a definit homo-sexualitatea ca o tendinţă ce există - conştient sau nu - la orice fiinţă umană. Acest stadiu - ipserotic - este ineludabil pentru copil.

Canguilhelm avertiza că o caracteristică umană nu va fi normală pentru că este frecventă ci e frecventă pentru că este normală, adică normativă într-un gen de viaţă dat. Norma statistică nu se poate dentifica aşadar cu norma de conduită pentru că ea nu instituie / califică relaţiile ci doar le surprinde. Normalul şi patologicul nu sunt entităţi naturale ci constructe sociale.

MODELUL EFABIL

Un lider ce posedă carismă - arată Gustave le Bon - poate face ca masele să acţioneze hipnotic - inconştientul sintal determină individul să ignore raţiunea propriului Eu în favoarea şi sub tutela comportamentului metapersonal. Mulţimea este alcătuită din mai mulţi indivizi care îşi pierd sau ratează în mare obiectul conştiinţei de Sine. Membrii unei astfel de comunităţi se supun Legii Unităţii Mentale a mulţimilor, care spune că toţi indivizii din grup au tendinţa de a-şi ignora propriile sisteme de valori şi încep să se ghideze exclusiv după normele grupului respectiv. Între membrii care o alcătuiesc are loc o uniformizare a reacţiilor - Legea Pantasării.

Grupul gestionează un sentiment de siguranţă la care individul accede inaleatoriu. Masele sunt impulsive, versatile şi iritabile. Prin urmare ele pot trece de la o stare sau emoţie la una antagonică într-o penurie explicativă foarte pertinentă pentru aceasta. Deoarece sunt impulsive se poate motiva şi atitudinea lor profund non-rascibilă. Masele sunt foarte credule - sentimentele pot fi uşor induse. Faptele reale sunt permutate cu halucinaţii şi reprezentări ectoveridice şi care tind să se se pună în acord şi esenţă cu sistemul grupului. Violenţa unor astfel de sentimente este de cele mai multe ori agabaritică din cauza lacunei de responsabilitate la nivel individual. Grupul este intolerant, autoritar şi de cele mai multe ori conservator în convingerile sale. Moralitatea este şi ea - în asemenea circumstanţe - decrementată. Mulţimile sunt capabile să facă însă şi acte de sacrificiu, mai mari decât cele pe care le-ar putea realiza un individ izolat dar aceste exerciţii de Ethos nu sunt vectorul unui proces evaluativ personal, ci al impulsivităţii / sentimentului de siguranţă pe care îl remite under-liminal grupul.

Teoria instaurată pe relaţia Stimul - Contagiune Mentală aduce în atenţie liderul care trebuie să hipnotizeze masele pentru ca acestea să ajungă automat la Fereastra conştiinţei colective unde fiecare poate cădea de la înălţimea aşteptărilor într-un anonimat sinergic - Sindromul lui Elpenor. Individul şi persoana lui nu mai se reprezintă în aceeaşi identitate. Subiectul îşi catapultează autoritatea Supra-Eului în imaginea de Sine a liderului.

Când masele au puterea intervine haosul (constanta 4,6692) din cauza entropiei de sistem pe care ele însele sunt clădite. Criteriul scopului unic nu e complet şi deci se enunţă infirm pentru definiţia dată. Sintal oamenii sunt mai degrabă convocaţi decât uniţi prin modul comun de-a specula realizarea unor interese adesea antagonice - instigatorii / naivii. (Buster Keaton - omul care nu a râs nici măcar o dată).

Mecanismul influenţei de grup bazat - după Asch - pe sugestie şi-a găsit fundamentarea în psihologia Stimul - Răspuns.

Conformismul e generat - după Skelly - de presiunile normative de grup ce produc influenţă publică dar nu şi o schimbare privată a atitudinii.

Taumaturgia normelor de grup - observă Sherif - califică existenţa socială.

Influenţa socială este percutată - constată Kiesler - la nivel manifest iar persuasiunea determină influenţa privată.

Liderul - în concepţia lui Freud - reprezintă pentru fiecare idealul Eului ce capătă astfel o identitate unică şi irevocabilă la nivel sintal - indivizii se identifică unii cu alţii prin raportare coezivă la Idem - Magister.

Majorităţile - crede Moscovici - obţin în general influenţă manifestă sau superficială în vreme ce minorităţile generează prevalent efecte profunde sau latente.

Individul se identifică - observă Turner - cu cei care au Back-Ground-ul social similar cu cel atribuit lui însuşi. Influenţa decurge din apartenenţa comună a sursei şi a ţintei. În procesul de schimbare a atitudinii, cei inteligenţi pot înţelege mesajul şi ca atare pot fi influenţi. Persoanele-n cauză ţin la propriile opinii găsind facil argumente şi-n general sunt predispuse să respingă mesajele emise de sursa de influenţă. Indivizii puţin inteligenţi pot fi lesne influenţaţi din cauza capacităţii reduse de a-şi apăra punctul de vedere dar nivelul anemic de comprehensiune - paradoxal – explică magistral - ineficienţa mesajului. Cumulate aceste procese pot crea / gestiona impresia că indivizi cu niveluri diferite de inteligenţă îşi schimbă atitudinile izonim.

Sursa şi ţinta influenţei se presupun reciproc inferental. Explicaţia prin imitare - constată Asch - nu e una cognitivă. Influenţa - observă Moscovici - nu poate fi redusă la procese ca învăţarea / întărirea / imitarea / modelarea.

Imitaţia ambasează - după Tarde - expresia instinctului.

Deşi teoriile asociaţioniste - remarcă Bandura - dau seama în mod adecvat de iterarea propriului comportament de către imitator, ele nu pot explica mecanismele psihologice ce guvernează emergenţa noilor răspunsuri generate de relaţia dintre model şi observator.

Nucleul învăţării - pentru Pavlov - îl reprezintă asocierea unui stimul iniţial neutru cu un răspuns. Procesul de învăţare - după Thorndike - trece inevitabil prin experimentul Trial & Error.

Imitaţia ca şi condiţionare operantă - observă Dollard - poate fi controlată prin întărire selectivă.

Observatorii devin condiţionaţi la comportamentul modelelor mai degrabă decât la indicii din mediu la care răspund modelele. Aceşti indici sociali constituie esenţa imitaţiei fiind indispensabili în procesul de învăţare.

Condiţiile anumitor răspunsuri ale modelului - arată Scherman - generalizează comportamentul imitativ (stimulii sunt similari în raport cu cel original), iar ranforsarea actelor conduitale poate avea drept consecinţă indirectă similaritatea de-a răspunde mai degrabă decât imitarea unei performanţe specifice.

Reacţiile modelelor sunt speculate din raţiuni ce privesc facilitarea învăţării unor comportamente sociale. Primatele dar şi alte mamifere pot achiziţiona comportamente dacă li se oferă modele. Răspunsurile imitative se generalizează la situaţii noi când modelul este absent. Decalajul dintre faza de expunere şi faza de performanţă are o importanţă capitală.

Concepţia behavioristă este combătută - prin teoria lui Bandura - de vreme ce imitaţia pare să excludă întărirea - cea mai mare parte a proceselor de imitare se produce fără intervenţia vreunei recompensări.

Noul concept de Vicariant impus de Lewis se descoperă în proximitatea celui de Empatie vehiculat de Mowrer - datorită asocierii repetate între răspunsurile modelului şi întăririle pozitive, comportamentul modelului devine chiar el ranforsor.

Instigarea vicariantă - empatia / invidia / sadismul atestă - pentru Berger - gradul în care parametrii comportamentului modelului par să se substituie parametrilor comportamentului observatorului. Eficienţa ranforsării prin strategia vicariantă a primit confirmarea empirică - minorii martori la întărirea pozitivă a modelului agresiv au arătat mai multă ostilitate decât cei care asistaseră la pedepsirea modelului. Atunci când un model e pedepsit în prezenţa unui observator acesta din urmă achiziţionează un răspuns emoţional condiţionat chiar dacă el nu a fost ţinta directă a stimulării inhedonice impuse modelului.

Întăririle administrate modelului influenţează - crede Bandura - performanţa observatorului fără a influenţa însă şi achiziţia răspunsurilor acordate. Codarea simbolică a activităţilor modelului ameliorează / califică imitaţia. Rezultatul codării nu ajută actualizarea / imitaţia comportamentală dacă individul uită criptemul. Contrazicând teoria behavioristă admitem că în timpul desfăşurării conduitei imitative răspunsurile modelului sunt integrate la nivelul central şi nu la cel periferic.

Modelul de gândire şi de acţiune explică de ce subiectul e capabil să răspundă la noii stimuli într-o manieră consistentă cu dispoziţiile inferate ale modelului chiar dacă el nu văzuse regentul replicând la aceşti stimuli.

Impactul întăririi vicariante deoarece rămâne constant în prezenţa sau absenţa conjugării lui cu ranforsarea directă arată importanţa expunerii la modele.

Concepţia lui Piaget - judecata morală e determinată de vârsta biologică şi nu social - e depăşită pentru că judecăţile morale ale unui copil pot fi modificate prin imitarea unui adult.

Dezvoltarea rolurilor de sex e prevalent un fenomen psihosocial. Imitarea unui model impasibil în relaţia cu obiectul potenţial anxiogen raportat / deferit la sentimentele observatorului se dovedeşte mai eficientă faţă de contactul direct cu acest obiect. O dată ce comportamentul de abordare a fost restaurat prin modelare, menţinerea şi generalizarea lui pot fi controlate eficient prin întăriri aplicate de astă - dată direct subiectului.

Învăţarea imitării modelelor competente - constată Rossenbaum - se produce mai repede decât învăţarea imitării modelelor incompetente.

Emulaţia - după O`Connell - inhibă imitaţia. Similaritatea dintre observator şi model facilitează imitaţia după cum similaritatea dintre sursă şi ţintă - arată Zander - ameliorează influenţa.

Romanul lui Goethe - Suferinţele tânărului Werther - a provocat la 1774 prin actul de suicid al eroului un val de sinucideri în Occident. Podul Black-Friar din Londra - preferat de sinucigaşi - o dată green-izat a determinat o reducere cu 1/3 a numărului tragicelor evenimente.

Phillips infirmă teoria lui Durkheim ce susţinea că imitaţia nu afectează semnificativ actele sociale şi - implicit - sinuciderea. Monroe şi-a curmat viaţa la 6 august 1962. Gestul ei a cauzat atrocizarea rating-ului sinuciderilor cu peste 8 %. Cu cât sinuciderea personalităţii a fost mai în amănunt relatată cu atât consecinţele au fost mai devastatoare. Efectul Werther - accidentele de automobil petrecute în zilele de după sinuciderea mediatizată pe prima pagină a ziarelor se soldează prevalent cu morţi şi nu cu răniţi. Atunci când presa a relatat despre sinuciderea unei persoane senescente victimele accidentelor rutiere au fost majoritatea de aceeaşi etate şi invers - când mass-media a relatat despre sinuciderea unei persoane tinere victimele accidentelor rutiere au fost majoritatea de vârstă similară. Sinuciderile faimoase precedate de crime au declanşat prin imitaţie acelaşi gen de acte.

Efectul Werther percutează în cel mult 10 zile. Lotul reprezentativ al sinuciderilor imitative asumate sau deschise sunt concentrate în 20 de ore după mediatizarea sinuciderii model şi-n ziua a 7-a. Sinuciderile camuflate prin accidente de automobil preponderează în a 3-a şi a 7-a zi. Wasserman arată că-n esenţă Efectul Werther nu răspunde - prompt / adecvat - decât la sinuciderile vedetelor naţionale.

Genul de relatare a unui episod agresiv ce dispune de toate şansele să declanşeze agresivitate din partea destinatarului mesajului - după Phillips - este acela în care agresivitatea apare ca recompensată / excitantă / reală / justificată. Cele mai mediatizate Meet-uri pugilistice au determinat - în primele 240 de ore - cele mai spectaculoase creşteri ale numărului de crime. Atunci când învinsul a fost un negru a crescut semnificativ rata omuciderilor având ca victime negri. Din contră - dacă învinsul era alb atunci albii reprezentau majoritatea noilor victime.

Durkheim deşi ori tocmai fiind contrazis a fost de fapt şi confirmat de vreme ce rata sinuciderilor variază invers proporţional cu gradul de integrare socială.

Impulsurile se transmit în creier cu mai mult de 400 km / h, dând viaţă unei energii electrice suficiente pentru a aprinde un bec de 40 W. Prin Experimentul Auschwitz naziştii au fluorizat izocron şi excesiv apa potabilă livrată deţinuţilor pentru a sabota Rating-ul sinaptic.

Modelul care iniţial dezvoltă relaţia cu obiectul - anxiogen pentru observator - în termeni de iminentă evitare adaptându-se ezitant situaţiei favorizează - după exegeza Meichenbaum - imitaţia.

Redl abordează autoritar Contagiunea aşa cum Festinger tratează responsabil ceea ce numim Deindividualizare. Grupul - constata exegetul austriac - preia nu comportamentul ci starea emoţională. Wheeler deconspiră factorii complici în amorsarea contagiunii de comportament ce interesează modul de reacţie al observatorului :

- e motivat să se comporte anume
- deşi cunoaşte nu realizează comportamentul ca atare
- vede un model ce rulează comportamentul în cauză
- realizează respectivul comportament

Subiectul se simte atras de ceea ce-l repudiază. Wheeler a raportat această stare la paradigma Approach - Avoidance Conflict.

Chiar dacă modelul iterează comportamentul reprimat de subiect, sancţiunile sociale aplicate prim-actantului menţin inhibiţiile subiectului generate de grup / acţiunea normei autorităţii. Inhibiţiile ipsogene nu sunt inevitabil autoimpuse conştient. Ele sunt remise de Super_Ego. Conflictul prezent atât în conformism cât şi-n contagiune nu apropie formele de influenţă amintite ci - din contră - le separă. Conformismul arată cum individul nu trăieşte conflictul decât după ce ia doza de cunoştinţă administrată în opinia celorlalţi. Contagiunea - dimpotrivă - implică pe celălalt sau modelul în rezolvarea conflictului interior ce apare înaintea observării de către subiect a unui model decompensator.

Agresivitatea - variabilă dependentă naturală pentru cercetările asupra contagiunii - e unul dintre comportamentele pe care individul şi le reprimă indiferent de contextul social. Subiecţii contagiaţi nu ţin seama de reacţia ţintei la agresiunea modelului.

Contagiunea depinde infim de ceea ce face ţinta agresivităţii după ce-a provocat subiecţilor conflictul Abordare - Evitare.

Coprolalia - arată Singer - fortifică preferinţa subiectului de-a iniţia / conserva amediat relaţia dezinhibată cu respectivul grup.

Experimentul iniţiat / asumat de Levy propunea ambilor subiecţi să participe ca voluntari într-o acţiune anostă. Complicele accepta doleanţa pentru a reprezenta Condiţia de Complezenţă unde şi trăirile conflictuale apar inaugmentate sau refuza când se dorea Contagiunea Ininhibitorie tradusă printr-un tip distinct de influenţă interpersonală.

Contagiunea isterică - arată Kerckoff - se declanşează din cauză că subiecţii se află / descoperă în imposibilitatea de a-şi reduce inhibiţiile. Comportamentul modelului nu-l dezinhibă pe subiect ci dimpotrivă îi amplifică tensiunea psihică deportată într-o formă de reacţie patogenă. Contagiunea se traduce prin colportarea unei emoţii sau forme de comportament de la un model către unul sau mai mulţi observatori în absenţa oricărei intenţii de influenţare.

Impactul modelului percutează imitaţia pe când cel atribuit normei de grup ţinteşte conformismul.

MODELUL SIDIAR

Comunitatea de idei fiind aptă să / promoveze / califice / ameninţe / devieze / restituie identitatea coezivă arondată grupului amfitrion explică o repliere nu doar a subiectului în raport cu un punct de vedere acreditat sintal ci şi invers. O echipă de fizicieni de la Universitatea din Köln a anunţat - 1996 - că a reuşit ceea ce Teoria Relativităţii lui Einstein considera că este imposibil - a trimis un semnal cu o viteză mai mare ca a luminii. Semnalul reprezenta o lagună din a 40-a simfonie a lui Mozart, expediat pentru a confirma rezultatele unui experiment prealabil în care nano-undele erau semi-clivate, o parte fiind ejectată printr-un filtru special şi cealaltă prin aer. Ambele ar fi trebuit să aibă viteza luminii, dar s-a demonstrat că microundele propulsate prin filtru călătoresc de 4,7 ori mai repede decât cele trimise prin aer. Dacă un corp atinge viteza luminii atunci pe axa timpului valoarea calculată devine zero. Deci când se depăşeşte această viteză se trece evident la cotientul escortat de semnul negativ şi astfel timpul porneşte - hotărât - în sens invers! Experimentul Zeilinger a permis - în contratimp - teleportarea. Proprietăţile fizice ale fotonului au fost pasate unui alt foton, fără vreo legătură sau comunicare cu primul. Se acceptă originalul şi o pereche de fotoni conjugaţi prin logica Vortex, ale căror proprietăţi cuantice - Spini - sunt complementare. Când se măsoară spinul fotonului regent şi cel al unuia dintre ceilalţi 2 atunci al 3-lea capătă acelaşi spin ca şi cel cuantificat la primul. Sherif - la origine turc - observa că normele sociale apar să ghideze comportamentul în situaţii ambigue. Această afirmaţie e mai degrabă o formă de-a adera la teoria atribuită lui Durkheim - noile norme apar atunci când oamenii interacţionează în situaţii fluide şi metaordinare. Principiul psihologic în situaţia individuală e diferit de acela din situaţia de interacţiune. Pentru oricare dintre aceste cazuri există tendinţa de-a atinge un standard de-apreciere într-o situaţie instructurată. Efectul Ipsocinetic[3] a fost surprins / categorializat de către Humboldt la 1799. Psihologia a recrutat progresele din perspectivă aporetică : *Fenomenul lui Aubert* - în observarea unei verticale luminoase dacă se înclină corpul într-o parte sau direcţie linia declivă în sens contrar. *Legea lui Charpentier* - durata stabilităţii unei senzaţii luminoase este invers proporţională rădăcinii pătrate a intensităţii stimulării.

[3] Dacă cineva priveşte un punct luminos staţionar de la oarecare distanţă pe întuneric deplin atunci îl va percepe ca pe un stimul mobil.

Event-ul Troxler - în privirea fixă punctele situate în zona vederii periferice se estompează treptat şi dispar din imaginea perceptivă.

Modificarea prin factori sociali a experienţei autocinetice - crede Sherif - nu poate fi mediată de procese periferice. Percepţia ipsocinetică se modifică - funcţie de imperativele sociale. Pentru condiţii de ambiguitate a stimulării exterioare, subiecţii încearcă să introducă stabilitate şi constanţă în judecăţile lor. Ei tind să nideze în sarcină fluctuaţia valorilor stimulului pe orbita unor valori modale. Pe măsură ce emit judecăţile prin distanţare progresivă faţă de cele extremiste, restrâng variaţia conturându-şi o marjă docimogenă ce include un punct de referinţă imanent constituirii viitoarei norme personale. Antrenaţi în sesiunile de grup subiecţii care-şi formaseră iniţial norme individuale au cedat progresiv la celălalt şi au ajuns să evalueze mişcarea punctului luminos aproximativ la fel. Aşadar se observă convergenţa aptă să indice formarea / adoptarea normei de grup. Subiecţii care au început direct cu sesiunea de grup şi-au construit / adecvat şi ei un Cadru de Referinţă stabilindu-şi totodată un punct radar - au negociat în consecinţă norme de grup. Convergenţa estimărilor s-a produs mai uşor decât convergenţa celor ce-au participat în situaţia colectivă având însă norme individuale formate / accesate în cauză şi prealabil. Indivizii solitari după ce-au luat parte la sesiunile de grup respectă norma stabilită interactiv. Aceasta se întâmplă indiferent dacă mai-nainte de exerciţiul sintal au căutat pentru a dispune sau nu de prilejul formării normelor personale. Interacţiunea socială - după logica sistemului gestaltist - conferă grupului calităţi noi ce nu pot fi detectate la niciunul dintre indivizii care-l compun. Crutchfield probează pentru a confirma teoria lui Sherif via experiment - la subiecţii care au fixat semicercul (Pattern-ul) doar cu un ochi şi au făcut estimările asupra deplasărilor punctului luminos servindu-se de celălalt ochi s-a constatat o reducere identică şi deci o inaugmentare izojectivă a distanţei în post - test ceea ce exclude prin urmare explicaţia ancorată în medierea periferică. Subiecţii din exegeza atribuită lui Sherif nu recunosc influenţa. Ei declară astfel că judecăţile personale erau formulate înainte de-a le auzi pe ale celorlalţi. Aşadar influenţa în acest caz e-n crasă măsură inconştientă ceea ce reprezintă un indiciu al schimbării private a subiectului care de fapt a interiorizat norma de grup. Conştientizarea duce de-aceea la complezenţă publică (împărtăşită), dar nu la acceptare privată. Subiecţii cu judecăţi individuale iniţial variabile - exegeza Boward - cedau după 28 de zile la norma formată / vehiculată-n diadă.

Negocierea - Strategii Imanente

Aspect	Negociere Distributivă	Negociere Integrativă	Negociere Rambursogenă
Structura resurselor	Cantitate fixă limitată de resurse colportabile	Cantitate variabilă de resurse colportabile	Cantitate fixă limitată de resurse colportabile
Scopuri urmărite	Detrimentează partea opusă	Favorizare reciprocă	Primează interesul oponentului
Relaţii	Părţile nu vor mai negocia în viitor	Părţile presupun că vor mai gestiona şi-n viitor probleme de interes sintal	Părţile acceptă eventualitatea relaţiilor efemere / inefemere
Motivaţie esenţială	Propriile rezultate	Palmares comun	Rezultatele Celuilalt
Cunoaşterea nevoilor	Părţile îşi cunosc propriile interese dar le ascund sau malformează pentru manipulare	Părţile îşi cunosc reciproc nevoile şi încearcă să le atingă pe cele proprii fără a provoca lezări celor arondate părţii opuse	Primează nevoile părţii opuse

Conceptul Grup de Referinţă se traduce prin evaluări personale / ectogene (Hyman - Merton) sau validează / prezervă un anume Status (Newcombe - Sherif). Norma de grup - observă Moscovici - este rezultatul concesiilor reciproce remise de negociere prin normalizare / conformism (rezolvarea conflictului în favoarea majorităţii) / inovaţie. Normalizarea nu e conformism căci nu există o normă a grupului pe care aceasta să caute să o impună eventualilor devianţi *

Pérez arată că-n interacţiunea cu ceilalţi consensul e remis de stringenţa negocierii care pretinde subiecţilor diverse concesii.

Moscovici amendează teoria lui Sherif - ceea ce face ca indivizii să se apropie unul de altul în aprecierile pe care le emit este existenţa unui Conflict de Opinie cu toate consecinţele lui posibile. Acesta e factorul decisiv şi nu absenţa unui criteriu obiectiv pentru stabilirea corectitudinii diferitelor puncte de vedere.

Negocierea e orientată nu atât către augmentarea consensului cât spre eludarea discrepanţelor. Egalitatea Status-urilor facilitează / explică reciprocitatea concesiilor.

Brody confirmă empiric teza lui Moscovici - atunci când subiectul evoluează singur în situaţia autocinetică el are expectanţe care însă nu mai privesc acordul ca în situaţia de grup ci consistenţa.

Montmollin admite că-n privinţa grupurilor cu variabilitate mare a judecăţilor - Heterodoxie - ajustarea comportamentului subiectului funcţie de media grupului e redusă.

Pentru Sherif influenţa grupului creşte cu cât distanţa iniţială dintre individ şi grup augmentează. Status-ul sau întărirea pozitivă a răspunsurilor unui subiect transformă situaţia de normalizare într-una de influenţă interpersonală. Normalizarea poate derapa spre conformism dacă livrăm un FeedBack pozitiv mai multor subiecţi iar unuia furnizăm FeedBack negativ. Acelaşi rezultat apare când pedantăm divergenţa dintre individ şi grup prin concursul de împrejurări generat de prezenţa complicilor.

Cuplurile formate din indivizi care se aleseseră reciproc nu au manifestat - exegeza Lemaine - o convergenţă mai mare decât cele incluzând subiecţi ce se respinseseră reciproc. Subiectul îşi articulează treptat judecăţile astfel ca acestea să nu mai coincidă cu ale complicelui surprins ca avizat în alt areal ideologic. Doar la cuplurile coezive ierarhizate se produce o convergenţă accentuată.

Arbitrarietatea se declară prin aprecierea extremă sau aleatorie fără priză la realitate. Dacă normele stabilite în absenţa presiunilor exterioare persistă chiar 12 generaţii - exegeza Campbell - culturile arbitrare sucombă după dispariţia ultimilor indivizi care le-au impus.

Deteriorarea unei norme culturale se produce în parte din cauza faptului că respondenţii naivi accesează izocron judecăţi mai apropiate normei naturale decât complicii / mentorii lor.

Normele simple facil de aplicat rezistă peste generaţii indiferent dacă sunt arbitrare, sugerate de o autoritate exterioară grupului sau impuse de membrii grupului. Dimpotrivă, aderenţa la cutumele complicate, arbitrare sau nu, scade în timp. Această fatigare - crede Weick - trebuie pusă pe seama presiunii realităţii.

Norma hiperarbitrară a generat - experimentul Sherif - mai puţin conformism decât o normă arbitrară moderată. Schimbările se produc mai lent în societăţile cu grad elevat de autoritarism.

Conformismul static mai degrabă surprinde decât instigă individul iar cel cinetic implică o glisare volitivă - schimbarea îşi revendică originea într-o discrepanţă şi are drept rezultat congruenţa.

Anticonformistul - observă Willis - e totuşi dependent pe când nonconformistul reprezintă adevăratul independent care nu ignoră ci integrează pe un nivel eritabil expectanţele normative prin raportare la imperativele personale considerate exdubitabil superioare. Nu există conformism la nivel latent.

Festinger aminteşte că-n esenţă complezenţa nu presupune acceptare privată.

Asch - la origine polonez - aprecia că susţinerea unanimă de către grup a unei judecăţi aflată-n total dezacord cu realitatea fizică îl determină pe subiect să-şi abandoneze propria opinie şi să adere - cel puţin la nivel manifest - la norma colectivă.

Mann amendează modelul Asch fiindcă subiectul :

- nu poate amâna judecata
- este obligat să evalueze gabaritul liniilor în cadenţa impusă de grup
- nu poate relaţiona direct cu ceilalţi pentru a negocia conflictul
- nu poate apela la un expert aşa cum face de fiecare dată când condiţiile obiective îl determină să-şi decline competenţa

Sancţiunea grupului nu intervine automat după orice act de independenţă.

Taxonomia Asch reclamă punctul de vedere al nivelurilor de influenţă :

- complezenţa (Public + şi Privat –)
- interiorizarea (Public + şi Privat +)
- conversiunea (Public – şi Privat +)
- independenţa (Public – şi Privat –)

Atracţia pe care o resimte individul faţă de grup hotărăşte cuantumul influenţei la nivel privat. Grupurile care folosesc pedeapsa şi ameninţarea cu pedeapsa pentru a-i face pe membri să respecte normele obţin - exegeza Festinger - complezenţă dar nu acceptare privată.

Kelman a contestat ideile lui Festinger - doar interiorizarea determină acceptare privată pe lângă complezenţă. Ea corespunde unei situaţii în care individul acceptă influenţa deoarece comportamentul indus este congruent cu sistemul de valori.

Un act de comunicare nu produce o schimbare reală a atitudinii decât dacă provoacă o elaborare cognitivă. Schimbarea privată a conduitei prin urmare nu poate fi pusă pe seama atracţiei.

Grupul de apartenenţă nu determină decât complezenţă. Modificarea de atitudine poate rezulta din strategii diferite de procesare a mesajelor persuasive - calea centrală / periferică. Dacă sursa aparţine In-Group-ului subiectul apelează la calea periferică.

Mugny comensurează experimental opinia aşa cum declară persoana grupului la momentul t1 şi apoi iterează demersul la momentul t2 atunci când subiectul e singur. Dacă individul dă răspunsuri în acord cu norma de grup la ambele momente t rezultă că există pe lângă conformismul public şi acceptare privată. Levine critică exegeza Mugny pe temeiul că existenţa acordului privat al persoanei la momentul t2 nu atestă deloc existenţa acestui acord la momentul t1. E foarte probabil ca în realitate grupul să fi indus doar conformism public iar acceptarea privată să fi apărut numai în absenţa grupului ca urmare a tentativelor persoanei de a-şi pune atitudinile în concordanţă cu răspunsurile publice. Aşadar această metodă ar da seama mai curând de un mecanism al reducerii disonanţei fără să ofere probe în sprijinul existenţei influenţei private.

Subiectul e informat - experimentul Wilder - că unanim grupul îi respinge opinia [4]. Pentru condiţia de control lipseşte acest avertisment şi astfel subiectul în acest caz nu accede la informaţii apte să califice norma de grup. Expresia A se abate din drum în grup a fost interpretată drept A-şi risca viaţa iar pentru condiţia de control - A se deranja. Mackie acceptă o influenţă latentă a majorităţii. Mesajul irelevant pentru grupul amfitrion determina subiectul să adere la opinia comună a In-Group-ului şi să ignore orice tip de mesaj livrat de Out-Group.

[4] *Nu m-aş abate niciodată din drum pentru a ajuta o altă persoană dacă aceasta ar însemna să renunţ la o plăcere personală.*

Există - după Festinger - nu o dorinţă ci o nevoie a indivizilor de a-şi evalua cât mai bine aptitudinile şi de-a avea opinii valide. Conformismul apare din nevoia de-a restabili consensul prin reducerea incertitudinii.

Experimentul Goethals atestă că-n judecăţile obiective acordul altuia insimilar augmentează certitudinea mai mult decât acordul altuia similar iar pentru judecăţile de valoare acordul altuia similar are un impact mai mare.

Atunci când se confruntă cu o sarcină obiectivă - exegeza Gorenflo - subiecţii preferă să-şi raporteze judecăţile la insimilari iar atunci când urmează să facă o apreciere subiectivă îi preferă ca parteneri de comparaţie / validare pe cei similari.

Când realitatea e ambiguă persoana îi foloseşte pe ceilalţi ca surse de informaţie.

Individul - constată Gerard - se conformează nu doar pentru că încearcă să stabilească adevărul în legătură cu stimulul ci şi din raţiuni normative - grupul reacţionează pentru subiect favorabil la conformism şi nu la devianţă.

Influenţa socială normativă ce determină subiectul să se conformeze propriei judecăţi reduce efectul influenţei sociale normative ce determină persoana să se conformeze judecăţilor altora.

Indiferent de structura de personalitate anonimatul şi izolarea fizică în raport cu grupul stimulează - crede Olmstead - asumarea opţiunii personale.

Raven observă că anticiparea interacţiunii cu exigenţele ireconciliabile ale grupului de către subiecţi creşte gradul de conformism şi afectează prosexia remisă de individ în relaţia cu stimulul.

Influenţa normativă produce - după Kiesler - doar conformism public iar cea informaţională conformism public dar şi schimbare privată. De regulă o persoană încearcă să fie acceptată de altul prin declararea opiniilor similare acestuia.

Pentru condiţia de discrepanţă redusă sau predominare a influenţei informaţionale, gabaritul grupului - experimentul Campbell - determină efecte modice, iar diferenţa dintre conformismul public şi acceptarea privată cunoaşte o valoare anemică. Discrepanţa augmentată sau debordanţa mecanismelor normative dezvăluie corelaţia pozitivă influenţă - gabaritul grupului iar defazajul conformism public - acceptare privată se declară masiv.

Identitatea socială - după Tajfel - se referă la conştiinţa pe care o are un individ despre apartenenţa la anumite grupuri sociale şi la valoarea pe care o ataşează acestei apartenenţe.

La nivel supraordonat individul se percepe ca aparţinând speciei umane, iar la cel complementar axa - pe care se constituie / instituie identitatea - este cea a diferenţelor între Sine şi ceilalţi membri ai categoriei de apartenenţă. Nivelul intermediar - concluzionează Turner - reprezintă suportul logistic al comportamentului social - diferenţa pertinentă se insinuează între propriul grup şi Out - Group.

Constituirea unei identităţi sociale contextuale se edifică pe baza principiului metacontrastului scanat de Hogg - salienţa unei categorii depinde de proprietatea ei de-a atenua diferenţele intracategoriale şi a le amplifica pe cele intercategoriale.

Turner precizează faptul că la nivelul intermediar al categorizării, individul se depersonalizează perceptual şi comportamental în termenii prototipului specific pentru In - Group. Nu e vorba de o pierdere a identităţii de vreme ce depersonalizarea se referă la schimbarea de identitate socială în contexte sociale şi reprezintă procesul metasidiar sau imanent tuturor fenomenelor de grup.

Dezacordul cu membrii Out-Group-ului e previzibil căci diferenţa de opinii constituie unul dintre criteriile arondate categorializării. În esenţă dezacordul cu Out - Group-ul nu generează incertitudine. Originea presiunii psihologice nu sunt ceilalţi ci norma ca atare. Membrii grupului reprezintă o sursă de informaţie cu privire la normă. Individul apreciază ori constată dezacordul cu cei ce împart / dispută cu el o identitate comună şi aceasta îi amorsează starea de incertitudine.

Atunci când individul are cunoştinţă de un consens social asupra opiniei în cauză, el e tentat să o atribuie obiectului. Din contră - amintea Kelley - atunci când subiectul constată că opinia lui nu este împărtăşită de ceilalţi dezvoltă propensiune în direcţia unei atribuiri personale.

Atribuim trăsături negative - exegeza Goethals - celor care nu sunt de acord cu noi. Dezacordul cu o persoană similară creează / remite problema subiectului. Persoana similară are valori identice şi ca atare opinia diferită nu poate fi pusă pe seama ori în contul valorilor atribuite ei. Acordul altuia insimilar nu poate avea drept fundament decât obiectul.

O persoană insimilară aflată sau dispusă-n acord cu subiectul poate fi o sursă de influenţă mai eficientă decât o persoană similară manifestând acelaşi grad de acord. Tocmai consensul celor ansimilari are proprietatea de-a consolida certitudinea subiectului.

Domeniul schimbării de atitudine a profitat - mai mult raportat la influenţa socială - de progresele ce emerg din Teoria Atribuirii.

Lee Ross analizează situaţia de tip Asch din punctul de vedere al activităţii inferenţiale a subiectului naiv care preocupat fiind să explice răspunsurile eronate ale celorlalţi trebuie să intuiască felul prin care aceştia interpretează nonconformismul lui. Subiectul trăieşte / acuză o Criză Atribuţională severă - el nu poate identifica nici măcar un factor responsabil de comportamentul complicilor şi îi este imposibil să conceapă o explicaţie credibilă pe care ceilalţi ar putea-o edifica din raţiuni privind eventualele gesturi de independenţă.

Nonconformismul creşte atunci când subiectul naiv scrutează diferenţe între factorii exogeni ce erijează comportamentul lui şi cei care pot regenta comportamentul celorlalţi.

Matricea Simetrică sau a recompensării e cea de tip Asch deoarece subiectul naiv nu poate explica răspunsurile incorecte ale majorităţii pe baza Profiturilor fiind incapabil să anticipeze inferenţe acceptabile ale celorlalţi asupra nonconformismului personal.

Matricea Asimetrică vizează recompense hiperaugmentate pasate tuturor şi ulterior exclusiv complicilor ce dau răspunsul eronat privind ampatamentul fonic.

Posibilitatea de-a pune răspunsurile incorecte pe seama unor factori salienţi în situaţie stimulează nonconformismul.

MODELUL HIPSOGEN

Psihologia socială şi conflictul prima dată apar în relaţie din raţiuni de categorializare impuse de către Carlo Cattaneo la 1864.

În Viaţa lui Galilei [5] - unul dintre personaje - Andrea Sarti - spune :

Nefericită este ţara ce nu are eroi.

Galilei răspunde franc dar ferm :

Nu. Nefericită este ţara ce are nevoie de eroi.

S-a dovedit că violenţa nu e nativă ci apare în socializarea individului.

Civilizaţia - constata Kwame Nantambu - poate fi confiscată dar niciodată adusă / impusă prin invazie şi cucerire. Sclavia prin contingentul a 50 milioane de africani dispăruţi de-a lungul şi de-a latul timpului e cea care a propulsat economic America.

E curios - doar la prima şi eventual următoarea vedere - cum fostele colonii - independente - au fost luate prin surprindere de ceea ce au provocat - valul emigraţiei orientat spre ţărmul geopolitic arondat chiar autorităţii imperialiste atât de mult blamate.

Marele Zid din China a sacrificat peste 8 milioane de oameni. Pentru fiecare metru al colosalei metereze cineva a trebuit - prin urmare - să moară. Indolenţa persoanei a percutat / solicitat memoria afectivă a umanităţii din raţiuni alogene instinctului de conservare a identităţii individului proiectată arbitrar la nivel sintal.

Tarde a văzut psihologia socială explicată prin imitaţie - dinamică non-conflictuală. Spre deosebire de Festinger pentru care dinamica influenţei sociale se revendică în căutarea consensului şi-n raport cu teoria lui Deutsch & Gerard unde principiul izonim rezidă-n dependenţa normativă / informaţională, Moscovici aşază la baza oricărei influenţe conflictul de vreme ce raporturile dintre entităţile sociale - sursă şi ţintă - sunt mai importante decât raporturile fiecăreia dintre acestea cu obiectul iar dinamicele interindividuale au o însemnătate mai mare decât cele intra-individuale. Interacţiunea sursă - ţintă se caracterizează prin divergenţă şi antagonism.

Bogdanoff demonstrează faptul că membrii grupurilor cu subiecţi alogeni etalează o proporţie hematogenă mai mare de acizi graşi în raport cu alte enclave sintale. Etiogen fenomenul priveşte / acuză sentimentul insecurităţii afective ori - după caz - emulaţia.

[5] Bertolt Brecht

Moscovici e convins că majorităţile obţin mai curând complezenţă în vreme ce minorităţile revendică preponderent conversiunea - acceptare privată sau influenţă latentă. Conformismul nu e altceva decât o formă de negociere între individ şi grup ce survine în urma unui conflict cu privire la definirea realităţii în termeni care deşi privesc contextul de fapt îl depăşesc sau contrazic.

Conflictul - arată Pérez - emerge din asumarea variată a sarcinilor :

- obiective sau non-ambigue (răspunsul este evident iar subiectul aşteaptă sau revendică un consens general)
- de aptitudini (răspunsul corect nu e cunoscut de subiect şi ca atare capacitatea de-al repera redă nivelul aptitudinii subiectului)
  - de opinie (subiectul intuieşte o pluralitate de opinii)
- non - implicante din punct de vedere social (consensul este probabil dar nu iminent iar conflictul e inapt să reprezinte mecanismul schimbării)

Nu pauperitatea ci tranziţia asumată provoacă - observa Huntington – frustrare şi violenţă. Moscovici aminteşte că orice sursă aflată-n penurie de putere / autoritate / prestigiu / credibilitate poate obţine influenţă bazată însă nu pe dependenţa informaţională sau normativă ci pe un conflict social apărut între sursă şi ţintă din cauza diferenţei de opinie. Conflictul exogen aduce cu Sine unul endogen iar ţinta e motivată să le rezolve pe ambele în intenţia de-a instaura consensul social şi pentru a obţine reconfortare la nivel psihic. Influenţa devine astfel un proces de negociere depinzând de stilul de creare a conflictului şi de reducere a lui adoptat de sursă. Efectul mărimii grupului asupra conformismului priveşte - după Gerard - percepţia subiectului asupra gradului de dependenţă dintre membrii majorităţii. Indivizii ce compun un grup obţin - după Wilder - mai multă influenţă dacă sunt percepuţi drept surse diferite decât dacă ţinta îi priveşte ca pe membri ai aceluiaşi grup menţinând unanim opinia solitară. Ţinta categorizează sau distinge entităţi sociale în aria de responsabilitate a majorităţii iar influenţa variază în raport cu ponderea acestor entităţi şi nu funcţie de numărul membrilor majorităţii. Relaţia dintre mărimea grupului şi conformism este una lineară, de proporţionalitate directă exclusiv atunci când ţinta percepe membrii majorităţii ca independenţi în elaborarea / gestionarea / adoptarea unei poziţii comune. Membrii altui grup sunt percepuţi ca fiind asemănători între ei iar cei ai grupului de apartenenţă - ca diferiţi. Un Out-Group cu acelaşi număr de membri ca şi In - Group-ul va fi perceput ca incluzând mai puţine surse de influenţă şi va avea un impact anemic.

Forţa de constrângere, ecartul spaţio - temporal, numărul surselor afectează influenţa. Conformismul e direct proporţional cu gabaritul grupului - experimentul Latané - dar fiecare individ adăugat majorităţii are un impact mai redus decât cel dinaintea lui. Violenţa simbolică disimulând raporturile de forţă care stau la baza forţei sale adaugă - observă Passeron - propria ei forţă la aceste raporturi de forţă.

Modelul Latané nu poate explica datele lui Asch confirmate prin exegeza Tenford - influenţa minimă apare atunci când sursa e individul şi nu grupul.

Contextul de grup investeşte fantic nivelul interpersonal la care se raportează prosexia individului. Cu cât under-grupul de apartenenţă e mai redus numeric - exegeza Műllen - pe atât individul îşi va concentra atenţia asupra propriului Eu şi prin urmare va fi mai motivat să respecte normele sociale - NickName pentru Super-Ego.

Harkins acreditează empiric faptul că schimbarea maximă de atitudine se revendică / obţine prin condiţia ante-liminară 3 Surse - 3 Argumente.

Asch admite că suporterul social e favorizat de reducerea presiunii normative prin compromiterea unanimităţii şi ca urmare a livrării de informaţie validă cu privire la stimuli.

Shaw demonstrează că nu doar răspunsul diferit al majorităţii dar şi non-răspunsul unuia dintre membrii ei poate avea drept consecinţă independenţa subiectului.

Oamenii se aşteaptă la unanimitate în sarcinile obiective nu însă şi atunci când se confruntă cu o sarcină de opinie - exegeza Allen - şi prin urmare concluziile lui Asch sunt valabile pentru itemii perceptuali şi nu pentru cei de cultură holistică respectiv de opinie. A preceda consensul de grup eronat cu un răspuns licit - experimentul Morris - stimulează independenţa subiectului naiv în raport cu faptul de-a rupe (maltrata) un consens de grup în prealabil conştientizat.

Similaritatea de credinţe creată de răspunsurile suporterului produce acord - rezistenţă la opinia majorităţii în probleme ce percutează realitatea fizică / socială - exegeza Boyanovsky - dar similaritatea de rasă se impune ca determinant al comportamentului în chestiuni de identitate. Subiectul naiv - constata Nemeth - arată simpatie şi deci propensiune către influenţă mai mare faţă de primul suporter social - indiferent de tipul răspunsurilor remise de acesta - în raport cu membrii majorităţii.

Kiesler demonstrează că angajamentul e ceea ce leagă individul de actele prea puţin susceptibile la schimbare. Dacă o persoană e definită printr-un comportament anterior atribuit ei libertatea de-a accepta o nouă informaţie este limitată.

Orice constrângere ce operează contra schimbării comportamentului - crede Gerard - angajează persoana faţă de comportamentul respectiv.

Schlenker arată cum individul se interesează de imaginea lui publică pe care o construieşte ţinând cont de valorile grupului amfitrion. Consistenţa e un indice de valorizare socială pentru şi-n toate grupurile. Prin urmare revenirea individului asupra comportamentului iniţial percutează sau influenţează negativ aprecierile celorlalţi despre el. Cruchfield remarcă post-xperiment diferenţe insignifiante între conformist - independent pe Scala de Neuroticism Minnesota Multiphasic Personality Inventory şi prin urmare nu aderă la teoria lui Asch după care indivizii cu tendinţe conformiste sunt neurotici / inadaptaţi ce provin din familii stabile în timp ce independenţii nu. Psihologul social se ocupă de caracterul conformismului în vreme ce specialistul în psihologia personalităţii se interesează de conformismul caracterului.

Stima de Sine redusă - crede Costanzo - favorizează autosabotarea - inaprobarea şi conformismul sunt procese interdependente. Doar atunci când există o incertitudine personală pliată pe răspunsul corect grupul este folosit ca sursă de informaţie validă pentru factorii responsabili de natura reală a diverselor fenomene predispuse să devină - după Kiesler - ele însele obiectul conştiinţei. Discrepanţa redusă determină acceptarea privată (conformism intim) prin influenţa informaţională iar cea augmentată amorsează complezenţa (conformism public) prin influenţa normativă.

Expertiza ori incompetenţa percepute într-o sarcină informaţională se generalizează - admite Endler - într-o sarcină perceptuală. Pentru a se comporta într-o manieră conformistă subiecţii trebuie să se perceapă incompetenţi în raport cu grupul.

Nemeth amendează experimentul Kiesler fiindcă o discrepanţă exagerată - în sarcina obiectivă - a dus nu la conformism public ci la afirmarea independenţei.

Odiseea afirmării Status-ului lideral - constată Merei - e asumată foileton :

- vrea să suprime / substituie cutuma grupului cu alta
- e respins de grup
- acceptă / învaţă tradiţia de grup
- revendică / obţine Status-ul Leaderschip în arealul cutumal
- percutează / personalizează tradiţia de grup

Nu liderii ci viceliderii - constată Harvey - sunt cei mai conformişti.

Kiesler demonstrează empiric faptul că indivizii cel mai mult atraşi / intrigaţi de grup sunt hiperconformişti / hipoconformişti. Stima de Sine a oricărei persoane e suma algebrică a Status-urilor ei sociometrice tapetate psihic în varii grupuri de apartenenţă. Indivizii care se simt atraşi de grup îşi iau raţia de libertate pentru a-şi valida ferm dezacordul cu norma de grup prevalent în mod public. Subiecţii care aveau sentimentul că nu sunt acceptaţi de grup s-au arătat conformişti la nivel metapersonal dar s-au conformat extrem de puţin la nivel privat. Aşadar - remarcă Dittes - aprecierea grupului influenţează conduita la nivel manifest dar şi latent.

Influenţa exercitată prin comunicare socială e mai mare - observă Back - în grupurile coezive raportată la cele non - coezive. Sakurai e convins că relaţia dintre persoană şi grup poate fi predominant emoţională (coeziunea sociometrică e regentă) sau prevalent raţională (coeziunea grupului se bazează pe satisfacţia socială). Pentru condiţia de interdependenţă frapantă nu apare conformism decât dacă e util grupului iar în cea de atracţie flagrantă subiecţii se arată conformişti indiferent dacă acest exerciţiu sintal compromite realizarea sarcinii. Experimentul Deutsch atestă cum - paradoxal - în grupurile interdependente subiecţii au tendinţa de a-şi declara acordul cu judecăţile evident eronate ale celorlalţi membri ai grupului şi aceasta chiar în condiţia-n care se precizează faptul că premiul revine grupului care va dovedi cea mai bună capacitate de apreciere. Interdependenţa favorizează coeziunea de grup în detrimentul simţului realităţii.

Pe itemii masculini femeile s-au dovedit mai conformiste la fel cum şi bărbaţii pe itemii feminini au dovedit un conformism izogen. Itemii neutri - constată Sistrunk - nu au permis apariţia unor diferenţe în conformismul axat pe criteriul sexual. Non-conformismul ranforsat al bărbaţilor sucombă atunci când aceştia nu se mai ştiu monitorizaţi. Doar contextul public - aminteşte Eagly - stimulează independenţa membrilor grupului masculin. Non - conformismul salient mediatizează atributele dezirabile specifice persoanei în cauză.

Comunicarea - experimentul Festinger - a variat direct proporţional cu extremismul poziţiei deviantului iar actele de comunicare adresate devianţilor cu poziţii extreme prevalează la presiune mare spre uniformitate. Grupurile omogene au faultat apariţia under-grupurilor în timp ce intensitatea comunicării cu devianţii extremişti nu s-a modificat funcţie de presiunea grupului. Condiţia de eterogenitate permite apariţia under-grupului iar comunicarea orientată spre cei care se situau pe poziţii extreme staţiona valoric doar la presiuni mari.

Ostilitatea deschisă - afirmă Israel - antamează o sancţiune folosită de ceilalţi în tentativele de-a schimba opinia deviantului. Respingerea corespunde însă unui răspuns ce apare când tentativele de influenţare ale grupului au capitulat ori au fost abandonate.

Dezacordul ţintei urmat de acord poate conduce - crede Sigall - la o simpatie mai mare din partea sursei decât acordul consistent tasat / uniform.

Spre devianţii extremi şi cel mai puţin agreaţi e focalizată majoritatea actelor de comunicare. Necesitatea locomoţiei grupului - experimentul Festinger - determină apariţia presiunilor spre uniformitate. Devianţii responsabili de actele indezirabile pentru grup - exegeza Jones - au fost respinşi într-o măsură mai mare decât antagonicii arondaţi categoriei de incriminare socială izonimă. Subiecţii cu o stimă de Sine anemică s-au dovedit propensivi în privinţa sau latura comportamentului deviant - experimentul Aronson.

Demersul empiric Santee a demonstrat că stima de Sine sau conştiinţa privată de Sine - ca variabile - corelează cu devianţa. Conformismul apare hiperataşat de conştiinţa publică de Sine, anxietate, Self-Monitoring în grupul divizat în ipoteze dar unanim raportat la concluzii. Variaţiile în consensul grupului mediază legătura dintre conceptul de Sine şi comportament. Când se confruntă cu grupul unanim (presiune situaţională augmentată) răspunsul public al persoanei e un act de autodefinire. Dacă persoana îşi exprimă dezacordul cu grupul va fi recunoscută ca exprimând o valoare sau o credinţă personală. Dacă se conformează ceilalţi vor crede că răspunde prompt normelor sociale. Atunci când există under-grupul (presiune contextuală decrementată) independenţa persoanei va deveni evanescentă iar conformismul incomplet / mutilat. Motivele personale - recunoaştere socială / aprobare / auto-validare - îşi depistează expresia şi se realizează mai uşor atunci când presiunile sociale sunt puternice. Bărbaţii atribuie devianţilor trăsături pozitive iar femeile văd în conformism un ingredient dezirabil în conceptul de Sine / identitate socială. Indivizii - arată Walker - percep relaţiile cu ceilalţi în termeni de costuri / beneficii. Prin urmare se pune / licitează preţ mare pe cuvântul de onoare dat sau remis în situaţii limită. Dacă linguşirea înseamnă a exprima aprecieri pozitive exagerate la adresa calităţilor ţintei, gudurarea - precizează Jones - se referă la modificarea strategică a judecăţilor proprii pentru a le pune-n acord cu judecăţile publice ale celuilalt. Ca să devină atrăgători în ochii celui de care depindeau subiecţii au practicat un non-conformism pe care l-au denunţat ei înşişi. Au refuzat consensul dar şi-au exprimat public penuria de încredere raportată la propriile opinii.

Această strategie atrage simpatia celuilalt şi-n acelaşi timp duce la un exod al suspiciunilor cu privire la tentativele de manipulare. Indivizii ce optează pentru comportamentul de gudurare pot evita să se arate conformişti cu părerile persoanei dominante dar se declară de-acord cu argumentele ce susţin aceste păreri.

Dorinţa de-a fi simpatizat şi cea de-a câştiga respect pentru competenţă privesc - după Godfrey - strategia conversaţională ca o reactivitate asumată respectiv eludată.

Conformismul - spune Jones - apare ca investiţie a individului în relaţiile interpersonale, tolerabile - constată Moscovici - prin ipocrizie / reverenţă.

Atitudinea conformistă pe parcursul interacţiunii face ca non - conformismul ulterior să fie mai uşor acceptat. Creditul Idiosincrasic reprezintă - pentru Hollander - suma impresiilor şi nu convingerilor pozitive pe care membrii grupului le au despre o persoană. Astfel de credite formează Status-ul unui individ în grup. Ele reglează devianţa / inovaţia / influenţa pe care le poate exercita o persoană în grup şi-n virtutea retenţiei apar ca o consecinţă a conformismului / competenţei. Conformismul precede şi revendică devianţa / inovaţia. Grupul nu iniţiază - după Wiggins - posologia sancţiunilor ce privesc individul şalant fără a raporta preţul remis de palmaresul respectivului membru în economia sintală la costurile imputate în opinia comună actului deviant.

Psihologia socială americană din perioada clasică a identificat eronat influenţa socială drept şi exclusiv majoritară. Mecanismul influenţei are la bază dependenţa dintre sursă şi ţintă. Nicio sursă - precizează Moscovici - nu poate exercita influenţă dacă nu-şi domină dintr-un anumit punct de vedere ţinta. Merton admite că orice comportament menit să declanşeze o schimbare reprezintă o formă de comportament deviant.

Orice entitate socială participantă în interacţiunile sociale poate fi atât sursă a influenţei cât şi ţintă a ei. Teoria dependenţei care prezintă influenţa în aspectul ei privat drept proces informaţional de inaugmentare a incertitudinii este deci atacată din raţiuni combatante pe frontul validării conflictului ca mecanism principal al influenţei sociale holistice. Nu ambiguitatea stimulului generează incertitudinea strategic dispusă - conform teoriei dependenţei - la baza influenţei sociale. Funcţie de contextul social, individul poate fi sigur de adevărul judecăţilor sale atunci când realitatea este confuză şi poate fi asaltat de îndoieli atunci când Frames-Stage-ul apare - ca şi-n experimentul Asch - structurat / pedant.

Certitudinea subiectivă nu reflectă indubitabil non-ambiguitatea din lumea reală. Ea e determinată prevalent de consensul social decât de proprietăţile lumii reale. Potrivit modelului genetic încrederea individului arondată judecăţilor proprii este bruiată de conflictul acestor judecăţi cu altele şi nu de inadecvarea lor la realitatea obiectivă. Dependenţa ca mecanism al influenţei e substituită prin conflict. Dacă puterea se bazează pe dependenţă (A aplică pedepse / recompense lui B), influenţa mizează pe nevoile indivizilor de-a aplana conflictele de opinii şi de-a defini prin negocieri colective o realitate coerentă / stabilă. Influenţa e diferită de putere şi nu se bazează pe reducerea incertitudinii cognitive. Mecanismul ei principal îl reprezintă conflictul. Influenţa - crede Moscovici - se înrădăcinează-n conflict şi tinde spre consens. Raporturile nu cu obiectele ci cu ceilalţi primează şi dinamicele interindividuale prevalează în raport cu cele intraindividuale.

Influenţa socială interesează 2 entităţi sociale actante - sursa / ţinta – ce negociază prin normalizare / conformism / inovaţie obiectul judecăţilor dispuse în relaţii contextuale din perspectiva unei abordări metapersonale sau la nivel sintal.

Amendamentul Doms arată că majoritatea din experimentul Asch asupra conformismului constituie în fond o minoritate de vreme ce ea apără opinii aflate-n dezacord flagrant cu cele care definesc / stipulează consensul social.

Taxonomia Moscovici priveşte Minorităţile Anomice care ignoră normele grupului dar nu propun alternative respectiv Minorităţile Nomice care dispun de o normă curentă afirmată fără excepţie - ele singure pot exercita o influenţă ce conduce la inovaţie / schimbare socială. Minorităţile sociale - observă Kruglanski - pot fi majorităţi numerice.

Wood a surprins empiric faptul că minoritatea dispusă-n raport cu alte lagune sociale ce cunosc / promovează şi ele opinii deviante (experţi / lideri politici) nu are Status sau competenţă.

Discriminarea funcţie de Out-Group nu se manifestă - după Sachdev - în penuria atributelor de putere. De reţinut că primul Holocaust din istoria umanităţii e atribuit nu lui Adolf Hitler ci lui Torquemado. Safarzii (evreii) rezidenţi în Spania au fost executaţi pentru că nu acceptau cetăţenia iberică.

Indivizii - constată Lorenzi - exploatează prevalent tendinţa de-a considera membrii propriului grup drept mai puţin asemănători între ei decât sunt membrii Out - Group-ului.

In - Group-ul minoritar - exegeza Brown - se percepe omogen iar Out - Group-ul majoritar şi regent e asimilat eterogen. Hamilton arată că oamenii au tendinţa de-a supralicita frecvenţa comportamentelor negative ale minorităţii chiar dacă proporţional ea acuză o colportare similar numerică a diverselor acte ce constituie obiectul acuzării în raport cu cele atribuite majorităţii.

Pérez vede-n minoritate sursa de influenţă considerată ilegitimă de ţintă.

Comportamentul se traduce - după Moscovici - prin investiţie / autonomie / echitate / rigiditate şi consistenţă. Poziţia minoritară e percepută drept salientă. Consistenţa Sincronică se enunţă interindividual - toţi minoritarii susţin aceeaşi poziţie. Consistenţa Diacronică se declară intraindividual - membrii minorităţii promovează o poziţie solitară. Minoritatea obţine incomparabil mai multă influenţă atunci când îşi menţine poziţia iniţială.

Schimbarea răspunsurilor majoritare sub influenţa minorităţii nu reprezintă doar un acord verbal ci corespunde unei schimbări veritabile în codul perceptiv. Minoritatea consistentă exercită tot atâta influenţă cât o majoritate inconsistentă. Dacă minoritatea influenţează opinia majorităţii, aceasta nu se datorează competenţei indivizilor care alcătuiesc minoritatea şi nici poziţiei lor de lider ci doar convingerii / coerenţei lor.

Nemeth validează empiric faptul că nu augmentarea conflictului prin iteraţie se află la baza influenţei minoritare ci percepţia că minoritatea sprijină logistic o poziţie în care crede cu fermitate. Astfel de percepţii pot fi create printr-un Pattern consistent de judecăţi. Un contingent minoritar mai mare câştigă / denotă o competenţă care acuză în raport cu ţinta o penurie de credibilitate la nivelul sursei.

Levine arată că deviantul nu trebuie să se arate consistent pentru a obţine influenţă. Stilul de comportament consistent / inconsistent se raportează - după Mugny - la stilul de negociere transigent / intransigent. Puterea şi minoritatea îşi dispută populaţia. Minoritatea trebuie să adopte strategii de influenţă. În relaţia cu puterea ea trebuie să se arate consistentă iar în raport cu populaţia - flexibilă. Minoritatea conflictuală în raport cu cea rascibilă obţine exclusiv influenţă privată / latentă.

Moscovici constată că majoritatea obţine complezenţă - conformism manifest - fără acceptare privată iar minoritatea generează prin conversie acceptare privată în absenţa complezenţei. În faţa unei majorităţi discrepante toată atenţia se concentrează asupra celorlalţi - conflict de răspunsuri. Raportul cu o minoritate discrepantă pasează cuantumul prosexiei pe seama realităţii - conflictul de percepţii.

Dacă fixăm privirea pe un stimul cromat timp de 25 de secunde şi apoi privim atent o foaie albă vom percepe imaginea consecutivă - culoarea ei va fi complementară în raport cu cea iniţial monitorizată de noi. [6]

Conversiunea şi complezenţa sunt procese opuse care se exclud unul pe altul. Subiecţii expuşi la o informaţie discrepantă furnizată de o majoritate - experimentul Avermaet - au promis / validat o performanţă mai bună într-o sarcină de discriminare decât subiecţii din grupul de control.

Focalizarea atenţiei asupra obiectului judecăţii e mai probabilă - după Moscovici - în prezenţa minorităţii. Subiecţii expuşi la influenţa minoritară în contextul de originalitate au abandonat mai des răspunsurile indicate de realitate în raport cu cele arondate unui context de obiectivitate.

Sursele puţin credibile au la început un impact slab care însă creşte peste timp iar sursele credibile generează un impact imediat semnificativ ce scade o dată cu vremea. Sleeper - Efect a fost detectat în privinţa minorităţii consistente iniţial de Hovland.

Inovaţia minorităţii - crede Paicheler - nu poate ignora indicele contextual remis prin Zeit - Geist [7]. Conversiunea - pentru Doise - revendică / semnifică şi taumaturgia de Sine pentru că subiectul aderă la opinia minoritară fiind gată să-şi asume o identitate socială similară cu a sursei.

Complezenţa arată că sursa dispune de posibilitatea exercitării unei puteri coercitive asupra subiectului. Interiorizarea implică prin influenţa privată o sursă considerată de ţintă drept expertă. Identificarea - precizează Kelman - apare ca resort al influenţei când ţinta găseşte că sursa e atractivă sau ineludabilă şi prin urmare decide să-i semene.

Identitatea proprie şi cea a Out - Group-ului se ranforsează - după Tajfel - prin emulaţia simbolică ancorată-n strategia discriminării mutuale. Taxonomia Turner - Eul unic / intermediar / depersonalizat - se convoacă prin influenţa socială în concepţia despre Sine. Similaritatea apartenenţei categoriale facilitează impactul sursei. In - Group-ul se declară - pentru Park - eterogen (exercită cea mai mare influenţă deoarece membrii săi se percep independenţi) iar Out - Group-ul se enunţă omogen. Minorităţile Dihogene (opinia dar şi categoria de apartenenţă socială / etnică discordă-n raport cu ţinta) obţin - după Maass - influenţă anodină.

[6] Albastru vs. Galben sau Verde vs. Roşu
[7] *Timp - Spirit*

Mugny arată că minoritatea deferită In - Group-ului are o influenţă mai mare decât cea arondată Out - Grup-ului. Mesajul minoritar cu şanse de-a produce un impact considerabil vine din Out - Group şi nu din In - Group deoarece ţinta se angajează - prin respingerea poziţiei xenotope - în procesul de validare. Moscovici precizează că nu resursele pe care le deţine minoritatea determină influenţa ci conflictul pe care îl creează prin stilul ei de comportament. Out - Group-ul indiferent dacă este ambasat de majoritate sau minoritate generează - după Turner - influenţă negativă. Majoritatea din In - Group obţine influenţă manifestă iar minoritatea din In - Group capătă influenţă latentă. Minoritatea In - Group - arată Mugny - priveşte / ameninţă identitatea socială a ţintei cu atât mai mult cu cât apartenenţa comună nu poate face obiectul disputei. Conţinuturile minoritare sunt rareori preluate în forma iniţială şi ca atare se exclude ipoteza imitaţiei. Influenţa minoritară e legată de un constructivism social care se desfăşoară ca activitate sociocognitivă complexă definind procesul de validare.

Minoritatea provoacă o schimbare veritabilă a atitudinii - conversia - exclusiv atunci când ţinta disociază între procesul de comparare socială în general infavorabil minorităţii şi procesul de validare prin intermediul căruia se procesează protodigresiv mesajul minoritar pentru ca-n cele din fine să se admită identitatea arondată minorităţii.

Moscovici - Criptomnezicul atestă faptul că sub presiunea minorităţii majoritatea sfârşeşte prin a-şi însuşi / revendica ideile promovate de aceasta. Majorităţile obţin complezenţă fără conversiune iar minorităţile - conversiune în absenţa complezenţei.

Majoritatea - observă Mugny - disociază compararea socială de validare. Procesul de comparare duce la discriminarea minorităţii. Apoi se amorsează şi explică analizarea demersului minoritar din punctul de vedere al argumentelor şi care e făcut responsabil de schimbare. Prin urmare - clivarea e un mecanism identitar criptomneziei sociale. Confiscarea ideilor de către majoritate - sursa devine ea însăşi ţintă - nu implică evident din partea acesteia o apreciere dezirabilă pentru minoritate. Decentrarea cognitivă se traduce printr-o legitimare a mesajului remis de subiect unui Alter.

Pérez arată cum manipularea bazată confortabil pe efectul Zeigarnik (informaţiile cu privire la o sarcină abandonată se reţin mai bine în raport cu cea absolvită) poate să menţină prosexia centrată pe conţinutul mesajului emis de surse variate dar nu amplifică decât influenţa sursei minoritare. Experimentul Asch demonstrează cum noua definiţie propusă de subiect ţine cont de judecăţile contradictorii - obiectul rămâne unic dar e admis că poate fi văzut din unghiuri diferite.

Sursa majoritară exercită influenţă în virtutea Status-ului ei în vreme ce sursa minoritară se bazează pe mesajul pasat celorlalţi. Minoritatea are un impact nul atunci când subiecţii instituie / speculează o corespondenţă licită sau clandestină între trăsăturile sursei şi demersul ei de influenţă (psihologizare) dar este influentă atunci când îi este criticat mesajul (negare).

Influenţa minoritară latentă emerge - după Branstätter - exclusiv din situaţiile în care alternativa nu poate constitui o sursă de informaţie validă. Din cauza inferiorităţii lor numerice minorităţile - constată Wolf - revendică fără să poată institui o dependenţă normativă a ţintelor dar creează / gestionează una informaţională. Majorităţile - observă Nemeth - stimulează gândirea convergentă / algoritmică iar minorităţile pe cea divergentă / euristică. Milgram a făcut apel la paradigma Asch care implică presiunea grupului asupra unui subiect naiv dar a înlocuit segmentele de dreaptă cu fonotemi. Grupurile Sintetice amendează alura experimentului Asch pentru că ele pasează unui subiect solitar iluzia prezenţei celorlalţi. Conformismul şi coeziunea se află / descoperă antrenate într-o relaţie de proporţionalitate directă.

Obedienţa realizată prin constrângere şi-n absenţa modelării presupune - crede Pérez - o ierarhie iar conformismul unde există imitaţie revendică o presiune exercitată facultativ de persoane cu Status egal. Prevalenţa cantitativă priveşte - după Levine - conformismul iar cea calitativă - obedienţa. Lee Ross arată că eroarea fundamentală de atribuire se referă la tendinţa indivizilor de-a vedea în actul subiectului regenţa termenilor de personalitate şi nu prevalenţa celor contextuali. Persoanei obediente i se atribuie - după Schenker - trăsături pozitive în vreme ce obedienţa corelează cu atribute negative.

Pentru Milgram există un raport de proporţionalitate directă între obedienţa la ordinele distructive ale autorităţii şi factorul distal insinuat între subiect şi victimă. Proximitatea în situaţii de emergenţă determină girantului actant empatia. Absenţa fizică a autorităţii atentează dramatic la nivelul impactului exercitat asupra ţintei. Puterea autorităţii e mai presus de devianţa ei incidentală fiindcă atunci când violează o regulă pentru care şi-a dat iniţial acordul ea continuă să fie privită ca legitimă. Femeile sunt la fel de obediente ca şi bărbaţii. Nu constituţia unei comenzi pentru Sine e importantă ci sursa ei în autoritate. Presiunea supliment remisă de grupul amfitrion duce la o amplificare a forţelor orientate spre sfidarea autorităţii. Conformismul verbal pentru emergenţa situaţiei e lacunar şi-adesea condamnat de subiect dar cel acţional nu e contaminat fiind asumat ca Answer legitim în raport cu sursa izonimă.

Omul pasibil de taumaturgie reprezintă un atribut endogen cu valenţe cinetice pentru ierarhie. Subiectul inserat într-o structură de autoritate se traduce prin Starea Agentică - ţinta pasează către sursă răspunderea anexată actelor ercitive. Sintonizarea admite o receptare inambiguă a mesajelor metavolitive şi pretinde absenţa oricărui impact asupra imaginii de Sine. Starea Agentică e garantată prin condiţii :

- generale (familia / Marker-ul instituţional / recompensele)
- proxime (autoritate legitimă / relaţia directă sursă - ţintă e coerentă / ideologia)
- anxiogene (ţinta sursei de autoritate legitimă devine în raportul metavolitiv cu victima o sursă de autoritate ilegitimă ce invocă obedienţa doar pentru a permite o exteriorizare a propriilor tendinţe agresive)

Există - remarcă Milgram - riscul tensiunii de fiecare dată când o entitate capabilă să funcţioneze în manieră independentă este introdusă într-o ierarhie.

Bickman identifică puterea de recompensare / coercitivă / legitimă / referenţială / expertă / informaţională. Autoritatea exercită influenţă-n virtutea puterii ei legitime.

Suma indicilor care-l ajută pe individ să prelimineze ipoteza devin determinanţi semnificativi ai comportamentului său. Fiindcă nu s-au monitorizat / interpretat decât reacţiile unor subiecţi conştienţi că actele lor nu au urmări infaste pentru victimă e clar de ce modelul Milgram nu are - pentru Orne - corespondenţe legitime în cotidian. Atunci când experimentatorul apare frustrat de competenţă subiecţii speculează penuria de responsabilitate atribuită autorităţii prin incomplezenţa remisă acesteia de către ei. Experimentul Wallston implică acel grup experimental unde cercetătorul dă de înţeles că el însuşi e surprins chiar de strigătele victimei. Obedienţa cotată la 91 % a confirmat teza lui Milgram şi prin urmare obiecţia lui Orne - bazată pe impasibilitatea autorităţii de natură să inducă subiectului convingerea că destinatarului şocurilor electrice nu i se întâmplă nimic rău - e demolată empiric.

Nissani spune că obedienţa recenzată de Milgram apare-n absenţa unei tranziţii conceptuale asumată doar de cei care - fără a se dovedi independenţi - sunt flexibili fiind capabili să abandoneze fideismul perfid al sursei de autoritate pentru a glisa către o credinţă dezirabilă aflată-n acord decent cu logica eventivă. Baumrind amendează exegeza Milgram - din cauza anxietăţii / pasivităţii generate de laborator individul acuză propensiune spre obedienţă implicată - prin urmare - abuziv în rolul de subiect.

Personalitatea autoritară corespunde - la Adorno - tipului de individ ce aplică defense represive pentru a-şi controla impulsurile sexuale / agresive şi care dezvoltă Pattern-uri de comportament conformist / convenţional în interacţiunea cu ceilalţi. Penuria de educaţie stă - după Elms - la baza obedienţei / autoritarismului.

Milgram a iniţiat exemplar Debriefing-ul sau metoda de post-experiment în virtutea căruia diverse informaţii privind mobilul demersului empiric absolvit sunt pasate subiecţilor vizaţi de el. Zimbardo a dorit prin experimentul Falsa Detenţie să arate cum la originea reacţiilor sociale indezirabile se află nu personalitatea deviantă ci situaţiile limită / frustrate de alternative. Pe baza unei selecţii pretenţioase diferenţele dintre gardieni şi deţinuţi în termeni de psihologie a personalităţii au fost modice. S-a monitorizat strategia subiectului dispus în faţa sau profilul unei situaţii de putere asimetrică. Pe măsură ce gardienii deveneau tot mai agresivi deţinuţii acuzau o pasivitate pe măsură. Depresia şi lipsa de speranţă a deţinuţilor corespuns sentimentului de control administrat izocron de gardieni. Interacţionând permanent cu indivizi care nu le cunoşteau nici măcar numele, deţinuţii îşi rătăcesc simţul identităţii personale şi-al unicităţii.

La confesiunea programată cu pastorul majoritatea s-a prezentat pe baza numărului de identitate. Deindividualizarea devenea astfel o certitudine.

Primul deţinut cu simptome psihice indezirabile accentuate este eliberat la 30 de ore după detenta subiecţilor în pasajul empiric.

Rareori erau abordate între deţinuţi probleme personale tendinţa generală vădind o abordare tempestivă a condiţiilor detenţiei.. Deţinuţii nu arătau conciliere interpersonală din cauza faptului că ei au interiorizat atitudinile negative venite din partea gardienilor. Unii deţinuţi l-au rugat pe pastor să le aducă un avocat pentru a obţine eliberarea. Gardienii se comportau mai agresiv cu deţinuţii dacă erau convinşi că nu pot fi văzuţi de Zimbardo - directorul închisorii.

Experimentul Stanford - proiectat pentru a rula 2 săptămâni - a fost sistat pentru că, la 144 de ore de la iniţierea lui, tratamentul inuman, aplicat subiecţilor, viola flagrant codul eticii. Demersul empiric Zimbardo a surprins comunitatea ştiinţifică la 1971 dar blisterul conceptual a fost administrat, într-un context parasimilar, prin tratamentul inuman la închisoarea Piteşti - România chiar din 1949 unde educarea prin tortură obliga transformarea izocronă a studenţilor deţinuţi în torţionari şi invers.

MODELUL ALOHTON

A împiedica ţinta să devină conştientă de tentativa de influenţă prin clandestinitate (Bonoma) şi manipulare (Beauvois) face parte din strategia sursei.

Allen Funt introduce Camera Ascunsă privirilor persoanei în ochii lumii.

Tehnicile de influenţă interpersonală - avertizează Cialdini - nu au fost inventate ci descoperite prin observarea interacţiunilor cotidiene. Psihologia Socială a Ciclului Complet caută - o dată reperat în cotidian - să recruteze modelul de cercetare ca obiect al exegezei de laborator. Rezultatele demersurilor experimentale se cer verificate / autentificate în mediul social. Ciclul se închide dacă aplicarea / validarea lor externă sugerează noi ipoteze testabile.

Ipoteza regentă se justifică gnoseologic numai dacă explică şi alte fenomene decât cele care au constituit baza empirică şi au sugerat formularea ei.

Ipoteza specifică se enunţă prin toate modificările şi diferenţele produse care s-ar datora factorului experimental controlat de către cercetător.

Ipoteza nulă califică modificările şi diferenţele atribuite factorilor aleatori care scapă în exegeză controlului deşi fiind - uneori - previzibili.

Randomizarea presupune eşantionarea simplă aleatorie (fiecare caz din populaţie posedă aceeaşi şansă pentru a fi selecţionat).

Freedman a iniţiat seria de experimente The foot in the door pentru a demonstra cum subiecţii care au acceptat să realizeze o sarcină mică se vor conforma cu mai multă probabilitate unei cereri mai mari decât cei cărora nu li s-a prezentat în prealabil doleanţa de gabarit infim. Complezenţa subiecţilor la cererea critică are aceeaşi amploare (şi) dacă fiecare doleanţă e pretinsă de persoane diferite. Similaritatea de acţiune sau de conţinut a cererilor nu e responsabilă pentru efectul de complezenţă. Nu atitudinea faţă de-o anume cerere / activitate / persoană se modifică ci atitudinea raportată la complezenţă în general. Se acceptă o autoatribuire efectuată de ţintă în intervalul dintre cele 2 cereri ca mod de-a infera - aşa cum observa DeJong - relaţia instituită între conceptul de Sine şi comportament.

Pliner ameliorează exegeza The foot in the door considerând în raport cu complezenţa orală pe cea comportamentală a subiecţilor la cererea critică drept variabilă dependentă cu un caracter superfluu şi indiscret - subiectul poate stabili ce sumă va dona.

Prima cerere produce decizia de-a oferi sau nu mai degrabă decât modelează generozitatea deja existentă.

Cu cât e mai importantă mărimea primei cereri acceptate de subiect - arată Seligman - cu atât mai mare va fi complezenţa la doleanţa consecutivă.

Beaman arată că timpul mediu dintre 2 cereri pentru a rentabiliza la maximum demersul de influenţă prin travaliul cognitiv - cerut de taumaturgia percepţiei de Sine - trebuie să fie de 100 de ore.

Kelley impune Teoria Atribuirii - individul îşi explică propriul comportament prin cauze endogene (personalitate) / exogene (contextualitate). Presiunea externă utilizată pentru a induce complezenţa cu cererea sidiară compromite complezenţa la cererea critică. Hiperjustificarea constă-n decrementarea motivaţiei intrinseci atunci când se adaugă o motivaţie extrinsecă.

Copilul căută să reducă disonanţa cognitivă - experimentul Lepper - mai mare-n raport cu o ameninţare modică descalificând - în noua ierarhie - jucăria interzisă pentru a-şi motiva comportamentul de evitare pe baza autoatribuirii unei trăsături de onestitate pasată ferm propriei persoane. Când însă apare o justificare extremă pregnantă pentru comportamentul persoanei dacă nu învinsă cel puţin convinsă de faptul că oricine - în locul ei - ar fi reacţionat la fel, subiectul nu mai poate infera pe baza acestui algoritm trăsături de personalitate. Complezenţa la prima cerere trebuie să producă o modificare în autopercepţie. Contextul unde se realizează doleanţa sidiară poate bloca această schimbare dacă include o cauză ce-l determină pe subiect să facă o atribuire externă sau alogenă pentru comportamentul său prin raportare la natura relaţiilor instituite cu factorii identitari de personalitate.

Thomas observă cum subiecţii expuşi la modele altruiste se percep ca fiind mai puţin altruişti în raport cu cei care nu contactează în prealabil relaţii cu astfel de modele. Satow recrutează / probează empiric nevoia de aprobare socială admisă ca trăsătură de personalitate. Astfel pot fi diferenţiaţi indivizii şi e posibilă anticiparea comportamentelor. Mediul public favorizează demersul altruist al persoanei.

Batson arată cum subiecţii ce au primit bani pentru a oferi ajutor se percep ca mai puţin altruişti faţă de cei rezervaţi. Compasiunea determină faţă de complezenţă şi-n raport cu sarcina avan-liminară un grad sporit de altruism. Refuzul poate semnifica prin urmare (şi) un artificiu al defensei autoatribuirii.

Schimbarea în autopercepţie survine imediat după ce subiectul acceptă să dea curs primei cereri. Trăsătura de generozitate - constată Olson - domină autopercepţia şi nu pe cea de complezenţă.

Copiii mai mici de 7 ani rulează comportamente consistente cu aprecierile / amendamentele efectuate de alţii asupra lor în termeni de trăsături psihice. Victimele experimentului The foot in the door au - prin urmare - etate mai mare.

Consistenţa reprezintă - pentru Cialdini - tendinţa individului de-a se manifesta în acord cu informaţia remisă de sursa de influenţă. Ea nu este coerenţă ci se traduce prin aderenţă la informaţia pe care subiectul o deţine / manipulează.

Harris admite că norma socială nu intervie ca variabilă ce afectează decizia persoanei de-a se arăta altruistă. Mai curând a realiza un act altruist determină persoana să caute motive pentru comportamentul ei şi astfel normele sociale care guvernează altruismul devin saliente. Cialdini prin experimentul Door in Face creează ţintei impresia că s-ar afla într-un proces de negociere. Ţinta ce a respins cererea exagerată remisă de sursă poate crede că formularea următoarei doleanţe din parte sursei - mult mai rezonabilă - reprezintă o concesie făcută de sursă. Subiectul nu percepe formularea ultimei doleanţe ca o concesie decât dacă ambele cereri sunt remise de aceeaşi sursă.

Sherman avertizează asupra faptului că Door in Face se validează doar dacă cererile sunt formulate cronofag lăsându-i-se subiectului un răstimp favorabil exclusiv asumării declinării cererii exagerate.

Even-Chen califică efectul Door in Face drept limitat la situaţiile în care mărimea cererii iniţiale tinde spre extremă pe care e de preferat să nu o atingă însă niciodată. Cererea iniţială moderată amorsează autoatribuirea dispoziţională. Dacă refuză această doleanţă el se poate percepe ca fiind lipsit de generozitate sau non-complezent şi ca atare procesul de influenţă este faultat / compromis din Out-Side. Faţă de situaţiile unde solicitările revendică un câştig social cele care permit ţintei să stabilească legitimitatea sarcinilor impun ca ambele cereri să pluseze pe orbita mediei de rezonabilitate.

Patch a surprins empiric metacomunicarea ce implică un mesaj de reverenţă pasat de sursă la adresa ţintei imediat ce ultima doleanţă este mediatizată. Complezenţa obţinută astfel este mult sporită în raport cu situaţia standard.

Cialdini observă că interacţiunea este anticipată pe baza unui angajament indus remis de circumstanţe arondate în experimentul LowBall.

Noua informaţie livrată legitim de sursă depanează oferta în detrimentul ţintei care s-a angajat liber printr-o acţiune ale cărei preliminarii priveau soluţia fără să acopere şi costurile atribuite unei imprevizibile alternative non-dezirabile. Comportamentul relevant din punct de vedere atitudinal este – după Kiesler - ceva ce persoana acceptă ca făcând parte din propriul Eu.

Angajamentul de tip LowBall e - după Burger - mai curând faţă de experimentator decât unul raportat la comportamentul ca atare. Joule observă că amplificarea angajamentului duce la augmentarea complezenţei. Brownstein vede-n LowBall cea mai robustă strategie de influenţă.

Cu cât presiunea de-a realiza un comportament e mai redusă - preciza Kiesler - cu atât persoana e mai angajată faţă de comportament. Nu libertatea ci sentimentul ei reprezintă unul dintre factorii regenţi care predispun la complezenţă.

Guégen demonstrează că salienţa libertăţii anulează posibila ingerinţă a cauzelor externe în asumarea actelor de conştiinţă şi - prin urmare - subiectul face o atribuire internă pentru epivoluţia comportamentului său.

Obligaţiile resimţite de subiecţi în virtutea normei de reciprocitate - arată Berkowitz (Berković) - depind de capacitatea celui care le-a acordat ajutor de-a decide liber asupra actelor sale.

Dacă ţinta atribuie comportamentul sursei nevoilor / dorinţelor acesteia – experimentul Thompson - nu se mai obţine reciprocitate capabilă de-a se converti într-o formă camuflată de influenţă. Gross afirmă că empatia nu poate fi considerată mecanism al complezenţei dar e reperată în comportamentul asistenţei de emergenţă.

Culpa se dovedeşte eficientă - crede Freedman - în augmentarea complezenţei doar atunci când subiectul nu trebuie să interacţioneze cu victima.

McMillen vede-n complezenţă nu maniera de-a remite compensaţii victimei ci un mecanism de restaurare a imaginii pozitive de Sine. Vinovăţia generează – după Regan - comportament de ajutorare. Complezenţa rezultă - pentru Kiesler - din ranforsarea imaginii de Sine a ţintei.

Informaţia care ameninţă integritatea Eului activează - după Steele – procesul de autoafirmare. Complezenţa poate apărea atunci când sursa lansează o profanare a imaginii de Sine a ţintei. Prin urmare funcţia comportamentului complezent e de-a restaura integritatea conceptului de Sine al ţintei.

Tehnica This isn`t all permite - crede Burger - o reacţie a ţintei doar faţă de ultima cerinţă tentantă şi-n contrast cu cea iniţial parată.

Cialdini iterează faptul că Frame-Stage-ul e un produs de laborator şi deci nu a fost recrutat ca variabilă combatantă pe frontul interacţiunilor din cotidian. Un solicitator are mai mult succes în a obţine complezenţă la o cerere personală dacă subiectul - Target şi-a prezumat scenariul inexpectat dar în acord flagrant cu propriul interes branşat direct şi ferm la imperativele comportamentului solicitat de Alter-Ego.

Euristica disponibilităţii e - după Kahneman - amorsată / favorizată de incertitudine. Strategia de influenţă viabilă - arată Gregory - obligă Frames-Stage-ul să modifice judecăţile subiectului cu privire la probabilitatea propriului comportament.

Howard arată că exerciţiul empiric Foot in the mouth determină ţintă să nu accepte facil eludarea exerciţiului altruist din raţiuni privind nevoia de consistenţă livrată complezent de pe urma relaţiei afabile instituită preliminar în diadă ca şi consecinţă la iniţiativa strategică a unei surse dispusă să adere aparent spontan / deschis la confortul psihic al unei persoane.

Fear and extrication ca experiment atestă - după Nawrat - o crudescenţă a complezenţei dacă stimulul anxiogen dispare subit.

Pentru Langer Scriptul e un model de comportament elaborat anterior la care individul face apel în mod stereotip atunci când Folder-ul mnezic se pretează eventiv la exigenţele de moment. Complezenţa e o reacţie automată şi-n consecinţă poate fi augmentată prin raportare la informaţia Placebo. Sursa de influenţă - constată Cialdini - atribuie o inteligenţă superioară persoanei pe care e tentată să o persuadeze.

Teoria Reacţiilor Circulare atribuită lui Herbert Blumer declară mulţimea :

* aleatoare / convenţională / expresivă / activă / protestatară

Cinetica socială cunoaşte şi probează forme :

* regresive / reformiste / revoluţionare / utopice

Teoriile asupra comportamentului social interjoncţionează ceea ce evident interesează şi explică activarea unei arii comune de interes şi referinţă - în genere societatea urmăreşte ceea ce a descoperit la un lider endotop. Pascal a avut o intuiţie pe care posteritatea a fost chemată să o valorifice - Nu poţi căuta decât ceea ce mai înainte ai descoperit.

Un bun lider - mesajul incisiv e accesibil şi constant - va fi urmat de către mase graţie imaginii sale care se interpune - uneori ca un scut - între el şi ceilalţi din perspectiva unei identităţi descoperită metaindividual şi revendicată sintal. Relaţia devine corelaţie. Numele circulă mai repede decât persoana lui. Dacă problema modernă a identităţii - constată Bauman - era aceea de a construi o identitate şi a o menţine solidă / stabilă problema post-modernă a identităţii se referă-n primul rând la cum să evităm fixarea şi să menţinem opţiunile deschise.

Carisma priveşte un Subiect sacru din perspectivă ectenică şi prin urmare liderul devine Obiect al conştiinţei sintale - nu dorinţa de libertate, ci nevoia de supunere - constată Moscovici - domină permanent mulţimile. Liderul carismatic e unic atunci când - paradoxal - poate să se identifice cu ceilalţi pe care însă ori tocmai de-aceea trebuie să-i reprezinte / câştige.

El operează - chirurgical sub anestezia contextului - la nivelul societăţii cu noţiuni antagonice. Curios e faptul că dacă o persoană - ingredient anonim al grupului - ar emite acelaşi tip de mesaj, masele s-ar comporta total diferit, reuşind să sesizeze la nevoie falsitatea lui. Cu sau dincolo de toate acestea ele nu reuşesc să privească în profunzime subiectul atunci când mesajul le este prezentat de către o persoană ce posedă / exercită o anume carismă. Din clipa-n care omul nu mai e izolat, el se supune imediat autorităţii unui conducător. Weber admită că de fapt carisma este atribuită pentru a fi recunoscută unor Persoane ce fascinează masele şi devin pentru ele Obiecte de adoraţie. Liderul carismatic este dotat, după cum se crede, cu anumite calităţi evadate din comun.

Relaţiile subiective - bazate confortabil pe o iluzie de reciprocitate - pe care oamenii le întreţin cu el sunt de ordin personal. Ele permit totuşi fiecărui individ din mulţime să-şi imagineze că se află în contact amediat cu cel adorat. Liderul e mai întâi sau - uneori doar - unul de opinie. El creează / gestionează în raport cu anturajul real o comunitate metagenă de fideism şi speranţă care scapă astfel controlului ierarhiei. Fiecare se poate crede un discipol sau partizan fără a avea impresia că se expune unui compromis.

Conflictul de idei culisează pozitiv în limitele unui pre-acord pacifist. Alegerea este individuală dar acceptul asupra acestei orientări se pasează la nivel colectiv. Totuşi din oceanul de extaz împărtăşit valul de euforie se ridică peste nivelul conştiinţei şi ca atare se ajunge la Naufragiul Raţiunii. Adevărul e adesea frustrat de identitate precum cel din basmul lui Andersen unde împăratul dezbrăcat se plimba prin lume fără ca aceasta să vadă realitatea nudă.

Iată de ce carisma unui veritabil lider - Persoana - seduce Individul - mulţimea este constituită din anonimi a căror identitate se catapultează în imaginea regentului sintal. Profetul şi dezertorii pot dovedi carisma. Unul din motivele invocate pentru a explica reacţiile exagerate sau malformate ale mulţimilor, disproporţionate faţă de faptele obiective şi penuria lor de judecată, este persistenţa gândurilor şi sentimentelor trecutului, a căror insurecţie ameninţă - la viitor - spiritul.

Pontalis crede că Imago-ul poate să se obiectiveze-n sentimente şi conduite. Limbajul pare a fi un excelent vehicul de transmitere a amprentelor mnezice de la o generaţie la alta. Simbolurile pe care le gestionează sunt imediat recunoscute şi licit comprehensate - fenomen valabil încă din prima copilărie. Amonte de limbaj dispunem de mituri şi religii care adună şi păstrează timp de milenii idei / rituri ancestrale. Aval, observăm identitatea grupului. De la o generaţie la alta, acest mediu prezervă aceeaşi garnitură emoţională. Fiinţele şi situaţiile din trecut preiau însă din cadrul psihicului sintal forma de Imago - reprezentări figurate ce privesc non-şalant pentru a reflecta fiinţe şi situaţii sub care ne-am identificat / format Obiectul de conştiinţă asociat emoţiilor regente.

Evoluţia umanităţii - crede Freud - invocă o lentă întoarcere a unui conţinut refulat ancestral şi-n dezacord cu psihologia dolentă a individului care îşi reprimă impulsurile sexuale. Eul Real se declară instanţa de mediere între narcisism şi realitatea externă iar Eul Ideal narcisic transformă modelele de identificare în reprezentări valorizante despre Sine. Resurecţia Imago-urilor determină o inopinată emancipare a trecutului cu valenţe arondate unei raţiuni speculate prin Frames-Stage-ul resuscitat.

Gândurile, amintirile legate de o pulsiune sunt cenzurate, malformate, confiscate de voinţa individului de-a le pasa din Out-Side spre inconştient. Totuşi - în pofida şi-n detrimentul acestor refulări - tendinţa lor e de-a reveni agasant prin intermediul viselor / coşmarurilor sau în circumstanţe patogene. Anxietatea reală (lumea) / nevrotică (instinctele) / morală (conştiinţa) ce se traduce prin întoarcerea conţinutului refulat - ca mecanism - e propriu psihologiei individului şi se aplică inadvertent psihologiei mulţimilor. Posedarea unei carisme magice convoacă - după Weber - imaginea ancestrală asumată în termeni de personalitate la nivel sintal fapt ce explică pasajul eventiv ce itinerează grupul. Lapidar şi-n consecinţă acest Viitor (Lider) e-n realitate un Trecut (Magister) la alt timp prin resurecţia metavolitivă a Imago-urilor. Savantul Super arată cum gradul de satisfacţie pe care oamenii îl obţin din munca prestată este proporţional cu măsura-n care au fost capabili să-şi implementeze concepţiile de Sine.

Valorile intrinseci ale persoanei privesc şi domină pe cele extrinseci ale individului în ierarhia oportunităţilor momentului elaborată / asumată de subiectul amfitrion. Indivizii aşteaptă ca anumite decizii pe care le iau sau administrează să determine - după Vroom - exclusiv performanţe raportate la valoarea de referinţă sau indicele teleogen. Stereotipul şi alternativa fac din alegere un exerciţiu inrandomizabil.

Valach observă faptul că variabilele nu exercită o influenţă constantă dar sunt permanent disponibile prin Forţa sau concursul împrejurărilor. Individul - ca atare - poate fi depăşit dar nu şi rupt de context. Trăim vremea dintre paranteze. Timpul acesta este labil, dar plin de posibilităţi. Incertitudinea trebuie deci să devină Aliatul nostru. (Naissbit) Acţiunile fiecăruia poartă în antetul ubicuităţii amprenta individualităţii şi a propriului sistem de reprezentare, a convingerilor şi fideismului personal. Aderarea la Uniunea Continentală - pe de-o parte - explică anemierea sentimentului etatist iar - pe de cealaltă parte a versantului exegetic - proliferarea exigenţelor de autonomie paremiogenă. Concursul de împrejurări devine lapidar unul de valori. Individul cedează în raport / emulaţie cu persoana. Astfel se explică pentru ce nevoia de secesiune locală apare ca Enclavă a unei regiuni mai vaste arondată evident din raţiuni ale Ethos-ului ectogen livrate pe adresa imperativului comunitar.

MODELUL INALOHTON

Incursiunea în geografia eventivă din perspectiva unei abordări sintetice a relaţiilor interpersonale nu e fortuită. Frontierele contestate axiologic şi migrarea solidarităţilor [8] către paradigme noi instituie pentru a proba circumstanţe susceptibile de valenţe tributare unei predestinări fiindcă Eul nu se enunţă direct ci ca reflexie avanceptivă a imaginii de Sine în oglinda conştiinţei latente. Copilul - avertizează Adler - este pentru început monocentrat şi nu egocentrat. Societatea se reprezintă în percepţia lumii similar şi ca atare Ego nu se concepe pe Sine în afara (diaspora) sau penuria unui Alter-Ego. Iată de ce pruncul revendică mai întâi propria identitate în altă persoană - sindromul By-Pass.

Non-Eul sau ideea de Tu precede Eul corporal - ancoră a conştiinţei de Sine. Nevoia de autonomie este semnul principal al Eului. Asumându-şi funcţia de a vorbi, subiectul se ridică în faţa lumii. Eul compare în faţa propriului Sine. Lupta poate începe . . . Henri Ey.

Experienţa inevitabilei perspective asupra realităţii cere Eului să comunice de la propriul Sine valorificat din perspective arondate Orizontului de Aşteptare :

Logic (7%) Para-verbal (38%) Non-verbal (55%)

Comunicarea intrapersonală / interpersonală solicită o relaţionare a Eului cu Sinele respectiv Alter_Ego. Prin urmare Factorul Criptic reperat în Dilema Morris şi responsabil de performanţele ori sincraziile gestionate la nivel ectogen aici revendică o formă a deconspirării propriei identităţi. Fenomenul capătă mai multe conotaţii decât poate să confişte ori am fi tentaţi să-i atribuim / imputăm.

Decizia luată sau pasată în virtutea competenţei la orice nivel de autoritate este legitimă dacă nu devansează prescripţiile de Status - Rol mandatate de o putere instituţionalizată :

$$C = f(p > a)$$

Pavlov vede în stereotipul dinamic un complex de stimuli condiţionaţi ale căror caracteristici spaţio - temporale sunt determinante în manifestarea răspunsurilor izonime şi a căror modificare brutală nu duce la perturbarea răspunsurilor. Acest stereotip dinamic ar atenta la consumul redundant de energie nervoasă pentru o adaptare mai bună a organismului.

[8] Congresul Mondial de Sociologie - 1994, Germania

Psihologia socială utilizează conceptul de stereotip [9] pentru o atitudine faţă de un obiect oarecare formată în absenţa unei informaţii suficiente sau specifice imună la informare. Oamenii - preciza Noica - se distribuie fără să se împartă atunci când comunică. Fiinţa umană nu poate exista în permanentă oscilare spre Sine şi ceilalţi fără a-şi sabota propriul echilibru interior. Prin urmare societatea i-a pasat Rolul persoanei ca oportunitate de prezervare a Status-ului individului. Investim aşteptările şi imaginea de Sine în ceilalţi prin interrelaţionare. Dacă Alter_Ego mandatat cu rol justiţiar nu e disponibil atunci subiectul invocă pentru a investi sau pasa relaţia cu Marele Absent în Procesul de Conştiinţă.

Norma apare ca Zonă de Impact pe linia Orizontului de Cunoaştere unde Pattern-ul social şi cel al Sinelui trebuie să se accepte / integreze licit dintr-o perspectivă coerentă în relaţiile subiectului cu exigenţele mediului amfitrion. Convenţia apare în urma prescripţiei.[10]

Modelul se referă la comportamentele dezirabile / inacceptabile. Intensitatea reclamă augmentabilitatea actelor acceptate / indezirabile. Aceşti factori sunt recrutaţi în Modelul de Retorsiune Potenţială - individul condamnă ceea ce îl depăşeşte. Identitatea conştiinţei este arborată în bernă - Trebuie să ţinem Doliul unei societăţi care nu mai integrează în adevăratul sens al cuvântului , Doliul Şcolii care învaţă şi nu permite să se înveţe, *Doliul* speranţei propriei noastre fiinţe în securitate şi afirmare.[11]

Reacţiile personale raportate nu doar la context ci şi la norme - iterate - duc la apariţia conduitelor unde interesează nu atitudinile în Sine ci relaţiile dintre ele. Un studiu efectuat de Universitatea din Liège arată că majoritatea persoanelor nu crede că bucuria ar fi posibilă în şcoală. A convinge / A demonstra induc aceleaşi demersuri la celălalt şi ca atare suntem angajaţi prin circumstanţele ce capătă autoritate într-un raport de Forţe arondate împrejurărilor.

Masochismul derivă din sadism - pulsiune primară. Orice simptom este prin urmare sadic. Totodată ipohondrul / istericul solicită iubire chiar de la sursa proiectată a suferinţei lor, pe care o vor pedepsită.

Mesajul simptomului isteric şi de ipohondrie este relevant :

- Eu sufăr pentru că nu m-ai iubit, dar nu-i aşa că acum - deoarece sufăr - mă vei iubi ?

---

[9] Walter Lippman - 1922

[10] Emisfera dreaptă - potent euristică - nu cunoaşte *Negaţia.*

[11] Christine Liesse, *Inter-culturalitatea în Educaţie*, Brabant - Wallon, 2003

Suferinţa copilului frustrat de obiectul primar este singura metodă disponibilă de-a sensibiliza şi recuceri - prin culpabilizare - dragostea obiectului ratat.

Conflictul inconştient şi anxietatea pe care acesta este capabil să o genereze nu dispar. Subiectul va repeta din raţiuni ale defensei în avans Frame-Stage-ul masochist - el se pedepseşte şi suferă pentru că doar aşa crede că se poate asigura contra pierderii iubirii.

Durerea este lanţul inoxidabil prin care masochistul leagă obiectul perceput ca sadic de el, culpabilizându-l şi asigurându-se astfel de permanenţa lui.

Pasărea pe care Amirani o alungă în propriul mit e de fapt Gândul ce zboară la ispita momentului din raţiuni pe care Eul blamat al eroului e nevoit să le poarte mereu cu Sine în Noaptea Patimilor unde durerea e răstignită pe propriul strigăt.

Sadicul este cel care, în virtutea unui sentiment primar de inferioritate, ajunge să fantasmeze şi să simuleze în cele din urmă superioritatea şi puterea printr-o teribilă supracompensare. Astfel, el este cel puternic asupra unui Alter inferior lui şi-n care de fapt îşi proiectează / exilează propria inferioritate cu intenţia de-a o face acceptabilă pentru un Sine calcitrant.

A bea în exces şi a ingera aleatoriu medicamente sau a recurge la droguri par - nu doar la prima vedere - comportamente masochiste. Ele nu sunt totuşi decât ipsoagresive, ceea ce înseamnă că se plasează în acea etapă intermediară unde Eul sadic se confiscă pe Sine ca obiect de tortură din cauza inaccesării obiectului - iniţial destinatarul pulsiunii distructive. Sadismul trece în masochism, iar acesta poate oricând să revină la pulsiunea care - dintr-o sarcină ratată - a contribuit la avortarea lui.

Asocierea sadism / hipomanie (expansivitate şi irascibilitate), evidenţiată prin compararea scorurilor la testele Szondi şi Addend-are, nu surprinde mai ales având în vedere asocierea puternică sadism - mecanisme defensive ce privesc pătrunzător omnipotenţa / idealizarea / devalorizarea.

Exacerbarea inferiorităţii la nivelul alterităţii îi întăreşte sadicului sentimentul de putere livrat prin sintagme imuabile :

- EU sunt capabil să iert mai mult decât poţi TU greşi dar nu meriţi iubirea şi de-aceea sunt de 2 ori mai puternic în raport cu tine. Uneori cred că sunt un înger. Altminteri - un demon.

Când se simte sadicul înger ? Atunci când preia - din culpabilitate - rolul masochistului. Dacă la originea sadismului stă (confortabil) tot o traumă primară şi ulterior o identificare cu agresorul, tendinţa de-a regresa la această fază iniţială este o ameninţare permanentă -

sadicul este în pericol de-a deveni oricând masochist. Arma lui este una redutabilă şi oarecum perplexantă - umorul bronzat de o inteligenţă sclipitoare.

Ecuaţia A fi iubit = A fi puternic face ca sadismul şi masochismul să dobândească o mobilitate debordantă. Dacă metafora totală a masochismului priveşte blestemul lui Amirani ne întrebăm dacă nu cumva acest Olimp al masochismului nu coincide cu sadismul în expresia lui alpină. Este Amirani - oare - un pervers ?! El reuşeşte să împace printr-un gest la infinit Erosul şi Thanatos-ul. Normalitatea ca absenţă a perversiunii este o iluzie ţinută inconştientă la perfuzii administrate emergent doar prin refulare şi sublimare. Sadismul şi masochismul fac parte din esenţa fiinţei noastre. Nu poţi atenta la unul din termeni fără a pune în discuţie sau anonimat propria identitate.

Creaţia emerge dintr-o asumare şi nu din invocarea circumstanţelor amfitrion. Prin urmare ea nu investeşte ci omoară timpul ce ne măsoară destrămarea. Eul Asasin este conştient şi responsabil de acest Genocid. Lupta se dă în primul rând cu Sine.

Prejudecata şi discriminarea interesează / califică aşteptările Eului ce fac sau restaurează obiectul conştiinţei. Comportamentul omului - constata Adler - îşi are originea în opinia lui despre Sine.

Stereotipul (Stereos - rigid şi Topos - urma) este componenta cognitivă a conduitei iar prejudecata - engrama afectivă a atitudinii în baza căreia discriminarea constituie pentru a restitui alura comportamentală a reacţiei izonime. Există atâtea gânduri pe care numai trupul le poate gândi. (Mats Ek) Resursele pentru a fi împărţite se cer disputate. Conflictul de interese nu poate riposta echilibrat la Curentul de opinie decât solid ancorat în stereotipuri care sprijină formarea identităţii subiectului. Autonomia - sau aptitudinea interioară a individului de-a căuta pentru a remite un sens vieţii sale - nu trebuie confundată ci eventual sincron asimilată cu independenţa din perspectiva relaţiilor interpersonale. Conştiinţa de lume se bazează pe modele sau imagini ale realităţii obiective, pe când conştiinţa de Sine se edifică pe modelul Eului ca instanţă de mediere a conflictului dintre pulsiunile inconştientului şi exigenţele metahedonice. Alter-Ego detaşat erupe din modelele regentive şi se insinuează latent în culisele conştiinţei reprezentării propriului Sine. Natura şi personalitatea umană (reală / ipsevaluată / ideală / percepută / proiectată) se revendică - aşa cum observa Mielu Zlate - în circumstanţe erotemice. Interogaţia este aşadar un moto la sensul vieţii. Omul instinctelor, sălbaticul nu se desprinde pe Sine din natură. Omul conştient se desprinde pe Sine iar categoriile sunt treptele acestei

desprinderi, adică ale cunoaşterii lumii, puncte nodale în reţeaua care-l ajută s-o cunoască şi s-o cucerească - Leontiev.

Când identităţile se convoacă în reprezentări transindividuale graniţele devin muabile fapt pentru care Ei / Ele trebuie să dezerteze din lexicul sintal asumat şi reflectat de terapia comunitară.

Litigiul dintre imaginea de Sine şi imaginea despre Sine atribuită ori pasată lumii reflectă în oglinda conştiinţei o luptă a subiectului cu Alter_Ego pentru obţinerea sau confiscarea unei identităţi dezirabile prin raportare la un Ethos regent. Corpul reprezintă forma originară a Sinelui edificat dar – paradoxal - nu şi realizat sau conştientizat automat. Activitatea corporală, mişcarea şi acţiunea responsabile de construcţia comună a schemei corporale, a spaţiului şi a conştiinţei de Sine nu se pot elabora fără intervenţia unui Alter-Ego, deci în absenţa factorilor relaţionali - Imaginea de Sine a copilului în oglindă apare advertent şi irevocabil reflectată în psihic după 17 luni şi nu mai târziu de 3 ani.

Comparaţia condiţionează autopercepţia care deşi priveşte nu se reduce la imaginea de Sine. Prin natura lui omul este obligat să creadă mereu că o parte din ce poate se află mereu dincolo de tot - convingere de multe ori deportată în intenţia unei iminente sau noi confruntări cu Sine.

Disonanţa Cognitivă favorizează Complexul / Holding-ul de inferioritate care va declanşa în mod firesc tendinţe de compensare a unor lacune ce constituie repere ale imaginii de Sine. Ce poate fi mai aproape de aşteptările, revelaţiile ori amăgirile celui în cauză decât nevoia Eului de-a se convoca şi regăsi într-o nouă identitate?

Evoluţia şi penuria imaginii de Sine se pot confunda cu istoria creaţiei proprii şi de-aceea fiecare doreşte să lase o urmă acolo unde lumina conştiinţei caută cu abnegaţie persoana promisă de individ. Perpetuarea şi cultivarea modelului sunt avortate din raţiuni defensive în raport cu Supra-Eul motiv pentru care tânărul discipol se prezintă şi caută în faţa lumii la cealaltă persoană - idol. Lumea judecă tocmai subiectul ce o condamnă - adolescentul. Dar el reprezintă viitorul şi deci e logic să apară - pentru moment - imprevizibil. Curentul de opinie manipulează cuvântul prins în traficul de influenţă sau contrabandă. Atitudinea poate travesti starea de spirit ce-o reclamă dar nu s-o (şi) extermine. Fiecare e înclinat să creadă în harul unei chemări (subtilă formă de imperativ) dar nu oricine e capabil să-şi menţină echilibrul la momentul întâlnirii cu Adevărul - torent.

Durerea provocată nu poate impune / confisca suferinţa – Nirvana e un exemplu de la şi prin care toate exigenţele / canoanele societăţii sunt nevoite să dezerteze. Suferinţa omnicronă nu amplifică dar intelectualizează durerea conjugată la timpul interior. Prejudecata şi discriminarea interesează / califică aşteptările Eului ce fac sau restaurează obiectul conştiinţei.

Stereotipul (Stereos - rigid şi Topos - urma) este componenta cognitivă a conduitei şi se investeşte în suferinţă iar prejudecata - engrama afectivă a atitudinii prin care discriminarea constituie / depanează dureros alura comportamentală a reacţiei izonime.

Tânărul caută să-şi domine natura fugind în tot ce-o exprimă.[12]

La tâmpla lui Dumnezeu sub pleoapa timpului plânsul lumii devine cântec. Muzica aceasta prea intimă mă cuprinde pentru a mă depăşi. Ciudată şi pertinentă formă a frustrării de mine însumi asemenea vinului ce-şi caută culoarea în sângele meu pe gustul lui Dumnezeu ! Privirea care mă doare e a ochiului ce nu s-a născut. E aici un sentiment unic pentru că oricine-l trăieşte caută să-l împărtăşească la infinit copilului din el . . . Viaţa nu are nevoie de manual. De-aceea să nu căutăm cursul acolo unde apele îl ştiu pe de rost. Fără a-l spiona sau trăda e de-ajuns să-l urmăm. De câte ori drumul nostru a însoţit apele sau n-a devenit chiar el însuşi val ? Pentru a te regăsi trebuie mai întâi a te pierde. Dar nu cu firea. Deci ... singur. Sentimentul claustrării explică de ce adolescentul se simte abandonat ca o biserică fără de cruce. Tânărul ajunge să se enunţe prin tot ce-l contrazice sau depăşeşte. La capătul lumii gândurile lui sunt dezorientate însă ori tocmai de-aceea niciodată pierdute. Conflictul de valori pune individul şi persoana pe poziţii beligerante. Convingerile şi idealurile sunt recrutate din perspective opuse dar cardinale fiinţei. Privind imaginea de Sine uneori rama e mai preţioasă decât opera. Indexul conştiinţei nu-i rezervă ci-i condamnă locul. Nu se adaptează la pulsul realităţii pentru că inima lui bate în alt sau contra-timp. Escaladarea tenace a prezentului cu fiecare clipă râvnită consacră altitudinea cuvântului dar epuizează subiectul escortat de iluzia alpinismului prin propriile-i abisuri unde copilul ridică întrebări ce-l privesc matur ca pe un semn de exclamare.

[12] De câte ori am trecut prin Cazanele Dunării am simţit că EU reprezintă şi apără ideea lui Dumnezeu de-a obţine mai mult TU . . . Apele Interioare ale Fiinţei asediază Coloana Infinitului din gândul nostru. Dunărea aceasta şi Munţii ei, Infinitul şi Eternitatea stau faţă în faţă uitându-se la noi ca şi Cuvântul sfredelitor întors pe trupul clipei în Sine prin ecou . . .

Muntele ipserotemic nu se vrea parcurs ci rostit pentru că în geografia realităţii totul vorbeşte de la Sine atunci când Cuvântul se aşază la Masa Tăcerii în memoria adolescentului declarat om.

Copilul nu doar ne apropie dar ne şi poartă în timp identitatea semn că din respect pentru Sine, EL - pronumele - e chemat să ducă mai departe numele. Calea spre Sine trece prin celălalt. E nevoie de plural pentru a te descoperi sau citi. Nu poţi să exişti decât dăruindu-te pe Sine altora ca-ntr-o oglindă propriei tale fiinţe. Descoperirea e - în fapt - regăsire. Disjuncţia ORI vine dinspre şi nu (chiar) de la Sine. Asumarea realităţii - prin acest mod inferental solicită şi nu de puţine ori extermină liniştea interioară de unde şi sentimentul frustrării sau ablaţiei. Tensiunea psihică şi ambitusul ei dacă nu trădează cel puţin trasează limitele între care subiectul pătimeşte ori se abandonează sub tirul exogen al permanentelor restricţii şi infinitelor revendicări. Societatea aşteaptă de la tânăr ceea ce-i interzice - Totul. Rolul de adult şi statutul de copil - asumpţia lor - instituie criza de identitate aptă să provoace o feroce combustie la nivelul Sintaxei Fiinţei. Reverberaţiile afective survin unui seism cu epicentrul în tezaurul concentric (valorile amfiteatru) ce constituie şi-acum ameninţă integritatea persoanei. Evenimentul Sodoma obligă subiectul să se abjure de teama iminentei implozii. Există contradicţii interne la care copilul nu poate răspunde advertent ci prin crimă dovada faptului că el vrea să-şi valideze propria imagine din care cert nu poate evada însă ori tocmai de-aceea simte nevoia de-a se exprima atrăgând astfel atenţia asupra Eului captiv în lianele propriilor frustrări (absenţa rentei afective). Crima săvârşită de minor explică nu copilul ci Asasinul din el a cărui identitate a expiat-o pe cea regentă.

Non-conformismul nu apare ca ţintă ci drept refugiu care - deşi unic - se repetă în fiecare dintre noi. Să te salvezi fugind - ca şi Lot - de tine însuţi prin buncărele propriei disperări nu e gratuit ci invocă sau respectă memoria protogenetică. Lava mnezică dispune în relief onticul asumat după cum s-a înţeles sau măcar intuit printr-un comportament vulcanic. Nu-şi găseşte locul decât în teritoriul altora . . . La întrebările vieţii adolescentul încearcă să răspundă dacă nu matur cel puţin Prezent! Umbra adultului - chiar - nu vrea să fie decât copil. Dacă Universul ar mai avea nevoie de-o stea nu ştim. Cu siguranţă însă această stea îşi caută necontenit Universul. În ceilalţi ea vede pluralul prin tot atâtea singurătăţi.

Omul naufragiază în Oceanul de suferinţă acolo unde Marea durere - cea care nu (mai) poate fi împărtăşită - devine un Tsu - Nami.

BIBLIO - MAPA :

ARGENTI P. (1998)

Corporate Communication, Boston, McGraw - Hill, USA

BANCIU D. (1999)

Controlul social şi sancţiuni sociale, Editura Victor, Bucureşti

BĂDESCU I. (2002)

Noologia, Editura Valahia, Bucureşti

BION W. R. (1994)

Gânduri under-sidiare, Editura Sigmund Freud, Cluj-Napoca

BRĂTESCU G. (1994)

Freud şi Psihanaliza în România, Humanitas, Bucureşti

BODOCAN V. (1997)

Geografie politică, Presa Universitară , Cluj-Napoca

BONCU ŞT. (2002)

Psihologia Influenţei Sociale, Editura Polirom, Iaşi

BOURDIEU P. (1990)

Le sens pratique, St. Martin Press, Paris

CHELCEA S. & CHELCEA A. (1990)

Universul auto-cunoaşterii, Editura Militară, Bucureşti

CHIHAI A. F. (2003)

Et Caetera, Revista de Opinie Didactică Universitară, Editura Mirton, Timişoara

CHIHAI A. F. (2003)

Taumaturgie Auctorială, Universitatea de Vest - Timişoara (UVT - L)

CHIHAI A. F. (2004)

Dialectica Emergenţei Sintale, Universitatea de Vest - Timişoara (UVT - D)

CIALDINI R. (1993)

Influence. Science and practice, Harper Collins, New York

COLLINS J. C. & PORRAS J. I. (1994)

Built to Last - Succesful Habits of Visionary Companies, New York, Harper Business

CULIANU I. P. (1995)

Mircea Eliade, Editura Nemira, Bucureşti

DELUMEAU J. (1997)

Religiile Lumii, Editura Humanitas, Bucureşti

DOLTO Fr. (1993)
Psihanaliza şi Copilul, Humanitas, Bucureşti
DUTTON J. E. & HARQUAIL C. V. (1994)
Organizational Images and Member Identification, Administrative Science Quarterly
EAGLY A. H. & CHAIKEN S. (1993)
The psychology of atitudes, Harcourt Brace Jovanovich (Jovanović), San Diego
EIBL - EIBESFELDT I. & EIGUER A. (1995)
Agresivitatea Umană, Editura Trei, Bucureşti
ELIADE M. (1994)
Nostalgia Originilor, Editura Humanitas, Bucureşti
FICEAC B. (1996)
Tehnici de Manipulare, Editura Nemira, Bucureşti
FOMBRUN C. J. (1996)
Reputation - Realizing Value from the Corporate Image, Boston, Harvard - BSP
FREUD S. (1995)
Cazul Dora, Editura Jurnalul Literar, Bucureşti
FREUD S. (1992)
Introducere în Psihanaliză, EDP, Bucureşti
FREUD S. (1995)
Micul Hans, Editura Jurnalul Literar, Bucureşti
FREUD S. (1995)
Omul cu Lupi, Editura Trei, Bucureşti
FREUD S. (1991)
Opere, Editura Ştiinţifică, Bucureşti
GAVRELIUC A. (2000)
Etnopsihologie, Universitatea de Vest, Timişoara
GIDDENS A. (2000)
Sociologie, Editura All, Bucureşti
GUSTAVE LE BON (1990)
Psihologia Mulţimilor, Editura Anima, Bucureşti,
HOFSTEDE G. (1997)
Cultures and Organizations. Software of the Mind, Mc-Graw Hill, New York

HORNEY K. (1995)
Noi direcţii în Psihanaliză, Editura IRI, Bucureşti
IONESCU G. (1995)
Psihologie Medicală. Psiho-Terapie, Editura Asklepios, Bucureşti
KAPFERER J. N. (1997)
Persuasiunea prin comunicare / advertising, INI
JENCKS C. (1992)
The Postmodern Reader, St. Martin Press, London
LACOSTE Y. (1993)
Dictionnaire de geo-politique , Flammarion, Paris
LAPLANCHE J. (1996)
Seducţia Originară, Editura Jurnalul Literar, Bucureşti
LEWICKI R. & SAUDERS S. (1999)
Negociation, McGraw - Hill, Boston, 1999
LEWIS M. & HAVILAND J. M. (1993)
Handbook of emotion, Master-Print, New York - Town, USA
LIPIANSKY E. (1991)
L`identite française, La Garenne-Colombes
MARINOV M. (1993)
Figuri ale Crimei lui Dostoievski, Editura Jurnalul Literar, Bucureşti
MAZILU D. H. (1999)
Noi despre ceilalţi. Fals Tratat de Imagologie, Polirom, Iaşi
MIHĂILESCU I. (2003)
Sociologie, Editura Polirom, Iaşi
MIUŢ P. (2001)
Psihologie Comunitară, Universitatea de Vest - Timişoara
MOSCOVICI S. (1994), Psihologia Socială sau maşina de fabricat Zei Editura Universitatea Alexandru - Ioan Cuza - Iaşi
MOSCOVICI S. & MAASS A. (1994)
Minority influence, Nelson-Hall, Chicago - USA
NECULAU A. (1996)
Psihologie Socială. Aspecte contemporane, Editura Polirom, Iaşi

OLINS W. (1995)
The New Guide to Identity, London – Gower
PERCIUN V. (2000)
Psihanaliza, Editura Eurostampa, Timişoara
PERCIUN V. (2001)
Psihologie Medicală, Editura Eurostampa, Timişoara
PÉREZ J. A. & MUGNY G. (1993)
Influence sociales. La théorie de l`élaboracion du conflit, Delachaux et Niestlé, Neuchâtel
PFEFFER J. (1997)
New Directions for Organization Theory - Problems and Prospects, Oxford - UP
REICH W. (1995)
Funcţia Orgasmului, Editura Trei, Bucureşti
SCHMITT B. & SIMONSON A. (1997)
Marketing Esthetics - The Strategic Management of Brands. Identity & Image, NY - USA
SCHULTZ M. & HATCH J. (2000)
The Expressive Organization, Oxford University Press, UK
TURNER J. C. (1991)
Social influence, Open University Press, London
VIGHI D. (1998)
Tentaţia Orientului. Studii de Imagologie, Editura Paralela 45, Piteşti
ZLATE M. (1999)
Psihologia Mecanismelor Cognitive, Editura Polirom, Iaşi